

**BIULETYN**  
**ARCHIWUM**  
**POLSKIEJ AKADEMII NAUK**

**Nr 30**

**WARSZAWA 1987**

**BIULETYN**  
**ARCHIWUM**  
**POLSKIEJ AKADEMII NAUK**

**Nr 30**

**WARSZAWA 1987**

Przygotowuje zespół pracowników Archiwum PAN:

Stanisław Chankowski (Sekretarz Redakcji), Zygmunt Kolankowski (Redaktor), Kazimierz Krzos.

Adres Redakcji: Archiwum PAN, 00-330 Warszawa, Nowy Świat 72

Alina Strizencova /Warszawa/

VII KONFERENCJA ARCHIWÓW AKADEMII NAUK  
KRAJÓW SOCJALISTYCZNYCH

W dniach od 21 do 25 września 1987 r. obradowała w Moskwie VII Konferencja Archiwów Akademii Nauk Krajów Socjalistycznych. Wzięły w niej udział delegacje z Bułgarii, Czechosłowacji /Czechosłowackiej AN i Słowackiej AN/, NRD, Polski, Węgier i ZSRR. Konferencję otworzył A.S. Prokopienko — kierownik Wydziału Kontroli Archiwów Państwowych w Zarządzie Głównym Archiwów przy Radzie Ministrów ZSRR. W obradach uczestniczyli też przedstawiciele tegoż Zarządu oraz pracownicy Centralnego Archiwum Akademii Nauk ZSRR.

Zgodnie z ustaleniami VI Konferencji Archiwów Akademii Nauk Krajów Socjalistycznych w Budapeszcie w 1983 r., głównym tematem obrad była problematyka "Podstawowych form przygotowania informacji retrospektywnej do najważniejszych typów dokumentacji naukowej i naukowo-organizacyjnej w archiwach akademii nauk krajów socjalistycznych". Wysłuchano 8 referatów i 4 komunikatów poświęconych zagadnieniom ogólnym, oraz niektórym ustaleniom szczegółowym związanym z pracami nad poszczególnymi zespołami archiwalnymi. Tematyka obrad dotyczyła m.in. wprowadzenia jednolitego systemu klasyfikacji dokumentacji w registraturach jednostek organizacyjnych i archiwach Akademii Nauk ZSRR /B. Lewszyn/ oraz opracowania i udostępniania dokumentacji towarzystw naukowych nadzorowa-

nych przez Archiwum Węgierskiej Akademii Nauk /G.Wojtilla/. Archiwiści z Centralnego Archiwum AN NRD, H. i K.Klausowie w referacie na temat rozwoju i struktury zasobu oddziału spuścizn z punktu widzenia informacji retrospektywnej, uznali spuścizny za niezwykle ważne nośniki informacji retrospektywnych zawartych w dokumentach, które powstały w wyniku życia i działalności uczonych. E. Nonczewa omówiła podstawowe kierunki działalności informacyjnej Archiwum Naukowego Bułgarskiej Akademii Nauk.

W grupie referatów poświęconych zagadnieniom ogólnym wymienić należy dwa wystąpienia delegacji czeskosłowackiej. L. Kamencova /Bratysława/ zajęła się zagadnieniem wprowadzenia automatyzacji w Centralnym Archiwum Słowackiej Akademii Nauk. Referentka zwróciła przede wszystkim uwagę na problem komputeryzacji klasycznych pomocy informacyjnych /spis zespołów, kartoteka zespołów, inwentarze archiwalne, indeksy/ oraz na możliwości zastosowania automatyzacji dla zarządzania archiwami np. w zakresie przejmowania akt do archiwów lub brakowania dokumentacji niearchiwalnej. Zdaniem autorki referatu korzyści jakie daje komputeryzacja, to: szybkość uzyskania potrzebnej informacji, jej kompletność, kompleksowość i wiarygodność. Szczególne znaczenie miała wypowiedź J.Schwippela /CA ČSAN Praga/ poświęcona zagadnieniom opracowania i wykorzystania dokumentacji dźwiękowej. Referent podkreślił pilną potrzebę rozwiązania problemów z zakresu metodologii pozyskiwania nagrań, informacji i wspomnień, następnie metodyki ich opracowania oraz związanych z tym kwestii prawnych /t.j. prawa autorskiego, autoryzacji zapisu, kontroli nagrania, zakresu udostępniania oraz terminu, po którym dokumentacja dźwiękowa może być udostępniana/.

Następnie J.Schwippel poinformował uczestników konferencji o odbytym w Budapeszcie w dniach 9-12 czerwca 1987 r., posiedzeniu grupy roboczej archiwów akademii nauk krajów socjalistycznych do opracowania tematu: "Dokumentacja dźwiękowa w centralnych archiwach akademii nauk krajów socjalistycznych". Koordynację prac tej grupy powierzono Centralnemu Archiwum Czeskosłowackiej Akademii Nauk oraz ustalono cztery tematy:

Temat I : Współpraca archiwów akademii nauk krajów socjalistycznych w zakresie gromadzenia i ewidencjonowania dokumentacji dźwiękowej.

Temat II: Dokumentacja dźwiękowa jako uzupełnienie zasobów tradycyjnych materiałów archiwalnych /nie związanych z registraturą/.

Temat III: Praktyczne wykorzystanie dokumentacji dźwiękowej w archiwach akademii nauk krajów socjalistycznych /rozwiązania w zakresie zasad udostępniania/.

Temat IV: Wyposażenie techniczne w urządzenia foniczne archiwów akademii nauk krajów socjalistycznych /stan i potrzeby/ oraz problemy technicznego przechowywania i zabezpieczania dokumentacji dźwiękowej.

J.Klačka /CA SAN/, koordynator grupy roboczej do opracowania informacji retrospektywnej w archiwach akademii nauk krajów socjalistycznych złożył sprawozdanie z działalności grupy za okres pomiędzy VI i VII konferencją. Na posiedzeniu grupy w Bratysławie /16-20 VI 1986 r./. Archiwum Polskiej Akademii Nauk powierzono przygotowanie instrukcji metodycznej opracowania aparatu naukowo-informacyjnego do zespołów poprzedników akademii nauk, zaś Archiwum Bułgarskiej Akademii



Nauk - instrukcji opracowywania zespołów kancelaryjnych akademii nauk.

Delegacja polska przedstawiła dwa komunikaty. Wystąpienie K.Krzosa poświęcone było problemowi automatyzacji wyszukiwania informacji i archiwizowania maszynowych nośników informacji. A.Gryciuk omówiła aparat ewidencyjno-informacyjny w registraturach jednostek organizacyjnych i placówek Polskiej Akademii Nauk oraz w Archiwum PAN.

Obrady Konferencji toczyły się w nowym gmachu Centralnego Archiwum Akademii Nauk ZSRR. Uczestnicy narady zwiedzili Centralne Archiwum Akt Dawnych, Archiwum Naukowe im. A.M. Gorkiego, Muzeum A.M. Gorkiego i Muzeum L.N.Tołstoja.

Konferencja przyjęła uchwałę podsumowującą wyniki współpracy pomiędzy VI i VII Konferencją /1983-1987/ i wytyczającą kierunki dalszego współdziałania. Podkreślono w niej znaczenie wymiany doświadczeń i informacji między archiwami, a także kontaktów osobistych w ramach współpracy wielostronnej i dwustronnej. Pomyślnie realizowano badania z zakresu teorii archiwalnej związane z opracowaniem dokumentacji naukowej wytworzonej w toku działalności placówek akademii nauk oraz budowy systemu naukowego aparatu informacji retrospektywnej. Uzyskaniu osiągnięć w tych dziedzinach sprzyjało utworzenie odpowiednich grup roboczych.

Ustalono, że następną, VIII Konferencję Archiwów Akademii Nauk Krajów Socjalistycznych odbędzie się w r. 1991 w Warszawie.

Jej głównym tematem będzie "Intensyfikacja wykorzysta-

nia aparatu informacyjnego do zasobu archiwalnego akademii nauk krajów socjalistycznych". Przyjęto, że każde archiwum akademickie uczestniczące w obradach podejmie opracowanie tematów związanych z wyżej wymienioną problematyką. Uznano za celowe dalsze prowadzenie prac nad informacją retrospektywną oraz włączenie tego zagadnienia do planów wielostronnej i dwustronnej współpracy odpowiednich akademii nauk. Koordynatorem tematu wyznaczono Archiwum AN ZSRR.

Zalecono kontynuowanie prac grup roboczych zajmujących się 1/ bibliografią międzynarodową /koordynator - Archiwum AN ZSRR/; 2/ opracowaniem wykazu dokumentacji naukowej /koordynator - Archiwum AN ZSRR/; 3/ budową informacji retrospektywnej i naukowego aparatu informacyjnego /koordynator - CA SAN/; 4/ dokumentacją dźwiękową /koordynator - CA SAN/.

Uznano za celowe organizowanie spotkań dla omówienia problemów opracowywanych przez grupy robocze oraz publikowanie materiałów z tych posiedzeń.

Ustalono, że w nadchodzącym okresie należy kontynuować publikację ekspresowej informacji bibliograficznej /Archiwum AN ZSRR/. Zalecono zintensyfikowanie publikacji źródeł do historii nauki i dziejów poszczególnych Akademii /w tym również ich placówek/.

Narada uznała za pożyteczne organizowanie międzynarodowych szkół dla archiwistów akademii nauk krajów socjalistycznych i zaleca kontynuowanie tej działalności. Postuluje się nadto rozszerzenie wymiany osobowej pracowników naukowych archiwów akademickich oraz wymiany publikacji naukowych. Zgodnie z przyjętą praktyką, VII Konferencja zobowiązała Ar-

chiwum Akademii Nauk ZSRR jako organizatora narady do opublikowania materiałów z konferencji w językach rosyjskim i niemieckim. Konferencja archiwów akademickich krajów socjalistycznych przedstawiła uchwaloną rezolucję do zatwierdzenia władzom odpowiednich akademii nauk.

Jan Andrzej Igielski /Warszawa/

#### UŻYTKOWNICY ARCHIWUM POLSKIEJ AKADEMII NAUK

##### 1. Udostępnianie materiałów archiwalnych w Archiwum PAN

Jednym z głównych zadań statutowych Archiwum PAN jest udostępnianie zgromadzonej dokumentacji dla celów naukowych /§ 6 Statutu APAN/. Działalność w zakresie udostępniania Archiwum PAN prowadziło od początku swego istnienia. Już w 1954 r. odwiedziły pracownię naukową 24 osoby.

Początkowo udostępnianie obejmowało tylko materiały instytucji i towarzystw naukowych działających przed utworzeniem Polskiej Akademii Nauk, a przejętych przez PAN na zasadzie sukcesji akt.

W miarę gromadzenia i opracowywania nowego zasobu Archiwum PAN zakres udostępniania rozszerzał się stopniowo, obejmując akta I Kongresu Nauki Polskiej, Komisji Organizacyjnej PAN, oraz materiały pochodzenia prywatnego - spuścizny po zmarłych uczonych i wybitnych przedstawicielach oświaty i techniki polskiej.

W związku z udostępnianiem gromadzonych i opracowanych zespołów i zbiorów Archiwum PAN prowadziło stosunkowo szeroką działalność informacyjną. W latach 1956 - 1958 opublikowano przeglądy zawartości poszczególnych działów zasobu. W 1959 r. rozpoczęto wydawnictwo "Biuletynu Archiwum PAN",

/od 1960 r - rocznik/ w którym ukazały się pierwsze drukowane inwentarze archiwalne zespołów uporządkowanych i gotowych do udostępniania. W 1965 r. został opublikowany "Przewodnik po zespołach i zbiorach Archiwum PAN" pod redakcją prof. Z. Kolankowskiego, wydanie drugie, znacznie rozszerzone, ukazało się w 1978 r. Od 1976 r. Archiwum PAN publikuje co roku informację o nowych nabytkach w Kwartalniku Historii Nauki i Techniki".

Obecnie Archiwum Polskiej Akademii Nauk udostępnia następujące materiały:

- dział I - akta instytucji i towarzystw naukowych poprzedzających utworzenie Polskiej Akademii Nauk, jak np. Polska Akademia Umiejętności, Towarzystwo Naukowe Warszawskie, Kasa im. Józefa Mianowskiego - Instytut Popierania Nauki i in.;
- dział II - akta jednostek organizacyjnych PAN - w większości są to zespoły otwarte i sukcesywnie narastające;
- dział III - materiały pochodzenia prywatnego - spuścizny archiwalne po uczonych, wybitnych pracownikach techniki i działaczach na polu kultury i oświaty.

Poza tym udostępnianie obejmuje różne zbiory i kolekcje, w tym zbiór mikrofilmów, fotografii /fotokopii/, ikonografii i kartografii. Osobnym zagadnieniem jest udostępnianie różnych kartotek z Centralnym Inwentarzem Materiałów Źródłowych do Dziejów Nauki i Techniki Polskiej oraz kartoteką Wykazu Uczonych Polskich na czele.

Udostępnianie księgozbioru biblioteki podręcznej Archiwum PAN stanowi uzupełniającą działalność informacyjną,

gdyż księgozbiór obejmuje m.in. liczne sprawozdania drukowane instytucji naukowych i oświatowych, opracowania monograficzne, które mogą zastąpić lub uzupełnić dokumentację archiwalną zniszczoną lub zaginioną podczas II wojny światowej.

Materiały archiwalne, wchodzące w skład zasobu Archiwum PAN mogą być udostępniane na podstawie zezwolenia Dyrektora APAN. Uzyskanie zezwolenia następuje na wniosek osoby zainteresowanej lub delegującej ją instytucji. Pismo polecające instytucji /placówki, uczelnie, urzędy/ wymagane jest od użytkowników materiałów archiwalnych nie będących samodzielnymi pracownikami nauki.

Akta jednostek organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk, gromadzone w Dziale II zasobu APAN, mogą być udostępniane użytkownikowi Archiwum PAN na podstawie indywidualnego zezwolenia wydawanego każdorazowo przez kierownika właściwej jednostki organizacyjnej, która przekazała materiały te do APAN.

W myśl nowej ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach z dnia 14 lipca 1983 r. /Dziennik Ustaw Nr 38 poz. 173 art. 17/ akta mogą być udostępniane po upływie 30 lat od ich wytworzenia, o ile nie narusza to prawnie chronionych interesów państwa i obywateli. Zasady udostępniania wspólczesnej dokumentacji reguluje rozporządzenie wykonawcze z dnia 25 lipca 1984 r. /Dz. Ustaw Nr 41 poz. 217 § 2 ust.2/.

Archiwum PAN udostępnia materiały archiwalne w pracowni naukowej w Warszawie, oraz w oddziałach APAN w Krakowie, Poznaniu i Wodzisławiu Śl. Statystyka użytkowników w latach 1985-1986 przedstawiała się następująco:

| Wyszczególnienie    | 1985 r.     |            | 1986 r.     |            |
|---------------------|-------------|------------|-------------|------------|
|                     | Użytkownicy | Odwiedziny | Użytkownicy | Odwiedziny |
| Archiwum PAN ogółem | 296         | 1003       | 262         | 750        |
| w tym:              |             |            |             |            |
| Warszawa            | 129         | 422        | 99          | 230        |
| Kraków              | 121         | 427        | 128         | 401        |
| Poznań              | 45          | 150        | 32          | 105        |
| Wodzisław Śl.       | 1           | 4          | 3           | 14         |

W roku 1986 nastąpił spadek frekwencji w APAN w Warszawie z powodu okresowego wstrzymania udostępniania, w związku z prowadzonymi pracami przy wymianie instalacji centralnego ogrzewania w magazynach w Pałacu Staszica, co wymagało przemieszczania zbiorów. Oddział Archiwum PAN w Krakowie przechowuje i udostępnia materiały archiwalne Towarzystwa Naukowego Krakowskiego, Polskiej Akademii Umiejętności oraz cenne spuścizny po uczonych krakowskich. W związku z tym frekwencja w tamtejszej pracowni naukowej dorównuje, a często przewyższa liczbę użytkowników i odwiedzin w pracowni naukowej w Warszawie. Oddział Poznański APAN posiada znacznie skromniejszy zasób i z tym należy wiązać wyniki statystyczne udostępniania. Oddział w Wodzisławiu Śl. /poprzednio w Zabrze/, utworzony w 1974 r., dysponuje jeszcze niewielkim zasobem archiwalnym, w związku z czym udostępnianie również jest ograniczone ilościowo. Zapewne profil zainteresowań badawczych śląskiego środowiska naukowego nie jest w tym przypadku czynnikiem obojętnym.

## 2. Użytkownicy materiałów archiwalnych w Archiwum PAN

Struktura populacji użytkowników materiałów archiwalnych w różnych placówkach archiwalnych kształtuje się zależnie od charakteru zasobu danego archiwum. W latach 1980-1986 przeprowadzono badania obejmujące populację użytkowników Archiwum Polskiej Akademii Nauk.<sup>1</sup> Zespoły i zbiory Archiwum PAN stanowią wielostronny warsztat przede wszystkim dla badaczy historii nauki i techniki. Pomimo iż zasób Archiwum PAN obejmuje problematykę całokształtu działalności naukowej i technicznej w Polsce w zakresie wszystkich dyscyplin i organizacji, to jednak wśród użytkowników przeważają przedstawiciele nauk humanistycznych. Pod względem liczebności na pierwszym miejscu należy wymienić badaczy historii ogólnej, na drugim - historyków sztuki, dopiero na trzecim historyków nauki, zupełną rzadkość stanowią historycy techniki. Warto zaznaczyć, że większość historyków nauki, korzystających ze zbiorów APAN interesuje się dziejami nauk humanistycznych. Historycy nauk ścisłych przejawiają bardzo niewielkie zainteresowanie informacjami, znajdującymi się w źródłach archiwalnych.

Struktura procentowa użytkowników Archiwum PAN według miejsca zatrudnienia przedstawiała się następująco:

| Miejsce pracy użytkownika | 1970 | 1975 | 1980 | 1985 |
|---------------------------|------|------|------|------|
| Polska Akademia Nauk      | 47 % | 37 % | 25 % | 22 % |
| Szkolnictwo wyższe        | 21 % | 36 % | 51 % | 51 % |
| Szkolnictwo średnie       | 3 %  | 4 %  | 2 %  | 6 %  |
| Archiwa                   | -    | -    | 2 %  | 1 %  |

| Miejsce pracy użytkownika       | 1970 | 1975 | 1980 | 1985 |
|---------------------------------|------|------|------|------|
| Biblioteki                      | 2 %  | 1 %  | 2 %  | 2 %  |
| Muzea                           | 3 %  | 4 %  | 2 %  | 4 %  |
| Konserwacja zabytków            | 1 %  | 1 %  | 3 %  | 1 %  |
| Różne urzędy i przedsiębiorstwa | 6 %  | 2 %  | -    | 5 %  |
| Organizacje społeczne           | 3 %  | 3 %  | 5 %  | 2 %  |
| Wydawnictwa                     | 1 %  | 4 %  | 4 %  | 1 %  |
| Radio, telewizja, prasa         | 2 %  | 1 %  | -    | 1 %  |
| Emeryci                         | 4 %  | 3 %  | 3 %  | 1 %  |
| Obcokrajowcy                    | 6 %  | 7 %  | 1 %  | 3 %  |

Z przedstawionego zestawienia widoczny jest fakt, że zasób Archiwum PAN staje się w ostatnich latach bazą źródłową dla potrzeb badaczy, związanych ze szkołami wyższymi, podczas gdy zapotrzebowanie pracowników placówek naukowych PAN lokuje się na drugim miejscu. Inne kategorie użytkowników stanowią niewielki ułamek liczby użytkowników, korzystających z pracowni naukowej Archiwum PAN w Warszawie.

Pszczegółne działy zasobu Archiwum PAN są udostępniane i wykorzystywane przez użytkowników w bardzo różnym stopniu. Przybliżony obraz tego zjawiska może dać następujące zestawienie:

Użytkownicy Archiwum PAN w Warszawie według wykorzystywanych materiałów archiwalnych /w % odwiedzających w danym roku/

| Materiały archiwalne | 1975 | 1980  | 1985 |
|----------------------|------|-------|------|
| Dział I              | 6 %  | 7 %   | 5 %  |
| Dział II             | 1 %  | 3,5 % | 1 %  |
| Dział III            | 74 % | 80 %  | 72 % |

| Materiały archiwalne                    | 1975 | 1980  | 1985 |
|-----------------------------------------|------|-------|------|
| Zbiory i kolekcje                       | 10 % | 1,3 % | 5 %  |
| Inwentarze i kartoteki                  | 5 %  | 7 %   | 11 % |
| Księgozbiór                             | 2 %  | 1,2 % | 6 %  |
| Materiały wypożyczone z innych archiwów | 2 %  | -     | -    |

Zespoły i zbiory Archiwum PAN w Warszawie są wykorzystywane dla różnych celów i potrzeb, ilustruje to struktura prac prowadzonych przez użytkowników w okresie objętym badaniami. Przedstawiała się następująco:

- opracowania monograficzne od 5 do 6 %
- rozprawy habilitacyjne ok. 8 %
- prace doktorskie od 18 do 36 %
- prace magisterskie 8 do 17 %
- inne prace 34 do 68 %

- Inne prace to: publikacje źródeł, artykuły, przyczynki, wspomnienia, nekrologi, prace nie przeznaczone do publikacji - odczyty, wykłady, prace z zakresu rekonstrukcji zabytków oraz scenariusze filmów i programów telewizyjnych dokumentalnych i popularno-naukowych. Prezentowane dane dotyczą ogółu prac rozpoczętych w Archiwum PAN w danym roku. Poszukiwania archiwalne prowadzone są przez użytkowników równolegle w innych archiwach i trwają często wiele lat. Znaczny procent stanowią prace rozpoczęte i nigdy nie zakończone, przeważnie wskutek zmiany tematu przez użytkownika.



### 3. Rozwój reprografii a udostępnianie materiałów archiwalnych

Wprowadzenie środków technicznych do reprodukcji dokumentów archiwalnych dla potrzeb użytkowników informacji źródłowej otwiera nowe perspektywy w dziedzinie udostępniania materiałów archiwalnych.

Do niedawna najpowszechniej stosowaną w archiwach techniką reprograficzną było mikrofilmowanie dokumentów na zlecenie użytkowników. Archiwum PAN udostępnia w trybie wypożyczeń mikrofilmy zgromadzone w odrębnej kolekcji, oraz wykonuje odpłatnie mikrofilmy zamówione przez użytkownika. Trzeba podkreślić, że udostępnianie mikrofilmów w pracowni naukowej APAN nie cieszy się zbyt dużą popularnością, z uwagi na mało rozpowszechnioną umiejętność posługiwania się "Documatorem" - czytnikiem mikrofilmów. Na ogół korzystanie z oryginalnych dokumentów jest dla większości użytkowników wygodniejsze. Natomiast stosunek przeciętnego użytkownika do korzystania z mikrofilmów zamówionych na własny koszt, lub wypożyczonych na zewnątrz, wydaje się o wiele bardziej pozytywny. Często użytkownicy w warunkach domowych korzystają z mikrofilmów przy użyciu optycznych rzutników do przeźroczy, które dzięki uzyskiwaniu powiększonego znacznie obrazu, stwarzają duże lepsze warunki pracy badacza niż "Documator".

| Grupy użytkowników Archiwum PAN według liczby odwiedzin | 1970 | 1975 | 1980 | 1985 |
|---------------------------------------------------------|------|------|------|------|
| 1 raz                                                   | 41 % | 47 % | 48 % | 51 % |
| od 2 do 5 razy                                          | 45 % | 41 % | 44 % | 37 % |

| Grupy użytkowników Archiwum PAN według liczby odwiedzin | 1970 | 1975 | 1980 | 1985 |
|---------------------------------------------------------|------|------|------|------|
| od 6 do 10 razy                                         | 9 %  | 7 %  | 4 %  | 7 %  |
| od 11 do 15 razy                                        | 4 %  | 3 %  | 1 %  | 3 %  |
| 16 i więcej razy                                        | 1 %  | 2 %  | 3 %  | 2 %  |

Ostatnio coraz częściej stosowaną techniką reprodukcji dokumentów na rzecz użytkowników są odbitki wykonywane na kserografie /w skali 1:1/. Dotychczas w zakresie usług reprograficznych Archiwum PAN współpracowało z Ośrodkiem Informacji Naukowej PAN. W 1985 r. zakupiono nowe urządzenie kserograficzne które umożliwia poważne rozszerzenie ilościowe usług oferowanych użytkownikom Archiwum PAN.

Od 1970 r. obserwuje się rosnący systematycznie procent użytkowników, którzy odwiedzają pracownię tylko jeden raz w ciągu rocznego okresu sprawozdawczego. Dotyczy to głównie tych osób, których kontakt z materiałami archiwalnymi ogranicza się do wyboru dokumentów i zamówienia reprodukcji, nie rzadko odbieranych drogą pocztową. Przedstawione wyżej zestawienie porównawcze obrazuje strukturę populacji użytkowników grupowanych według liczby odwiedzin w latach 1970 - 1985 w pracowni naukowej w Archiwum PAN w Warszawie. Z prezentowanych danych wynika, że stopniowo maleje udział użytkowników odwiedzających Archiwum PAN kilka razy w ciągu roku. Można przypuszczać, że duży wpływ na to zjawisko ma rozwój reprografii wykorzystywanej dla potrzeb udostępniania. Technika reprograficzna nie może jednak całkowicie wyeliminować tradycyjnego bezpośredniego



wykorzystywania materiałów archiwalnych, chociażby z uwagi na fakt że nie wszystkie teksty dają się skopiować w sposób czytelny.

Czas poświęcony przez użytkownika na wykorzystanie materiałów archiwalnych zależy w dużym stopniu od stanu zachowanej dokumentacji źródłowej. Często pracę badacza przedłuża obfitość informacji przydatnych do opracowywanego tematu. Trzeba też uwzględnić zróżnicowanie materiałów występujących w poszczególnych zespołach archiwalnych. Szczególnie pracochłonne jest wykorzystywanie tzw. materiałów warsztatowych znajdujących się w spuściznach uczonych, gdzie często większa część odręcznych notatek nie kwalifikuje się do kopiowania za pomocą urządzenia reprograficznego, lecz wymaga sporządzania odpisów lub wypisów. Nie należy się więc spodziewać całkowitego zaniku tradycyjnego korzystania z materiałów archiwalnych, związanego z wielokrotnymi odwiedzinami w pracowni naukowej.

Marta Machura /Warszawa/

#### ZBIÓR SPRAWOZDAŃ SZKÓŁ ŚREDNICH W KSIĘGOZBIORZE ARCHIWUM PAN

Księgozbiór biblioteki Archiwum PAN podporządkowany jest podstawowemu zadaniu placówki, stanowiąc pomoc w opracowywaniu zasobu archiwalnego oraz istotne uzupełnienie tego zasobu.

Przy tworzeniu Archiwum, przystępując do gromadzenia księgozbioru szczególną uwagę zwrócono na wydawnictwa typu dokumentacyjnego, gromadzone w dziale wydawnictw ciągłych, do których zaliczają się wszelkie sprawozdania i roczniki instytucji oraz organizacji naukowych. Z tego typu wydawnictw wyodrębnione zostały dwa zbiory, które ze względu na specyfikę opracowania bibliotecznego posiadają oddzielne inwentarze i katalogi. Są to "Składy osobowe i spisy wykładów" wyższych uczelni - cenne źródło do historii nauki polskiej oraz "Sprawozdania szkół średnich".

W "Sprawozdaniach szkół średnich", poza treściami interesującymi historyka oświaty, zawarte są elementy zasługujące na uwagę także historyka nauki.

Zwyczaj publikowania przez szkoły średnie roczników noszących zwykle tytuł "Sprawozdanie" powstał z zaproszeń drukowanych na inaugurację lub zakończenie roku szkolnego. Zapraszano na popis publiczny uczniów, druk zaś był zarazem programem tego popisu; stąd najstarsze sprawozdania w zbiorze

rze z końca XVIII<sup>W</sup> noszą tytuły: "Popis lub "Program". Zawierał on zazwyczaj: wykład, skład grona nauczycielskiego oraz nazwiska uczniów biorących udział w popisie. Wiele z tych nazwisk zapisało się następnie w historii nauki polskiej i stąd wynikała potrzeba gromadzenia tego rodzaju druków.

Na terenach Galicji i zaboru pruskiego "Sprawozdania" wydawane pod tytułem "Jahresbericht", często w dwu wersjach językowych, niemieckiej i polskiej. W Galicji po 1860 r. szkoły polskie drukowały je już wyłącznie w języku polskim pod tytułem "Sprawozdanie". Natomiast w zaborze pruskim, postępująca germanizacja wyeliminowała wersję polską. W zaborze rosyjskim szkoły średnie rzadko publikowały tego rodzaju roczniki. W Polsce niepodległej "Sprawozdania" były nadal publikowane, lecz w dalszym ciągu w naszym zbiorze najsłabiej reprezentowane są ośrodki centralne i północno-wschodnie, przodują zaś tereny Małopolski. Po drugiej wojnie światowej zaniedbano tego rodzaju publikacji.

Przykładowy pełny tytuł wydawnictwa zawierał: tytułowe sprawozdanie dyrektora /później dyrekcji/, nazwę od tytułu panującego /Sprawozdanie cesarsko-królewskiego Gimnazjum we Lwowie, Königliches Friedrich-Wilhelm-Gymnasium zu Posen/, określenie profilu szkoły /gimnazjum realne, wyższe, handlowe/, nazwę siedziby szkoły i daty określające rok szkolny. W dwudziestolecu szkoły przybierały często nazwy od nazwisk sławnych Polaków.

"Sprawozdania" przeważnie składały się z dwu części. Część zwana "oficjalną" lub "urzędową" zawierała z reguły

spis grona pedagogicznego z wymienieniem specjalności, sprawozdanie za miniony rok szkolny /łącznie z rozliczeniem wydatków/ oraz spisy uczniów poszczególnych klas wraz z uzyskanymi przez nich wynikami w nauce. Wielu wymienionych w spisach nauczycieli i uczniów zasłużyło się nauce polskiej, a niektórzy jeszcze dzisiaj odgrywają wybitną rolę we współczesnym życiu umysłowym kraju.

Część druga "Sprawozdań" wywodzi się prawdopodobnie z tradycji wykładu inauguracyjnego rok szkolny lub z okazji zakończenia nauki. Były to rozprawy, niekiedy tak obszerne, że publikowano je w kilku kolejnych zeszytach. We wcześniejszych rocznikach rozprawy stanowiły dodatek do "Sprawozdań" z odrębną paginacją lub paginacją rzymską. Z czasem ustalili się zwyczaj publikowania rozpraw jako pierwszej części "Sprawozdania", całość zaś opatrywano paginacją ciągłą. "Sprawozdanie" zawierało z reguły jeden, niekiedy więcej tego typu artykułów. Stanowią one cenne źródło do historii nauki, nie tylko ze względu na treść; są to często wczesne prace uznanych później autorytetów naukowych. W ośrodkach uniwersyteckich /Lwów, Kraków/ wykładowcy wyższych uczelni zasilali niejednokrotnie szeregi nauczycielskie, a ich artykuły były chętnie drukowane w "Sprawozdaniach". Niejednokrotnie też znani później uczeni rozpoczynali swą karierę w szkołach średnich.

Łamy "Sprawozdań" dawały także możliwość publikowania prac nauczycielom, którzy ubiegali się o wyższy stopień naukowy.

W publikowanych zaraz po I wojnie światowej "Sprawo-

zdaniach zamiast artykułów pojawiły się spisy poległych nauczycieli i uczniów; często zawierały one obzerne nekrologi biograficzne.

Rozprawy, które zaczęto ponownie publikować po 1920 r. tematycznie były związane z procesem dydaktyczno-wychowawczym szkoły, są więc mniej interesujące dla historyka nauki. Natomiast artykuły z okresu zaborów w około 70% dotyczą literatury i językoznawstwa, w mniejszym stopniu historii i geografii, rzadko zaś matematyki i fizyki. Jednak w tej formie opublikowano pierwszą chyba w Polsce historię matematyki, autorstwa Wojciecha Chęcińskiego pt.: "Krótka historia matematyki czystej" /w: Popis Publiczny Uczniów Szkoły Wojewódzkiej Lubelskiej, Lublin 1830, druk S. Gutfeld, s.32/.

"Sprawozdania" wyodrębnione w bibliotece Archiwum PAN w samodzielnym zbiorze liczą 215 tytułów /ponad 1100 roczników/. Niektóre tytuły są prawie kompletne jak: Sprawozdanie c.k. Dyrekcji Gimnazjalnej św. Jacka w Krakowie /nazwa późniejsza: II Państwowe Gimnazjum im. św. Jacka w Krakowie/, Sprawozdanie roczne c.k. Gimnazjum im. Franciszka Józefa we Lwowie /nazwa późniejsza: III Państwowe Gimnazjum im. Króla Stefana Batorego we Lwowie/. Z niektórych tytułów biblioteka posiada tylko kilka roczników, niekiedy zaledwie jeden. Zbiór jest stale uzupełniany; katalogi antykwaryczne jednak oferują "Sprawozdania" rzadko, wielokrotnie zaś zakupuja je konkurujące o ten tytuł inne biblioteki.

Katalog "Sprawozdań" nie ma układu alfabetycznego, gdyż wielokrotnie powtarzające się te same pierwsze wyrazy tytu-

łu utrudniałyby poszukiwania. Najistotniejszym elementem nazwy jest siedziba szkoły, stąd zarówno w katalogu, jak i w magazynie ustawiono je według nazw miejscowości w układzie alfabetycznym. Do katalogu dołączony jest indeks, również w układzie alfabetycznym nazw miejscowości; treścią jego są wszystkie zmiany tytułów z odesłaniem do pierwotnie przyjętej nazwy szkoły pod którą rocznik został skatalogowany.

# INWENTARZE ARCHIWALNE

W 30 numerze "Biuletynu Archiwum PAN" Redakcja publikuje inwentarze dwóch spuścizn o zbliżonej tematyce.

Pierwszy z nich - to opracowany przez dawnego pracownika Archiwum PAN, mgra Andrzeja Brachfogla, inwentarz spuścizny etnografa, profesora UJ Kazimierza Moszyńskiego /1887 - 1959/. Inwentarz liczy 74 jednostki opatrzone 7 aneksami.

Drugi inwentarz - w opracowaniu mgr Elżbiety Sztraj, dotyczy materiałów slawisty i językoznawcy, profesora Uniwersytetu Poznańskiego Henryka Ułaszyna /1874-1956/. Inwentarz ten obejmuje 334 jednostki i zaopatrzony jest w 16 aneksów.

## WAŻNIEJSZE SKRÓTY WYSTĘPUJĄCE W INWENTARZACH

|            |                   |         |                            |
|------------|-------------------|---------|----------------------------|
| b.d.       | - bez daty        | l.      | - list /w korespondencji/  |
| druk.      | - drukowany       | l.      | - luźne                    |
| egz.       | - egzemplarz      | masz.   | - maszynopis               |
| fol.       | - fotografia      | nlb.    | - nieliczbowane            |
| folok.     | - fotokopia       | opr.    | - oprawne                  |
| j.         | - jednostka       | powiel. | - powielony                |
| j.w.       | - jak wyżej       | rkp.    | - rękopis                  |
| jęz.franc. | - język francuski | str.    | - strona                   |
| jęz.niem.  | - język niemiecki | sz.     | - szyte                    |
| jęz. pol.  | - język polski    | UJ.     | - Uniwersytet Jagielloński |
| jęz. ros.  | - język rosyjski  | UP      | - Uniwersytet Poznański    |
| k.         | - karta           | w.      | - wiek                     |
|            |                   | zob.    | - zobacz                   |

Andrzej Brachfogel /Warszawa/

## MATERIAŁY KAZIMIERZA MOSZYŃSKIEGO

/III - 90/

Kazimierz Teofil Franciszek Moszyński, syn Aleksandra Bernarda, urzędnika pocztowego 1 klasy i Emilii Berty Amalii z Nehringów, nauczycielki języków obcych, urodził się 3 marca 1887 r. w Warszawie. Tu też ukończył szkołę realną. Udział w strajku szkolnym i patriotyczna postawa utrudniły mu uzyskanie matury w normalnym terminie. Po ukończeniu szkoły średniej, otrzymał prywatne stypendium i w 1906 r. wyjechał do Szwajcarii, gdzie został immatrykulowany na uniwersytetach w Bernie /1906/7/ i Fryburgu /1908/9/. Rozpoczął tu studia w zakresie biologii i fizjologii ogólnej. W Szwajcarii przebywał do r. 1909, lecz studiów nie ukończył. Wstrząśnięty śmiercią ojca powrócił do kraju, zaś po kilkumiesięcznym pobycie w Warszawie, zrezygnował ze studiów przyrodniczych i wyjechał do Krakowa, gdzie rozpoczął naukę rysunku w Akademii Sztuk Pięknych u Józefa Mehoffera. Szukając materiału dla własnych zamierzeń literackich, rozpoczął badania nad kulturą wsi. Od tego momentu rozpoczyna się jego działalność jako etnografa.

Po ukończeniu Akademii Sztuk Pięknych w 1910 r. podejmował szereg zajęć zarobkowych i w związku z tym odbywał wiele wędrowek po kraju. Był nauczycielem domowym, kierow-

nikiem internatu, buchalterem, a w latach 1920-1922 sekretarzem Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Osiągnięcia naukowo-badawcze w latach 1911-1922, a także ambitne zamierzenia w dziedzinie etnografii skłoniły go do porzucenia w 1922 r. SGGW i do objęcia stanowiska starszego asystenta, zaś w dwa lata później kierownika Oddziału Etnografii Słowiańskiej w Instytucie Antropologicznym Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. W 1926 r. w rezultacie wytężonej pracy naukowej, mimo braku stopni naukowych został powołany na stanowisko zastępcy profesora i kierownika katedry Etnografii Słowian przy Studium Słowiańskim Uniwersytetu Jagiellońskiego. W 1930 r. K. Moszyński mianowany został profesorem nadzwyczajnym, zaś w 1935 r. profesorem zwyczajnym na Uniwersytecie Jagiellońskim. W październiku tegoż roku, na własne żądanie przeniesiony został jako profesor zwyczajny na Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie. Równocześnie pomiędzy rokiem 1929 a 1938 redagował dział etnografii w wydawnictwie "Lud Słowiański".

Od chwili wybuchu II wojny światowej aż do 22 kwietnia 1945 r. K. Moszyński przebywał w Wilnie, pracując tylko okresowo, najpierw jako nauczyciel przyrody, zaś od jesieni 1944 aż do wyjazdu z Wilna w Instytucie Geologicznym. Wykonywał ten czas głównie dla gromadzenia materiałów do zamierzonej pracy o ewolucji cywilizacji.

W 1945 r. powrócił na U. J. jako profesor zwyczajny etnografii Słowian.

Ze zasługi położone dla nauki, w szczególności za fundamentalne dzieło "Kultura ludowa Słowian" K. Moszyński już

w okresie międzywojennym otrzymał wiele wyróżnień i dowodów uznania. W 1929 r. został obrany członkiem korespondentem Instytutu Słowiańskiego w Pradze Czeskiej, w 1932 r. został powołany na członka korespondenta Polskiej Akademii Umiejętności, zaś w 1933 r. na członka czynnego ukraińskiego Towarzystwa Naukowego im. Szewczenki we Lwowie. W 1938 r. został członkiem czynnym PAU i członkiem korespondentem Towarzystwa Ugrofińskiego w Helsinkach, w rok później członkiem honorowym Węgierskiego Towarzystwa Etnograficznego w Budapeszcie. Po II wojnie światowej Polskie Towarzystwo Ludoznawcze obrało go w 1947 r. swym prezesem i ponowiło ten wybór w r. 1950. W 1952 r. został członkiem tytularnym, a następnie członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk.

W 1953 r. K. Moszyński został powołany na Przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Historii Kultury Materialnej, lecz zły stan zdrowia nie pozwolił mu na objęcie tej funkcji. Był też stałym konsultantem Zakładu Etnografii Polskiej IHKIM w Krakowie.

W uznaniu wybitnych zasług odznaczony został medalem 10-lecia Polski Ludowej, zaś pod koniec życia - Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Jego dorobek naukowy obejmuje około 130 pozycji liczących blisko 300 arkuszy druku.

Kazimierz Moszyński zmarł 30 marca 1959 r. w Krakowie. Pochowany został 5 kwietnia na warszawskim cmentarzu na Bródnie.

Spuściznę naukową K. Moszyńskiego Archiwum PAN zakupiło od wdowy, Barbary Moszyńskiej, w 1960 r. Nie obejmuje ona całego dorobku naukowego profesora; jej podstawowa część znajduje się nadal w rękach wdowy.



Po uporządkowaniu objętość spuścizny wynosi ok. 0,8 mb.

W wyniku prac porządkowych materiały podzielone zostały na 5 grup rzeczowych.

W grupie I materiałów twórczości naukowej uwagę zwracają artykuły o J. Kozłowiecu i L. Krzywickim, recenzje, próby literackie i poetyckie, przede wszystkim zaś obszerne materiały warsztatowe, określone mianem "Miscelle". Jest to szereg wypisów i wycinków prasowych z literatury naukowej i pamiętnikarskiej, od połowy XIX w. niektóre tematy i problemy zostały doprowadzone nawet do 1950 r.

Grupa II zawiera materiały działalności dydaktycznej, organizacyjnej i wydawniczej dotyczące m.in. działalności K. Moszyńskiego jako profesora na UJ, kontaktów z PAN, przede wszystkim zaś z Instytutem Historii Kultury Materialnej PAN, a także materiały związane z redakcją działu etnograficznego wydawnictwa "Lud Słowiński" i wydawnictw własnych.

Obszerne grupy III stanowią materiały biograficzne, m.in. metryki, zaświadczenia, legitymacje, świadectwa studiów, nominacje na stanowiska zawodowe i na członka towarzystw naukowych.

Grupę IV stanowi szczupła korespondencja wychodząca i wpływająca.

Grupę V tworzą materiały o twórcy zespołu. Składają się nań nekrologi i wspomnienia pośmiertne.

Inwentarz zamyka 6 aneksów. Po uporządkowaniu spuścizna liczy 74 jednostki i w zbiorach Archiwum PAN ma sygnaturę III-90.

# ŹRÓDŁA I BIBLIOGRAFIA

Archiwum PAN, materiały Kazimierza Moszyńskiego III-90, J.37

-47, 50-64

J. Czekanowski: Kazimierz Moszyński 1887-1959. "Tygodnik Pow-szechny" 1959 nr 13 s. 3, 5.

M. Garazzi, Kazimierz Moszyński 1887-1959, "Etnološki Pregled", Beograd R.1: 1959 s. 59-64.

M. Gładysz: Kazimierz Moszyński. "Etnografia Polska" t.3: 1960 s. 13-30.

M. Gładysz: Kazimierz Moszyński, "Literatura Ludowa" Warszawa, R.3: 1959, nr 1-2, s. 134.

J. Klimaszewska: Zum Tode von Kazimierz Moszyński, "Demos", Berlin R.1: 1960 z.1, s. 95-97.

J. Klimaszewska: Moszyński Kazimierz Teofil Franciszek. Polski Słownik Biograficzny t.22: 1977 z.I s.123-127.

A. Kutrzeba-Pojnarowa, Kazimierz Moszyński jako historyk kultury materialnej Polski i Słowiańszczyzny, "Kwartalnik Historii Kultury Materialnej", R.8 1960, nr 2, s. 171-182.

J. L./Igenza/, Zgon najwybitniejszego etnografa polskiego, "Trybuna Robotnicza", Katowice, R.1959, nr 77 /4731/.

M. /J. Manugiewicz/, Kazimierz Moszyński, "Życie Warszawy" R.16: 1959, nr 80.

B. Moszyńska: Bibliografia prac Kazimierza Moszyńskiego, "Etnografia Polska" 1960 t.3, s. 31-40.

R. Reinfuss: Prof. dr Kazimierz Moszyński, "Polska Sztuka Ludowa", R.13: 1959, nr 3 s. 180-181.

- S.Urbańczyk, Ś.p. Kazimierz Moszyński, 5.III.1887-30.III.1959, "Język Polski", Kraków, R.39:1959 z.3 s.161-168.
- A.Vaclavěk, Odsel Prof. dr Kazimierz Moszyński, "Československa Ethnografie", Praha, R.7: 1959 z. 4, s. 412-414.
- A.Zaręba, Ś.p. Prof. Kazimierz Moszyński jako badacz języka, "Poradnik Językowy", Warszawa, R.1959, z.5/170/, z. 193-202.

## PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

|                                                |          |
|------------------------------------------------|----------|
| I. Materiały twórczości naukowej i literackiej | j. 1 -36 |
| A. Prace naukowe                               | 1- 3     |
| B. Prace literackie i poetyckie                | 4        |
| C. Materiały warsztatowe                       | 5-36     |
| II. Materiały działalności dydaktycznej        |          |
| organizacyjnej i wydawniczej                   | 37-52    |
| III. Materiały biograficzne                    | 53-64    |
| IV. Korespondencja                             | 65-66    |
| Wychodząca                                     | 65       |
| Wpływająca                                     | 66       |
| V. Materiały o twórcy zespołu                  | 67-69    |
| VI. Materiały obce                             | 70       |
| Załącznik                                      | 71-74    |
| Aneksy 1-6                                     |          |

## I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ I LITERACKIEJ

## A. Prace naukowe

## 1. Jan Kozłowiec

## Artykuł

B.d., rkp.i masz., l., k., 14+15

## 2. Ludwik Krzywicki

## Artykuł

B.d., rkp. i masz., l., k. 11+15

## 3. Recenzje

1949-1958, rkp. i masz., l., k.87. Zob. aneks 1

## B. Prace literackie i poetyckie

## 4. Fragmenty sztuki teatralnej, opowiadania, wiersze i odpisy

B.d., rkp. i masz., l., k. 47

## C. Materiały warsztatowe

## 5. Miscelle I.

1939-1940, rkp. i druk, jęz. pol., franc., niem.ppr.  
i l., k.148

## 6. Miscelle II.

1940, rkp. i druk., jęz. pol., niem., ros., opr.i l.,  
k.153.

## 7. Miscelle III.

1940-1941, rkp. i druk., jęz. pol., franc., niem.  
opr. i l., k.164

## 8. Miscelle IV.

1941, rkp., jęz.pol., franc., niem., opr., k.150

## 9. Miscelle V.

1941-1942, rkp., jęz. pol., franc., niem., ros.,  
opr., k. 154

## 10. Miscelle VI.

1942, rkp. i druk., jęz. pol., niem., opr., k. 120

## 11. Miscelle VI a

Geografia

1942, rkp., jęz. pol., niem., l., s. 120

## 12. Miscelle VI b

Geografia

1944, rkp., jęz. pol., niem., opr., s. 82

## 13. Miscelle VI c

Geografia

1944, rkp., jęz. pol., franc., niem., opr., s. 72

## 14. Miscelle VI d

Geografia

1944-1945, rkp., jęz. pol., ros., opr., s. 111

## 15. Miscelle VI e

Geografia

1945, rkp., jęz. pol., opr., k. 51

## 16. Miscelle VI f

Geografia i etnografia

1945, rkp., jęz. pol., opr., k. 66

## 17. Miscelle VI

1942, rkp., jęz. pol., franc., opr., k. 86

## 18. Miscelle VIII

1942, rkp., jęz. pol., franc., niem., opr., s. 197

## 19. Miscelle

1942, rkp., jęz. pol., niem., opr., k. 97

## 20. Miscelle X

1942, rkp. i druk., jęz. pol., franc., niem., opr.  
l., k. 108

## 21. Miscelle XI

1942, rkp., jęz. pol., franc., niem., opr. s. 99

## 22. Miscelle XII

1943, rkp. i druk., jęz. pol., niem., opr., i l., k.  
113

## 23. Miscelle XIII

1943-1944, rkp. i druk., jęz. pol., franc., niem.,  
opr. i l., k. 106

## 24. Miscelle XIV

1944-1945, rkp. i druk., jęz. pol., niem., ros.,  
opr. i l., k. 136

## 25. Miscelle XV

1945-1950, rkp., masz. i druk., jęz. franc., niem.,  
opr., i l., k. 114

## 26. Miscelle XVI

1950, rkp. i druk., jęz. pol., niem., opr. i l.,  
k. 53

## 27. Materiały użyte przy korekcie pracy: "Pierwotny zasięg języka prasłowiańskiego"

Zapiski, notatki, wypisy, mapy, korespondencja, wycinki prasowe

Ok. 1957, rkp., masz. i druk., l., k. 134

## 28. Materiały pozostałe po korekcie pracy "Człowiek. Wstęp do etnografii powszechnej i etnologii"

Notatki, zestawienia i wypisy bibliograficzne, korespondencja, wycinki prasowe.

Ok. 1958, rkp., masz. i druk., l., k. 110

## 29. Materiały do etnografii Słowian

Wypisy, notatki, mapy, plany, wycinki prasowe, odbitki artykułów

B.d., rkp. i druk., l., k.108

## 30. Materiały do etnografii ludów afrykańskich

Wypisy, notatki, fotografie, wycinki prasowe

B.d., rkp., l., k.42

## 31. Materiały do etnografii i językoznawstwa

Notatki, wypisy, wycinki prasowe

B.d., rkp. i druk., l., k.45

## 32. Notatki do badań etnograficznych

B.d., rkp. i masz., l., k.16

## 33. Materiały językowe

Notatki, wycinki prasowe, odbitki artykułów o językach słowiańskich

1932-1957 i b.d., rkp., masz. i druk., l., k.119

## 34. Notatki i zapiski bibliograficzne

B.d., rkp., l., k.76

## 35. Wycinki prasowe

1953-1957., i b.d., l., k.5

## 36. Notatki do historii literatury zachodniemieckiej

B.d., rkp., opr., k.30

## II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI DYDAKTYCZNEJ ORGANIZACYJNEJ I WYDAWNICZEJ

### 37. Uchwała profesorów Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie w sprawie nauczania języków obcych w szkołach średnich

1939, rkp., l., k.1

### 38. Uniwersytet Jagielloński - Studium Historii Kultury Materialnej

Rozkład zajęć, projekty i opinie o programach wykładów, korespondencja

1951-1953, rkp., i masz., powiel., l.k.71

### 39. Polska Akademia Nauk - Komitet Sławistyczny i Rusycystyczny

Korespondencja, plany pracy, notatki

1952-1953, rkp. i masz., l., k.33

### 40. Polska Akademia Nauk - Komisja Historii Sztuki i Historii Kultury Materialnej Wydziału I

Protokoły z posiedzeń Podkomisji Historii Kultury Materialnej i Podkomisji Badań nad Sztuką

1952, rkp. i masz., l., k.187

### 41. Polska Akademia Nauk - Komisja Organizacyjna Instytutu Historii Kultury Materialnej

Korespondencja

1953, masz., l., k.7

### 42. Polska Akademia Nauk - Instytut Historii Kultury Materialnej

Korespondencja, protokoły z posiedzeń dyrekcji, Rady Naukowej i Komitetu Redakcyjnego podręcznika Historii Polski starożytnej

1953-1954, masz., powiel., l., k.145

### 43. Polska Akademia Nauk - "Kwartalnik Historii Kultury Materialnej"

Korespondencja

1953-1954, masz., l., k.9

### 44. Polska Akademia Nauk - Wydział I

- Zaproszenia na posiedzenia plenarne, konferencje,  
materiały z narad, korespondencja  
1953-1954, rkp. i powiel., l., k.128
45. Polski Atlas Etnograficzny  
Korespondencja, notatki  
1953 i b.d., rkp. i masz., l., k.19
46. Sprawa ujednolicenia terminologii historii kultury materialnej  
Tezy do referatu na zjazd w Nieborowie 7-9 VI 1951  
1951, masz., powiel., l., k.27
47. Najważniejsze kierunki oraz cele i zadania nauk etnologicznych  
Referat K.M. i protokół z nieustalonej konferencji  
B.d., masz., l., k.14
48. Opinie i oceny działalności naukowej pracowników nauki  
1948-1958, masz., l., k.151. Zob. aneks 2
49. Oceny prac magisterskich  
1951-1957, rkp. i masz., l., k.27. Zob. aneks 3
50. Sprawy wydawnicze - Skrypty dla Studium Historii Kultury Materialnej Uniwersytetu Jagiellońskiego  
Korespondencja, recenzje, umowy autorskie  
1951-1953, rkp., masz. i powiel., l., k.18
51. Redakcja wydawnictwa "Lud Słowiński"  
Rękopisy artykułów, materiały warsztatowe  
B.d., rkp., l., k.48
52. Luźne zaproszenia na posiedzenia i sesje naukowe  
1951-1957, masz. powiel. i druk., l., k.17

## III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

53. Metryki, zaświadczenia, legitymacje  
1910-1957, l., rkp., masz. i druk., k.12
54. Świadcstwa i dokumenty studiów  
1903-1929, l., rkp. i druk., k.8
55. Nominacje związane z pracą na Uniwersytecie Jagiellońskim  
1930-1955, masz., powiel., l., k.9
56. Nominacje na członka Polskiej Akademii Nauk  
Akta nominacji i dyplom  
1952 i 1957, l., masz. i druk., k.4
57. Nominacje na członka instytucji i towarzystw naukowych  
1925-1953, masz. i druk., l., k.30
58. Wyróżnienia, nagrody i dyplomy za działalność naukową i zawodową  
1913-1957, rkp. i masz., l., k.9
59. Autobiografie  
Ok. 1952 i b.d., rkp. i masz., l., k.35
60. Przypomnienia z życia  
Pamiętnik  
Ok. 1945-1947, rkp., sz., k.13
61. Materiały do życiorysu, stosunki z kolegami  
Wspomnienia, korespondencja  
Po 1955, rkp. i masz., l., k.9
62. "Cztery pory roku". Wspomnienia literackie  
1959, rkp. i masz., l., k.185
63. Materiały majątkowe dotyczące spraw mieszkaniowych  
1946-1956, rkp. i masz., l., k.13



## 64. Fotografie

B.d., sztuk 3

## IV. KORESPONDENCJA

## 65. Korespondencja wychodząca

1936-1956, rkp. i masz., l., k.9. Zob. aneks 4

## 66. Korespondencja wpływająca

1937-1958, rkp. i masz., l., k.26. Zob. aneks 5

## V. MATERIAŁY O TWÓRCY ZESPOŁU

## 67. Nekrologi

Wycinki prasowe

1959, druk., l., k.7

## 68. Wspomnienia pośmiertne

Wycinki prasowe

1959, druk., l., k.10

## 69. Zgon wielkiego ludoznawcy polskiego

Maszynopis audycji w Polskim Radio

1959, masz., l., k.2

## VI. MATERIAŁY OBCE

## 70. A. Z., "O archeologii karpackiej"

Artykuł nie ustalonego autora

B.d., masz., l., k.6

## ZAŁĄCZNIK

## 71. Powielone materiały sprawozdawcze z działalności PAN

1953-1954, masz. powiel., l., k.125

## 72. Powielone materiały sprawozdawcze z działalności PAN

1953-1954, masz. powiel., l., k.151

## 73. Odbitki artykułów dedykowanych K.M.

11 sztuk, Zob. aneks 6

## 74. Odbitki artykułów różnych autorów

4 sztuki. Zob. aneks 7

## ANEKSY

## Aneks I

## J.3. Recenzje

1. Bąk Piotr: "Gwary okolic Kramska na tle kultury ludowej"

k. 1 - 7

1958

2. Dzikowski St.: "Klechy polskie"

k. 8

1950

3. Gajek Józef: "Zadania i metody pracy Polskiego Atlasu Etnograficznego"

k. 9 - 11

1956

4. Gajekowa Olga: "Jan Karłowicz i Ludwik Krzywicki jako reprezentanci dwóch nurtów w etnologii polskiej"

k. 12 - 21

1951

5. Gamszyniec Ryszard: "Krystalografia"

k. 22 - 23

1952

6. Gładysz Mieczysław: "Śląska sztuka ludowa"

k. 24 - 33

1954

7. Gładyszowa Maria: "Wiedza ludowa  
o gwiazdach w świetle materiału  
porównawczego"  
1955 k. 34
8. Kałużński Stanisław: "Stosunki po-  
krewieństwa u ludów tureckich"  
k. 35 - 39
9. Krzak Z.: artykuł bez tytułu  
1957 k. 40
10. Kutrzeba-Pojnarowa Anna: "Konferencja  
Polskiego Atlasu Etnograficznego"  
1956 k. 41 - 46
11. Manugiewicz J.: "Polskie stroje  
ludowe"  
1955 k. 47 - 54
12. Milewski T.: "Typologia syntaktyczna  
języków amerykańskich"  
1953 k. 55 - 57
13. Moczarska Barbara: "Słownictwo Warmii  
i Mazur w zakresie obróbki włókna"  
1954 k. 58 - 62
14. Nasz Adolf: "Śląsko-łżycka rubież  
etnograficzna"  
1957 k. 63 - 72
15. Nosek Stefan: "Problem włościański..."  
1949 k. 73
16. Setkowiec Jan: "Ocena materiałów  
terenowych zebranych w 1953 r.  
przez ..."  
1953 k. 74

17. Wróblewski T.: "Kilka uwag o geograficznym  
zasięgu występowania krosien poziomych  
i pionowych"  
1953 /recenzji brak/ k. 75
18. Zaręba Adolf: "Zbieranie materiałów gwa-  
rowych. Wskazówki dla eksploratora  
etnografa"  
1955 k. 76
19. Zawistowicz-Adamska Kazimiera: "Pomoc  
wzajemna i współdziałanie w kulturach  
ludowych"  
1951 k. 77 - 80
20. /Autor nieustalony/: "Rodzaje zbóć w  
Helladzie wczesno-archaicznej"  
1950 k. 81 - 87

## Anwks 2

- j.48. Opinie i oceny działalności naukowej pracowników nauki
- Berezowska-Bezwińska Jadwiga k. 1
- Biały Zbigniew k. 2 - 3
- Dynowski Witold k. 4 - 9
- Frankowska Maria k. 10 - 25
- Gajekowa Olga k. 26
- Gładysz Mieczysław k. 27 - 33
- Kamocki Janusz k. 34
- Karwicka Teresa k. 35
- Klimaszewska Jadwiga k. 36 - 53
- Kowska-Lewicka Anna k. 54 - 73

|                               |              |
|-------------------------------|--------------|
| Kutrzeba Anna                 | k. 74 - 77   |
| Malicki Longin                | k. 78 - 82   |
| Marszewski Tomasz             | k. 83 - 87   |
| Matusek Małgorzata            | k. 88 - 89   |
| Nasz Adolf                    | k. 90 - 97   |
| Prufferowa Maria              | k. 98 - 106  |
| Reinfuss Roman                | k. 107 - 116 |
| Seweryn Tadeusz               | k. 117 - 125 |
| Stopa Roman                   | k. 126 - 127 |
| Szewczyk Zdzisław             | k. 128       |
| Szopówna Barbara              | k. 129       |
| Waligórski Andrzej            | k. 130 - 135 |
| Zambrzycka Anna               | k. 136       |
| Zawistowicz-Adamska Kazimiera | k. 137 - 142 |
| Zołna-Mamugiewicz Jan         | k. 143 - 148 |
| Opinia zbiorowa               | k. 149       |

## Aneks 3

## J.49. Oceny prac magisterskich

|                     |           |
|---------------------|-----------|
| 1. Babirecka B.     | k. 1      |
| 2. Bazieluk Barbara | k. 2 - 3  |
| 3. Biały Zbigniew   | k. 4      |
| 4. Broda Danuta     | k. 5      |
| 5. Dobrzańska Anna  | k. 6 - 8  |
| 6. Dziągiew Leszek  | k. 9 - 10 |
| 7. Gierowska Maria  | k. 11     |
| 8. Jeż-Jeremi Wł.   | k. 12     |
| 9. Kamocki Janusz   | k. 13     |
| 10. Karwicka Teresa | k. 14     |

|                            |            |
|----------------------------|------------|
| 11. Kaznowska Barbara      | k. 15      |
| 12. Kozubowski J.          | k. 16      |
| 13. Marszewski Tomasz      | k. 17 - 19 |
| 14. Matuszkówna Małgorzata | k. 20      |
| 15. Nachmilner Romualda    | k. 21      |
| 16. Nizińska I.            | k. 22      |
| 17. Paszkowska Bożena      | k. 23      |
| 18. Szewczyk Zdzisław      | k. 24      |
| 19. Szyfelbajn Zofia       | k. 25      |
| 20. Toroński Zbigniew      | k. 26      |
| 21. Zambrzycka Anna        | k. 27      |

## Aneks 4

## J.65. Korespondencja wychodząca

|                                                       |     |
|-------------------------------------------------------|-----|
| The International Who's Who                           | 1.1 |
| Majewski Kazimierz                                    | 1.1 |
| Ośrodek Rozpowszechniania Wydawnictw<br>Naukowych PAN | 1.1 |
| Wacław /?/                                            | 1.1 |
| Adresaci nieustaleni                                  | 1.4 |

## Aneks 5

## J.66. Korespondencja wpływająca

|                                                                |      |     |     |
|----------------------------------------------------------------|------|-----|-----|
| Commission Internationale Des Arts et<br>Traditions Populaires | 1948 | 1.1 | k.1 |
| Dobrowolski Kazimierz                                          | 1953 | 1.1 | k.2 |
| Dynowski Witold                                                | 1953 | 1.1 | k.6 |
| Instytut Bałtycki                                              | 1937 | 1.1 | ?   |
| Kowalska-Lewicka Anna                                          | 1955 | 1.1 | 10  |

|                               |            |     |        |
|-------------------------------|------------|-----|--------|
| Légation de Suède             | 1948       | 1.1 | 11     |
| Machek Vaclav                 | 1957       | 1.1 | 12     |
| Majewski Kazimierz            | 1953, 1954 | 1.2 | 13, 14 |
| Moszyński Wacław ?            | 1949, 1950 | 1.3 | 15-17  |
| Nordiska Museet               | 1948, 1955 | 1.2 | 18-19  |
| Präffer Jan                   | 1950       | 1.1 | 20     |
| Svenska Institutet            | 1948       | 1.1 | 21     |
| Zawistowicz-Adamska Kazimiera | 1953       | 1.1 | 22     |
| Nadawcy nieustaleni           |            | 1.2 |        |

## Aneks 6

## j.73. Odbitki artykułów dedykowanych K.M.

|                                                     |      |
|-----------------------------------------------------|------|
| Cichomorowski Wacław: Dwie etymologie albańskie     | 1949 |
| Cichomorowski Wacław: Zur albanischen Wortforschung | 1953 |
| Machek Vaclav: Prof. Vladimiru Šmilanevovi          | 1956 |
| Machek Vaclav: Uzavjanskaja klet' i ee nazvanie     | 1957 |
| Machek Vaclav: Právne historické studie I.          |      |
| Machek Vaclav: Graev - starica                      | 1956 |
| Machek Vaclav /rec./: Franciszek Sławski,           |      |
| Słownik etymologiczny języka polskiego              | 1957 |
| Słuszkiewicz Eugeniusz /rec./: J.Staszewski,        |      |
| Słownik geograficzny. Pochodzenie                   |      |
| i znaczenie nazw geograficznych                     | 1958 |
| Słuszkiewicz Eugeniusz: V.indo - avyen ksoni        |      |
| arc-an-ciel; terre                                  | 1957 |
| Słuszkiewicz Eugeniusz: R U ndbemerkungen eines     |      |
| Armenisten zu K.Bandos georgisch-                   |      |
| armenischen Wortgleichungen                         | 1957 |

|                                                |      |
|------------------------------------------------|------|
| Zaręba Adolf: Z dziejów zapożyczeń niemieckich |      |
| w polszczyźnie: nazwy żelaznej                 |      |
| obręczy na kole                                | 1956 |

## Aneks 7

## j.74: Odbitki artykułów różnych autorów

|                                                                                                                                                            |      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| Kniess St.: Slawische Bestandteile der ungarischen staatlichen und juridischen Terminologie,                                                               | 1955 |
| Nieminen Eino: Über einige Eigenschaften der baltischen Sprache, die sich in den ältesten baltischen Lehnwörtern der ostseefinnischen Sprachen abspiegelt. | 1957 |
| Wytyczne do planu badań naukowych szczególnie ważnych dla rozwoju gospodarki i kultury narodowej.                                                          | 1953 |
| "Poradnik Językowy" 1957, październik, zeszyt 8.                                                                                                           |      |

Elżbieta Sztraj /Warszawa/

# MATERIAŁY HENRYKA UŁASZYNA

/III-162/

Henryk Ułaszyn, syn Władysława i Marii z Turowskich, pochodził z zamożnej rodziny ziemiańskiej. Urodził się w Lahaczysze na Ukrainie dnia 19 stycznia 1874 roku. Do szkół średnich uczęszczał w Humaniu, Warszawie i Odessie: maturę otrzymał w 1895 roku.

W latach 1895 - 1897 studiował na Wydziale Historyczno-Filologicznym Uniwersytetu w Kijowie, gdzie poświęcił się studiom nad historią kultury. W Kijowie też napisał pierwszą pracę pt. "Kontrakty kijowskie, szkic historyczno-obyczajowy". Następnie w latach 1897-1899 studiował na Uniwersytecie Jagiellońskim. Tu pod wpływem wykładów językoznawcy, prof. Jana Baudouin de Courtenay, zajął się studiami nad językami słowiańskimi; słuchał m.in. wykładów L. Malinowskiego /filologia słowiańska/, i J.M. Rozwadowskiego /językoznawstwo porównawcze i słowiańskie/. Semestr zimowy 1898 H. Ułaszyn spędził w Wiedniu na studiach z dziedziny językoznawstwa i slawistyki; interesowały go szczególnie wykłady prof. V.Jagica /filologia słowiańska/. W latach 1901-1903 studiował na Uniwersytecie Lipskim, w którym działał jako jedyny w ówczesnej Europie - instytut języków indoeuropejskich. H. Ułaszyn pozostawał pod szczególnym wpływem

wykładów profesora tego Uniwersytetu A. Leskiena /filologia słowiańska/. Tu też w 1905 roku otrzymał doktorat na podstawie pracy pt. "Ueber die Entpalatalisierung der ursl.e-laute im Polnischen".

Po otrzymaniu stopnia doktora H. Ułaszyn przebywał w Lipsku aż do wybuchu I wojny światowej. W tym okresie, jako asystent na Uniwersytecie Lipskim, wykładał prywatnie polonistykę i slawistykę. Zachęcony przez prof. A. Leskiena do habilitacji przystąpił do pracy, po pewnym czasie jednak zrezygnował z niej wobec zaostrzonego kursu antypolskiego w Niemczech.

W Lipsku H. Ułaszyn zetknął się z łużyczanami, którzy walczyli ze wzrastającym naporem germanizacji; poznał wówczas wielu działaczy serbo-łużyckich, co pobudziło go do głębszego zainteresowania się językiem i kulturą tej grupy Słowian.

Henryk Ułaszyn działał też w Lipsku na polu społecznym, biorąc czynny udział w pracach polskich zrzeszeń lipskich: studentów, przemysłowców, robotników i innych. Szczególnie trwale zapisał się w pamięci młodzieży polskiej studiującej tam w owym czasie, jako utalentowany organizator życia naukowego i towarzyskiego, tak że po latach, gdy absolwenci wyższych szkół lipskich utworzyli "Koło Lipszczan" uczynili go jednym z trzech członków honorowych /obok E.J. Rejmana i T. Thorzewski/.

W latach 1915 - 1916 H. Ułaszyn przebywał w Humaniu, gdzie organizował wykłady dla nauczycieli i brał udział w tworzeniu szkolnictwa polskiego, zaś z chwilą wprowadzenia języka



polskiego do szkół rosyjskich wykładał literaturę i język polski w wyższych klasach szkół średnich. Od wiosny 1917 roku przebywał w Kijowie, gdzie wykładał w wyższych klasach dwóch polskich żeńskich szkół średnich, a następnie również na prywatnych Polskich Wyższych Kursach Naukowych, przemianowanych na Polskie Kolegium Uniwersyteckie.

Od wiosny 1917 r. H. Ułaszyn został powołany na profesora Uniwersytetu we Lwowie. Wykłady rozpoczął w 1920 r. jako profesor zwyczajny języka polskiego i kierownik seminarium, później wykładał też slawistykę. Był założycielem i kuratorem Koła Slawistycznego we Lwowie, pierwszym prezesem Lwowskiego Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego, członkiem Towarzystwa Naukowego we Lwowie. W 1922 r. został mianowany profesorem zwyczajnym slawistyki oraz kierownikiem seminarium filologii słowiańskiej na Uniwersytecie Poznańskim. Wykłady na tym Uniwersytecie prowadził do wybuchu II wojny światowej.

W okresie międzywojennym był aktywnym działaczem Stowarzyszenia Myśli Wolnej w Polsce. Do ruchu wolnomyślicielskiego przyłączyło się wielu znanych wówczas intelektualistów. Stojąc zdecydowanie na stanowisku autonomii i apolityczności uniwersytetów, popadł w konflikt z władzami Uniwersytetu Poznańskiego, bojkutowała go młodzież endecka, mająca duże wpływy polityczne na tym terenie. Córka H. Ułaszyna wspomina, że obrzucano go jajkami i gazami łzawiącymi na odczytach, doszło do tego, że policja pilnowała jego mieszkania, aby zapewnić mu spokój. W 1927 r. założył na Uniwersytecie Koło Slawistyczne im. J. Baudouin de Courtenay, które wydało 4 tomiki prac naukowych. W okresie tym

był prezesem Poznańskiego Koła Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego, członkiem Komisji Filologicznej Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, członkiem Komisji Językowej PAU w Krakowie oraz członkiem korespondentem Bułgarskiej Akademii Nauk. Był aktywnym działaczem Towarzystwa Polsko-Jugosłowiańskiego, Towarzystwa Słowiańskiego, Instytutu Zachodnio-Słowiańskiego i innych.

Jesienią 1939 r. H. Ułaszyn został wywieziony przez Niemców z Poznania do obozu w Głownie, a następnie osiedlony przymusowo w Ostrowcu Świętokrzyskim. Od lutego 1940 r. do wybuchu powstania w 1944 r. przebywał w Warszawie. Okres okupacji był dla H. Ułaszyna szczególnie ciężki: wyrzucono go z domu, pozbawiono środków do życia w chwili, gdy był już starcem i chorym człowiekiem, niezdolnym do pracy fizycznej; pomogła mu wówczas wiele życzliwość ludzka. Zniszczeniu uległa duża część jego materiałów naukowych zbieranych przez wiele lat, część biblioteki fachowej i archiwum zawierającego bogatą korespondencję. Mimo to H. Ułaszyn przez cały okres okupacji pracował naukowo, odtwarzając z pamięci swoje prace. Po powstaniu warszawskim przebywał na wsi koło Skiernewic. W marcu 1945 r. zgłosił się do pracy na tworzącym się Uniwersytecie Łódzkim. Jeszcze tego samego miesiąca zaczął organizować Zakład i Katedrę Filologii Słowiańskiej, był pierwszym i jedynym jej kierownikiem. Wkrótce też, mimo wieku i olbrzymich trudności związanych z brakiem podstawowych pomocy naukowych, rozpoczął pracę dydaktyczną. W 1951 r. w związku z podeszłym wiekiem i ciężką, przewlekłą chorobą, uzyskał urlop od zajęć dydaktycznych. W łódzkim okresie swojego życia, podobnie jak w poprzednich, działał w towarzys-

twach naukowych między innymi w Towarzystwie Przyjaciół Nauk w Łodzi, Koło Łódzkiego Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego, Towarzystwie Słowiańskim w Łodzi. Do końca życia pracował naukowo, nawet leżąc w szpitalu. Zmarł w Łodzi w dniu 23 maja 1956 r.

Spuścizna rękopiśmienna po Henryku Ułaszynie - zgodnie z jego ostatnią wolą - mogła być udostępniona dopiero w dziesięć lat po jego śmierci. Zdeponowano ją na ten okres w Bibliotece Narodowej w Warszawie. Po upływie tego terminu, na wniosek ówczesnego prezesa PAN prof. Tadeusza Kotarbińskiego, przewodniczącego grupy wykonawców testamentu, Archiwum PAN zakupiło spuściznę po Henryku Ułaszynie od jego córki p. Izabeli Kwileckiej w 1966 r.

W toku porządkowania materiały spuścizny podzielono na 6 grup tematycznych. Wśród materiałów twórczości naukowej /grupa I/ wyróżniono podgrupy: prace naukowe, wykłady, artykuły, recenzje, odczyty, materiały warsztatowe. Ułożone są one w podgrupach w następujący sposób: w pierwszej kolejności materiały dotyczące całej Słowiańszczyzny, a następnie poszczególnych języków i grup językowych słowiańskich, a więc kolejno: języka starocerkiewno-słowiańskiego, języka i kultury bułgarskiej, serbo-chorwackiej, języka ruskiego, języka i kultury rosyjskiej i ukraińskiej, języka i kultury czeskiej i słowackiej, polskiej i serbo-łużyckiej, w następnej kolejności materiały dotyczące językoznawstwa, historii slawistyki jako nauki, historii religii - głównie chrześcijańskiej.

Prace naukowe stanowią jedynie niewielką część materiałów twórczości naukowej. Są wśród nich między innymi dwie prace

mówiące w sposób ogólny na temat Słowiańszczyzny, praca dotycząca nazewnictwa polskiego pt. "Wielkopolska-Małopolska", prace na temat konsonantyzmu oraz "Szkice z dziejów chrześcijaństwa".

Do podgrupy wykładów zaliczono wszystkie teksty opatrzone przez H. Ułaszyna datami wskazującymi na fakt ich wygłoszenia. Dotyczą one głównie charakterystyki języków słowiańskich: Starocerkiewno-słowiańskiego, bułgarskiego, czeskiego, rosyjskiego, serbo-chorwackiego, ukraińskiego, a także literatury ruskiej jak "Słowo o pułku Igora" i "Epos więlkoruski".

Wykłady dotyczące języka polskiego zawierają między innymi: "Wstęp do studium języka polskiego" i "Szkice do dziejów języka polskiego", wykłady z zakresu fonetyki języka polskiego, stanowiska kaszubszczyzny w języku polskim. Prócz powyższego dotyczą one językoznawstwa i dziejów slawistyki.

W podgrupie artykułów znajdują się krótkie rozprawki językoznawcze dotyczące głównie języka polskiego, a także artykuły o tematyce religioznawczej i światopoglądowej oraz dotyczące problemów społeczno-politycznych. Recenzje dotyczą prac z dziedziny językoznawstwa.

Obszerną grupę stanowią odczyty obejmujące cykle prelekcji. Charakteryzują one w sposób popularno-naukowy języki słowiańskie, historię piśmiennictwa narodów słowiańskich, ich walkę o wyzwolenie spod obcych wpływów politycznych i kulturalnych; między innymi są to odczyty: "O rolę Słowian", "Losy piśmiennictwa bułgarskiego", "Losy literatury serbo-

eborwackiej", "Łosy języka polskiego pod zaborami". Najwięcej odczytów dotyczy języka i literatury polskiej, reformy pisowni i poprawności mowy. Odczyty poruszają też problematykę języka międzynarodowego oraz historię Kościoła.

Materiały warsztatowe związane są tematycznie głównie z zagadnieniami poruszonymi przez twórcę spuścizny w pracach, wykładach artykułach i odczytach: nad wyrazami obcego pochodzenia w języku polskim /są to materiały opracowane przez studentów na ćwiczeniach pod kierunkiem H. Ułaszyna, materiały dotyczące gwar zawodowych i środowiskowych, historii slawistyki, m.in. następców Mickiewicza na katedrze slawistyki w Collège de France, S.B. Lindego i jego słownika; życia, pracy i twórczości naukowej J. Baudouin de Courtenay. Prócz tego w materiałach warsztatowych znajdują się notatki dotyczące słowiańskiego języka sztucznego "slawospero" i religioznawstwa.

Grupę drugą stanowią materiały działalności naukowej, dydaktycznej i społecznej. Obrazują one działalność twórcy spuścizny w Kijowie oraz na uniwersytetach w Poznaniu i Łodzi. Szczególnie obszerne są materiały z okresu pracy H. Ułaszyna na Uniwersytecie w Poznaniu, obrazujące atmosferę naukową i polityczną na tej uczelni w okresie międzywojennym. W grupie tej znajdują się też materiały działalności w Towarzystwie Słowiańskim, Towarzystwie Polsko-Jugosłowiańskim, Towarzystwie Językoznawczym, Kole Slawistów Uniwersytetu Poznańskiego, Łódzkim Towarzystwie Naukowym, ruchu wolnomyślicielskim i innych.

W grupie III znajdują się materiały biograficzne obejmujące

muszące dokumenty osobiste, autobiografie, materiały dotyczące stanu zdrowia, spraw wydawniczych i finansowych.

Grupę IV - wyodrębnioną z uwagi na jej objętość i wartość poznawczą - stanowi pamiętnikarstwo zawierające materiały do pamiętników obejmujące okres od wczesnej młodości aż do śmierci twórcy spuścizny; dzienniki za lata 1888 - 1945, oraz pamiętnik, który dzieli się na następujące części: I "w rodzinnym gnieździe" /opisuje życie polskiego ziemiaństwa na Ukrainie/, II "Szkoły średnie" /Humań, Warszawa, Odessa/, III "Uniwersytet" /Kijów, Wiedeń, Kraków/, IV "Poza krajem", "Lipsk", V "Pierwsza wojna światowa" /Humań - Kijów/, VI "Drużyna Rzeczypospolita" /Lwów - Poznań/, części VII i VIII dotyczą drugiej wojny światowej i profesury na Uniwersytecie w Łodzi. Prócz powyższego materiały pamiętnikarskie obejmują wyodrębniony tekst wspomnień pt. "Kolonja polska w Lipsku".

Grupę V stanowi korespondencja - wykaz korespondentów znajduje się w aneksach.

Grupa VI zawiera niewielką ilość materiałów obcych.

Osobną grupę materiałów stanowią załączniki do spuścizny obejmujące zbiory wycinków prasowych, odbitek artykułów H.U. oraz egzemplarze gazet zawierające publikacje związane z zainteresowaniami twórcy spuścizny.

Do jednostek zbiorczych sporządzono aneksy w celu ułatwienia korzystania z materiałów.

Materiały Henryka Ułaszyna zostały opracowane przez mgr Elżbietę Sztraj w 1976 r. Inwentarz opatrzony sygnaturą III-162 obejmuje 334 jednostki i 16 aneksów.

## ŹRÓDŁA I BIBLIOGRAFIA

Czy wiesz kto to jest? pod redakcją S. Łoży, Warszawa 1938 r.  
 "Przyczynki do historii Szkoły Nauk Politycznych w W-wie z okazji 50-lecia założenia 1915 - 1965", Warszawa 1968 r.  
 "Uniwersytet Łódzki 1945 - 1970", Łódź 1970, praca zbiorowa

## PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

|     |                                               |           |
|-----|-----------------------------------------------|-----------|
| I   | Prace naukowe twórcy spuścizny                | 1 - 183   |
| A   | Prace naukowe                                 | 1 - 20    |
| B   | Wykłady                                       | 21 - 70   |
| C   | Artykuły                                      | 71 - 93   |
| D   | Recenzje                                      | 94 - 98   |
| E   | Odczyty                                       | 99 - 145  |
| F   | Materiały warsztatowe                         | 146 - 183 |
| II  | Materiały działalności naukowej, dydaktycznej | 184 - 216 |
| III | Materiały biograficzne                        | 217 - 226 |
| IV  | Pamiętnikarstwo                               | 227 - 260 |
| A   | Materiały do pamiętnika                       | 227 - 235 |
| B   | Dzienniki                                     | 236 - 240 |
| C   | Pamiętnik                                     | 241 - 260 |
| V   | Korespondencja                                | 261 - 296 |
| A   | Korespondencja wpływająca                     | 261 - 292 |
| B   | Korespondencja wychodząca                     | 293 - 294 |
| C   | Korespondencja z osobami nieustalonymi        | 295 - 296 |

|    |                |           |
|----|----------------|-----------|
| VI | Materiały obce | 297       |
| V  | Załączniki     | 298 - 334 |

## I. PRACE NAUKOWE TWÓRCY SPUSCIZNY

## A. Prace naukowe

1. Słowiańszczyzna  
 Fragment  
 B.d., rkp., l., k.72
2. Szkic niekompletnej pracy o Słowianach, obejmujący Słowiańszczyznę południową i wschodnią  
 Część III i IV  
 B.d., rkp., l., k.92
3. Fonetyka  
 B.d., rkp., l., k.89
4. Zarys wymowy rosyjskiej  
 Korekta autorska z notatkami  
 1953, rkp. i druk, l., k.27
5. Ukraina. Nazwa i terytorium  
 B.d., rkp., l., k.225
6. Język polski  
 Księga III. Źródła i opracowania  
 B.d., rkp., l., k.260
7. Język polski  
 Fragment pt. "Rodzina języków indoeuropejskich"  
 B.d., rkp., l., k.92
8. Fragment pracy dotyczący ewolucji historycznej wyrazów i zmiany ich znaczenia  
 B.d., rkp., l., k.33

9. Konsonantyzm  
1952, rkp., masz., 1., k.89
10. Ze studiów nad konsonantyzmem  
Pierwsza wersja pracy i materiały warsztatowe  
Ok. 1952, rkp., masz. i druk., 1., k.345
11. Polactwo. Polemika dotycząca terminu "polactwo"  
Fragment pracy i notatki, fragmenty artykułów. drukowanych m.in. w "Bibliotece Warszawskiej"  
1845-1939, rkp. i druk., 1., k.268. Zob. aneks I
12. Przyczynki leksykalne  
Korekta autorska z notatkami  
1913, rkp. i druk., 1., k.8
13. Dawne słownictwo szkolne  
B.d., rkp., 1., k.201
14. Znaczenie nazw Wielkopolska i Małopolska  
Praca i materiały warsztatowe.  
1948-1950, rkp. i druk., 1., k.223
15. Grody Czerwieńskie  
B.d., rkp., 1., k.218
16. Zarys dziejów kultury polskiej  
B.d., rkp., 1., k.112
17. Pochodzenie języka ludzkiego  
B.d., rkp., 1., k.49
18. Lindeana  
Praca poświęcona Samuelowi Bogumiłowi Lindemu  
B.d., rkp., 1., k.136
19. Szkice z dziejów chrześcijaństwa  
B.d., rkp., 1., k.283

20. Szkice dziejów chrześcijaństwa  
Praca i materiały warsztatowe  
Ok. 1948, rkp. i druk., 1., k.137  
  
B. Wykłady
21. Charakterystyka języków słowiańskich  
1925-1950, rkp., 1., k.388
22. Język prasłowiański  
Klasyfikacja językowa Słowian  
2 wykłady  
1924, 1947, rkp., 1., k.269
23. Wstęp do studium języków słowiańskich  
Wykład i materiały warsztatowe  
1926-1949, rkp., 1., k.314
24. Ogólna charakterystyka prasłowian  
Pracjożytna Słowian  
Nazwy Plemion Słowiańskich  
3 wykłady  
1932, 1937, 1945, rkp., 1., k.240
25. Słowiańszczyzna  
Cz. I. Wstęp, cz. II. Słowiańszczyzna Zachodnia  
1924-1950, rkp., 1., k.187
26. J.w.  
Cz. III. Słowiańszczyzna Płd., cz. IV. Słowiańszczyzna Wsch.  
1924-1950, rkp., 1., k.197
27. Narody słowiańskie  
Cz. I, wstępna z uzupełnieniami  
1945-1950, rkp., 1., k.238



28. J.w.

Cz. II. Narody zachodnio-słowiańskie

1927-1950, rkp., 1., k.232

29. Liozbniki słowiańskie

Fleksja tematów na i, u w językach słowiańskich

2 wykłady

1930, 1936, rkp., 1., k.255

30. Czasownik słowiański

Rekonstrukcja /sen/

2 wykłady

1925, 1950, rkp., 1., k.269

31. Starocerkiewnosłowiański

1922-1936, rkp., 1., k.238

32. Zabytki starocerkiewnosłowiańskie

1924-1926, rkp., 1., k.59

33. Zarys historyczny glosowni języka bułgarskiego

Bułgarski

2 wykłady

1930, 1931, rkp., 1., k.145

34. Historyczna glosownia języka serbo-chorwackiego

Język serbo-chorwacki

2 wykłady

1924-1928, rkp., 1., k.263

35. Słowo o pułku Igora

1924-1929, rkp., 1., k.206

36. Epos wielkoruski

1927, rkp., 1., k.250

37. Język rosyjski

Gramatyka opisowa

1923-1950, rkp., 1., k.96

38. Rosyjska fonetyka opisowa

1949-1950, rkp., 1., k.113

39. Język rosyjski

1947-1949, rkp., 1., k.242

40. Zarys historyczny glosowni języka rosyjskiego

1924-1949, rkp., 1., k.169

41. Język ukraiński

1931-1932, rkp., 1., k.118

42. Szewczenko

Ok. 1937, rkp., 1., k.99

43. Geneza czeskiego "i"

Glosownia historyczna języka czeskiego

2 wykłady

1925, 1950, rkp., 1., k.232

44. Język czeski

1924-1929, rkp., 1., k.104

45. Trzej wielcy Czechowie

Józef Dobrowski

2 wykłady

1924, 1936, rkp. i druk., 1., k.148

46. Jan Hus

1926-1931, rkp. i druk., 1., k.306

47. Język polski

Księga I i II

1945-1946, rkp., 1., k.312

48. Wstęp do studium języka polskiego

Część I A /1,2,3/; B

B.d., rkp., 1., k.304

49. J.w.

Część I C, część II i inne

1922-1930, rkp., 1., k.254

50. Szkice z dziejów języka polskiego

B.d., rkp., 1., k.48

51. Fonetyka opisowa

Część II

1949, rkp., 1., k.89

52. Fonetyka opisowa języka polskiego

1920-1928, rkp., 1., k.213

53. J.w.

Wstęp do wykładu

1928-1936, rkp., 1., 103

54. J.w.

Rozdział I pt. "Fizjologia i akustyka mowy"

1932-1949, rkp., 1., k.124

55. J.w.

1920-1926, rkp., 1., k.31

56. Polski system wokaliczny

1927-1932, rkp., 1., k.129

57. Terminologia

1949, rkp. i druk., 1., k.155

58. Zarys grafiki polskiej

Wykład dotyczący pisowni liter  
1930-1936, rkp., i druk., 1., k.107

59. Polska pod względem językowym

1937-1938, rkp. i druk., 1., k.126

60. Stanowisko kaszubszczyzny

1949, rkp., 1., k.52

61. J.w.

Poglądy językoznawców na stanowisko jęz. kaszubskiego  
wśród jęz. słowiańskich

1937-1947, rkp., 1., k.174

62. Zarys dziejów języka polskiego

1923-1932, rkp., 1., k.348

63. Wpływy innoślwiańskie na język polski

1934, rkp., 1., k.161

64. Środki słowotwórcze współczesnego języka polskiego

1930, rkp. i druk., 1., k.206

65. Przesady w ocenie zjawisk poprawności językowej

1923-1924, rkp., 1., k.203

66. Językoznawstwo

W tym problematyka gwar złodziejskich

1917-1949, rkp. i druk., 1., k.81

67. Językoznawstwo ogólne

1945-1949, rkp., 1., k.221

68. Aparat mowy i jego funkcje

1920-1931, rkp., 1., k.47

69. Apofonia

1925-1933, rkp., 1., k.93

70. Zarys dziejów slawistyki

1926-1950, rkp., 1., k.238

## C. Artykuły

71. Ignorancja czy żart /artykuł polemiczny na temat run  
słowiańskich/  
Zapożyczenia polskie w języku rosyjskim

- 2 artykuły  
B.d., rkp., l., k.17
72. E.Benesz  
T.G.Masaryk  
2 artykuły  
1943, rkp., l., k.55
73. Zalańskie  
B.d., rkp., l., k.28
74. Kontynuacja prasłowiańskiego "tort" w językach lechickich  
B.d., rkp. i masz., l., k.15
75. Zbiór artykułów dotyczących języka polskiego  
1945-1948 i b.d., rkp., masz. i druk., l., k.310.  
Zob. aneks 2
76. J.w.  
B.d., rkp. i masz., l., k.159. Zob. aneks 3
77. Krótkie rozprawki językoznawcze  
B.d., rkp., l., k.267. Zob. aneks 4
78. Karaimi czy Karaici  
Zyndram z Maszkowic czy z Maszkowa  
Petrograd czy Piotrogród  
3 artykuły i materiały warsztatowe  
B.d., rkp., masz. i druk., l., k.111
79. O nazwiskach polskich  
B.d., rkp. i masz., l., k.25
80. W odpowiedzi prof. St. Loria  
2 egz. i list do redakcji "Kućnicy"  
1948, rkp. i masz., l., k.64
81. Pojęcie pokrewieństwa językowego  
B.d., rkp., l., k.19

82. Wspomnienie o prof. Tytusie Bennin  
Šafařík Pavel Josef  
2 artykuły  
B.d., rkp., l., k.34
83. Lucjan Malinowski i Władysław Wisłocki  
Ok. 1898-1900, rkp., masz. i druk., l., k.51
84. Artykuły polemiczne na temat znaczenia wyrazu "ksiądz"  
B.d., rkp. i druk., l., k.181. Zob. aneks 5
85. Artykuły z zakresu chrześcijaństwa  
1940-1944, rkp., l., k.133. Zob. aneks 6
86. Voltaire  
Po 1945, rkp., l., k.36
87. Św. Wojciech  
B.d., rkp., l., k.14
88. Poznać czoł masonów  
Artykuł i materiały warsztatowe  
1934, rkp. i druk., l., k.68
89. W obronie prawdy i sprawiedliwości  
1935, rkp., l., k.8
90. Artykuły o tematyce religijnej i światopoglądowej  
Po 1918, rkp., l., k.70. Zob. aneks 7
91. Artykuły omawiające problemy współczesnej nauki i nauce  
1945 i b.d., rkp. i druk., l., k.164. Zob. aneks 8
92. Wschodnia granica Polaki  
1944-1948, 2 egz., rkp., l., k.93
93. Artykuły dotyczące problemów społeczno-politycznych  
Ok. 1940-1955, rkp. i druk., l., k.70. Zob. aneks 9

## D. Recenzje

94. Opinia o "Słowniku" Wieczorkiewicza

B.d., rkp., l., k.99

95. Recenzje prac L.Łętowskiego, J.Rozwadowskiego i Z. Wojciechowskiego

1931-1937, rkp., l., k.73

96. I.Roliński "Astronomia nauką mas"

K.Jażdżewski "Atlas przedhistoryczny"

A.W.Szestakow "Historia ZSRR"

3 recenzje

Po 1945, rkp., l., k.37

97. Gramatyki szkolne

B.d., rkp., l., k.33

98. Fonema i morfonema

Język złodziejski

2 recenzje

B.d., rkp. i masz., l., k.28

## E. Odczyty

99. Współczesne państwa słowiańskie

Rozczłonkowanie współczesnej słowiańszczyzny

2 odczyty

1937, 1950, rkp. i masz., l., k.404

100. Statystyka językowa Słowian

Mapy i wykresy

1929, rkp., l., k.70

101. Macierze słowiańskie

O rolę Słowian

"Credo słowiańskie"

3 odczyty

1931-1946, rkp. i druk., l., k.150

102. Południowa Słowiańszczyzna pod względem etnograficznym

Ewangelia Reimski

Łączność językowa Słowian

3 odczyty

1924-1947, rkp., l., k.193

103. Religia starożytnych Słowian

Reformacja u Słowian

2 odczyty

1943, rkp., l., k.254

104. Chrystianizacja Słowian

1943, rkp., l., k.205

105. Starocerkiewnosłowiański czy słowiański

1950, rkp., l., k.85

106. Losy piśmiennictwa bułgarskiego

Polacy i Bułgarzy

2 odczyty

1933, rkp., l., k.44

107. Losy literatury serbo-chorwackiej

Polacy - Serbowie

2 odczyty

1925, rkp., l., k.86

108. J.Dobrovsky

1930, rkp., l., k.23

109. Pochodzenie języka polskiego

1927, rkp., l., k.20

110. Powstanie i wzrost języka polskiego  
1910, rkp., 1., k.63
111. Geneza polskiego języka piśmienniczego  
1947, rkp., 1., k.230
112. Reformacja a język polski  
1942, rkp., 1., k.65
113. Losy języka polskiego pod zaborem  
B.d., rkp., 1., k.14
114. Struktura Polski Współczesnej pod względem językowym,  
wyznaniowym i narodowym  
1937 rkp. i masz., 1., k.101
115. O reformie pisowni  
1945, rkp., 1., k.55
116. Nowości językowe  
1929, rkp. i druk., 1., k.67
117. Mowa nasza ojczysta  
1932, rkp., 1., k.35
118. Słowniki  
1929, rkp., 1., k.170
119. Z dziedziny poprawności językowej  
2 odczyty  
1935, 1948, rkp., 1., k.176
120. Neorosanizmy  
1946, rkp., 1., k.183
121. Niektóre cechy wymawiania Polaków na Rusi  
1919, rkp., 1., k.4
122. Samogłoski i spółgłoski  
1925, rkp., 1., k.17
123. Nieco o terminologii naukowej  
1946, rkp., 1., k.19

124. Powojenne książki poprawnościowe  
1948, rkp., 1., k.203
125. O klasyczne przedmioty w szkole  
Przedmioty językowe w nowych planach studiów filozoficznych  
2 odczyty  
1946, 1950, rkp., 1., k.183
126. Odczyty poruszające aktualne problemy języka polskiego  
1948, rkp., 1., k.181. Zob. aneks 10
127. Język serbo-łużycki w rodzinie zachodniosłowiańskiej  
1936, rkp., 1., k.68
128. Jan Nepomucen Kossakowski czyli z zarania zainteresowań słowiańskich w Polsce  
1938, rkp., 1., k.68
129. Polskie Towarzystwo Słowiańskie  
1936, rkp., 1., k.77
130. Jan Łoś  
B.d., rkp., 1., k.272
131. Slavistyka we Francji  
1930, rkp., 1., k.34
132. Psychopathia lingvistica  
1950, rkp., 1., k.104
133. Fonema - Morfona  
1949, rkp., 1., k.195
134. Jama ustna jako rezonator  
1921, rkp., 1., k.8
135. Sprawa języka międzynarodowego  
1925, rkp., 1., k.49



136. Odpowiedź ks. Cieszyńskiemu na temat roli Kościoła w państwie oraz religii w kulturze

1934, rkp., l., k.207. Zob. też j.178

137. Odpowiedź ks. Cieszyńskiemu

Odczyty antyklerykalne

1934, rkp., l., k.232. Zob. aneks 11

138. Poznańskie odczyty antyklerykalne

Klerykalizm, religia, nauka, kolizje z Kościołem, katolicyzm a humanizm

1933-1938, rkp., l., k.320

139. Tytuł i nazwa książek

1943, rkp., l., k.78. Zob. też j.179

140. Z dziejów wyrazu książek

Definicja wyrazu książek w słowniku Lindego.

1942, 1946, rkp., l., k.56. Zob. też j.179

141. Religia i religie

1949, rkp., l., k.46

142. Elementy judaistyczne w kulturze naszej

1947, rkp., l., k.103

143. Rodowód naszego światopoglądu

B.d., rkp., l., k.20

144. Z zakątka myśli wołnej

1949, rkp., l., k.51

145. Chiny

1938, rkp., l., k.51

#### F. Materiały warsztatowe

146. Slavica

Materiały, częściowo w formie kartoteki, dotyczące

języka prasłowiańskiego, praojczyzny Słowian, kategorii czasu przyszłego w językach słowiańskich, materiały ogólnosłowiańskie

1945 i b.d., rkp. i druk., l. i sz., k.300 k.nlb.

147. J.w.

Fragmenty haseł encyklopedycznych, materiały dotyczące: języka starocerkiewnosłowiańskiego, prasłowiańskiego "tort", języków i kultury narodów słowiańskich

1946 i b.d., rkp. i druk., l. i sz., k.283

148. Russica

Materiały częściowo w formie kartoteki dotyczące języków ruskich

1945 i b.d., rkp. i druk., l., k.114 i k.nlb.

149. "e" i "e"

Materiały etymologiczne

B.d., rkp., l., k.244

150. Onomatopeje; - ma, - mat., - m

Podział na epoki historyczne języka polskiego

B.d., rkp., l., k.173

151. Materiały dotyczące historii i gramatyki języka polskiego oraz gwary kaszubskiej

B.d., rkp. i druk., l., k.308

152. Narzaz

Materiały dotyczące znaczenia słowa narzaz

1946, rkp., l., k.75

153. Wyrazy obcego pochodzenia w języku polskim, t.I

1935, rkp., l., k.260

154. J.w., t.II

1934, 1935, rkp. i masz., l., k.322

155. J.w., t. III i IV  
1935, rkp., l., k.147
156. J.w., t. V - VIII  
1933-1935, rkp., l., k.212
157. Gwara uczniowska  
Notatki, prace drukowane różnych autorów  
1937-1939, rkp. i druk., l., k.57 + s.168
158. Terminologia zawodowa i myśliwska  
Materiały dotyczące gwar zawodowych i środowiskowych  
B.d., rkp. i druk., l., k.36
159. Gwara złodziejska  
Materiały dotyczące gwar środowiskowych  
1927, rkp. i druk., l., k.209
160. Notatki i kartoteka dotyczące gwar zawodowych, środowiskowych, terminologii oraz wpływów obcych  
B.d., rkp. i druk., l., k.44 i k.nlb.
161. Notatki dotyczące języka polskiego  
Wypisy źródłowe i mapy  
1948-1952, rkp. i druk., l., k.299
162. Notatki i wypisy źródłowe dotyczące języka polskiego  
B.d., rkp., l., k.352
163. Notatki dotyczące języka polskiego  
B.d., rkp. i druk., l., k.553
164. Notatki i kartoteka dotyczące badań nad językiem polskim  
B.d., rkp., l., k.362 i k.nlb.
165. Materiały do historii językoznawstwa w Polsce  
Wypisy ze źródeł, wycinki prasowe, kartoteka  
1904-1935, rkp. i druk., l., k.236 i k.nlb.

166. Następcy Mickiewicza na katedrze slawistyki w Collège de France  
Wypisy ze źródeł  
B.d., rkp., l., k.99
167. Linde i jego słownik  
Szkic pracy, wypisy ze źródeł  
B.d., rkp., l., k.72
168. Materiały i korespondencja dotycząca dyskusji na temat poglądów J.Baudouin de Courtenay  
1945-1955 i b.d., rkp., masz., fotokopia i druk., l., k.348. Zob. aneks 12
169. Plan oraz notatki do pracy "Baudouniana"  
1947 i b.d., rkp., masz. i druk., l., k.284
170. Bibliografia dzieł J. Baudouin de Courtenay. Część I  
1918-1923 i b.d., rkp., l., k.292
171. J.w. Część II  
B.d., rkp., l., k.213
172. Wycinki z gazet dotyczące J.Baudouin de Courtenay  
1906-1935, druk., l., k.256
173. J.w.  
1875-1928, druk. i rkp., l., k.371  
4. Prace twórcy spuścizny o J.Baudouin de Courtenay  
1921-1947, druk., sz., k.66
175. Prace różnych autorów o J.Baudouin de Courtenay  
1929-1930, druk., sz., k.36
176. Prace J. Baudouin de Courtenay  
Druki, często z adnotacjami H.U.  
1893-1926, druk i rkp., sz., k.149
177. Slavospéro  
Materiały dotyczące języka międzynarodowego  
B.d., rkp., l., k.177

178. Materiały do odczytu pt. "Odpowiedź ks. Cieszyńskiemu"

B.d., rkp., l., k.244

179. Materiały do artykułów omawiających znaczenie wyrazu "ksiądz"

1934-1937, rkp. i druk., l., k.267

180. Materiały dotyczące religioznawstwa i kultury.

Notatki, częściowo w formie kartoteki

B.d., rkp., l., k.178 i k.nlb.

181. Wykaz tematów prac, artykułów i odczytów oraz bibliografia prac H.U.

Notatki twórcy spuścizny

B.d., rkp., masz. i druk., sz. i l., k.345

182. Notatki niejęzykowe dotyczące religii

B.d., rkp., l., k.71

183. Notatki niejęzykowe różne i wycinki z gazet oraz wypisy do kartoteki nie posegregowane przez H.U.

1947-1954, rkp., masz. i druk., l., k.287

## II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ, DYDAKTYCZNEJ

### I SPOŁECZNEJ

184. Działalność naukowo-dydaktyczna i społeczno-polityczna H.U. w Kijowie

1917-1919, rkp., l., k.44

185. Konflikty na Uniwersytecie w Poznaniu

Sprawa getta ławkowego - dokumenty charakteryzujące nastroje na U.P.

1926-1957, rkp. i masz., l., k.28

186. J.w.

Sprawa postępowania dyscyplinarnego przeciw H.U.

1927-1936, rkp. i masz., l., k.19

187. J.w.

Sprawa nadania doktoratów h.c. prof. A.Brücknerowi, J.Losiowi i J.Rozwadowskiemu

Konflikt z prof. M.Rudnickim

1926-1928, rkp., l., k.35

188. J.w.

Sprawa przyznania doktoratu h.c. biskupowi Łukomskiemu

1927-1931, rkp. i masz., l., k.54

189. J.w.

"Sprawa krzyżowa" - sprawa zawieszenia krzyży w salach wykładowych

1926-1939, rkp., masz. i druk., l., k.226

190. J.w.

Sprawa Bi I Ińskiego, "Wystąpienie" H.U. z Rady Wydziału

1926-1927, rkp., l., k.8

191. Notatki zawierające wyjaśnienie przyczyn konfliktów między H.U. a Uniwersytetem w Poznaniu

1923-1929, rkp., l., k.59

192. Działalność H.U. na Uniwersytecie w Poznaniu

Organizacja Studentek U.P., plany wykładów

1931-1934, rkp. i masz., l., k.11

193. Kontakty H.U. z Uniwersytetem Poznańskim po II wojnie światowej

1945-1953, rkp. i druk., l., k.29

194. Działalność H.U. na Uniwersytecie Łódzkim  
Korespondencja urzędowa  
1945-1954, rkp. i masz., 1., k.221
195. Działalność naukowo-dydaktyczna H.U. na Uniwersytecie Łódzkim  
Plany studiów, plany wykładów, sprawozdania, pomocnicy H.U., sprawa odznaczenia  
1946-1956, rkp., 1., k.260
196. Praca dydaktyczna H.U. na Uniwersytecie Łódzkim  
1947-1950, rkp. i masz., 1., k.190
197. Działalność H.U. w Państwowej Komisji Egzaminów dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie i Poznaniu  
1920-1927, masz., 1., k.8
198. Projekty, plany, instrukcje, dotyczące rozwoju nauki z uwagami H.U.  
1945-1947, rkp. i masz., 1., k.48
199. Polskie Towarzystwo Językoznawcze  
1924-1948, rkp., masz. i druk., 1., k.51+20 str.
200. Towarzystwo Słowiańskie  
1927-1939, rkp., masz. i druk., 1., k.246
201. Towarzystwo Polsko-Jugosłowiańskie  
1923-1929, rkp., masz. i druk., 1., k.133
202. Koło Slawistów Uniwersytetu Poznańskiego  
1933-1939, rkp. i druk., 1., k.67 + 9 str.
203. Kongresy międzynarodowe  
1930-1947, masz. i druk., 1., k.57
204. Łódzkie Towarzystwo Naukowe  
1947-1956, rkp., masz. i druk., 1., k.258

205. Towarzystwo Słowiańskie w Łodzi  
1946-1948, rkp., masz. i druk., 1., k.55
206. Kontakty H.U. z Polskim Związkiem Zachodnim  
1946-1949, masz. i druk., 1., k.11
207. Kontakty H.U. z Czeskim Ośrodkiem Kulturalnym  
1923-1929, masz. i druk., 1., k.10
208. Kontakty H.U. z instytucjami o charakterze naukowym  
Korespondencja, programy zjazdów i konferencji, sprawozdania, uchwały  
1926-1956, rkp., masz. i druk., 1., k.214. Zob. aneks 13
209. J.w.  
Korespondencja, programy zjazdów i konferencji, sprawozdania, uchwały  
1926-1952, rkp., masz. i druk., 1., k.175. Zob. aneks 13
210. Kontakty H.U. z organizacjami społecznymi  
Korespondencja, rezolucje, programy  
1905-1954, rkp., masz. i druk., 1., k.129. Zob. aneks 14
211. Działalność społeczna i popularno-naukowa H.U. w Lipsku  
1901-1913, rkp., masz. i druk., 1., k.238
212. Materiały działalności H.U. w "Ruchu Wolnomyślicielskim" i innych organizacjach społecznych  
1938 i b.d., rkp. i druk., 1., k.22
213. Materiały działalności o charakterze światopoglądowym  
Sprawa podatku kościelnego, proces z ks. Kaczyńskim  
1931-1939, rkp., masz. i druk., 1., k.163
214. Działalność antydeulistyczna H.U.  
1925-1930, masz., 1., k.78

215. Kontakty H.U. z Akademią Umiejętności, Polską Akademią Umiejętności, Polską Akademią Nauk  
1901-1954, masz. i druk., l., k.34
216. Kalendarium pracy dydaktycznej H.U.  
Kijów, Lwów, Poznań, Łódź  
1914-1951, rkp., l., k.101

### III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

217. Dokumenty osobiste H.U.  
Świadectwo urodzenia, świadectwo ślubu, metryka urodzenia córki, testament.  
1897-1953, rkp., masz. i druk., l., k.36
218. Dokumenty charakteryzujące karierę naukową H.U.  
Świadectwo maturalne, dokumenty uniwersyteckie, zaświadczenia, imatrykulacje, nominacje profesorskie  
1897-1953, rkp. i masz., l., k.36
219. Dyplomy honorowe towarzystw i uniwersytetów, zaświadczenia o powołaniu na członka różnych towarzystw naukowych  
1907-1949, rkp. i masz., l., k.24
220. Materiały dotyczące sprawy rozwodowej H.U.  
1929-1934, rkp. i masz., l., k.166
221. Sprawa mieszkaniowa w Łodzi  
1948-1953, rkp. i masz., l., k.222
222. Korespondencja z redakcjami wydawnictw książkowych i czasopism  
1928-1956, rkp. i masz., l., k.266
223. Finanse - materiały majątkowe  
1842-1955, rkp. i masz., l., k.126

224. Materiały dotyczące stanu zdrowia H.U.  
Zaświadczenia o stanie zdrowia, wyniki badań, karty informacyjne, skierowania na badania, diagnozy, wypisy ze szpitali, recepty, wskazania dotyczące trybu życia i wyżywienia, historia choroby i inne  
1944-1956 i b.d., rkp. i masz., l., k.122
225. Autobiografie, brudnopisy przemówień okolicznościowych  
1949, 1954 i b.d., rkp. i masz., k.79
226. Materiały do historii rodziny Ułaszynów  
Dokumenty rodzinne, notatki H.U., korespondencja  
1827-1955 i b.d., rkp. i masz., k.61

### IV. PAMIĘTNIKARSTWO

#### A. Materiały do pamiętnika

227. Notatki i pamiętki z okresu młodzieńczego oraz fragmenty wspomnień i refleksje  
1874-1901, rkp. i masz., l., k.314
228. Notatki i pamiętniki z okresu młodzieńczego H.U.  
1898-1910, rkp., l., k.272, 1 fot.
229. Notatki, wspomnienia i pamiętniki z okresu międzywojennego  
1919-1939, rkp. i druk., l., k.327
230. Notatki, krótkie wspomnienia i inne materiały dotyczące okresu II wojny światowej  
1939-1944 i b.d., rkp. i druk., l., k.85
231. Notatki, krótkie wspomnienia i pamiętki z okresu Polski Ludowej  
1944-1955, rkp., masz. i druk., l., k.291



232. Notatki, wycinki z gazet, pamiątki z okresu pobytu H.U.  
w Lipsku

1909-1914 i b.d., rkp., masz. i druk., 1., k.192 +  
1 album pamiątek k.72

233. Pamiątki, notatki i inne materiały obrazujące działalność Koła Lipszczan i udział w jego pracach H.U.

1908-1921, 1945-1946, rkp., masz. i druk., 1.,  
k.137 + 2 zdjęcia.

234. Notatki H.U.

1925-1946, rkp., sz. il., k.769

235. J.w.

Kalendarze, notesy, adresy

1946-1955, rkp. i druk., sz. i 1., k. 634

#### B. Dzienniki

236. Dziennik

1888-1901, rkp., sz., s. 440

237. J.w.

1901-1908, rkp., sz., k.406

238. J.w.

1909-1914, rkp., sz., k.347

239. J.w.

1914-1919, rkp., sz., k.526

240. J.w.

1944-1946, rkp., sz., k.289

#### C. Pamiętniki

241. Pamiętnik

Cz. I ABC. pt. "W rodzinnym gnieździe"

A. "Kraj i rodzina"

B. "Kopjowata i Lachaczycza"

C. "Jeszcze Kopjowata"

B.d., rkp. i masz., 1., k.270

242. J.w.

Cz.I pt. "W rodzinnym gnieździe"

A. "Kraj i rodzina", II wersja

B.d., rkp. i masz., 1., k.134

243. J.w.

Cz.I pt. "W rodzinnym gnieździe"

B. "Kopjowata i Lachaczycza", II wersja

B.d., rkp. i masz., 1., k.142

244. J.w.

Cz. I pt. "W rodzinnym gnieździe"

C. "Jeszcze Kopjowata", II wersja

B.d., rkp. i masz., 1., k.201

245. Pamiętnik

Cz. I A.

Brudnopis i notatki

1951-1953 i b.d., rkp. i masz., 1., k.333

246. J.w.

Cz. I B.

Brudnopis i notatki

B.d., rkp. i masz., 1., k.500

247. J.w.

Cz.I C.

Brudnopis i notatki

B.d., rkp. i masz., 1., k.450

248. J.w.

Cz.II pt. "Szkoły średnie"

Humań 1885-1890, 1891-1893

Brudnopis i notatki

B.d., rkp. i masz., l., k.490

249. J.w.

Cz. II "Skoły średnie"

Warszawa 1890-1891. Odessa 1893-1895.

Brudnopis i notatki

B.d., rkp. i masz., l., k.187

250. J.w.

Cz. III pt. "Uniwersytet"

Kijów 1895-1897, Wiedeń 1898-1899

Brudnopis i notatki

B.d., rkp., l., k.222

251. Pamiętnik

Cz. III pt. "Uniwersytet"

Kraków 1897-1898, 1899-1901

Brudnopis, notatki, fotokopia

B.d., rkp., l., k. 333, 10 fotok.

252. Pamiętnik

Cz. IV. pt. "Poza krajem". Lipsk

Lipsk. Doktorat 1901-1905

Brudnopis i notatki

B.d., rkp., l., k.316

253. J.w.

Cz. IV pt. "Poza krajem. Lipsk"

"Znów Lipsk. Privatgelehrter 1905-1914"

oraz krótka notatka o pobycie na Ukrainie w 1905 r.

Brudnopis i notatki

B.d., rkp. i druk., l. i sz., k. 145 + 30 str.

254. J.w.

Cz. V pt. "Pierwsza wojna światowa"

Humań - Kijów 1914-1919

Brudnopis i notatki

1914-1919, rkp., l., k.130

255. J.w.

Cz. VI pt. "Druga Rzeczpospolita Polska Odrodzona"

Lwów - Poznań 1919-1939

Brudnopis i notatki

B.d., rkp. i druk., l., k.219

256. J.w.

Cz. VII i VIII pt. "Druga wojna światowa. Pod okupacją. Polska Ludowa"

Brudnopis i notatki

B.d., rkp., masz. i druk., l., k.290

257. Wspomnienia

"Kolonja polska w Lipsku"

B.d., masz., l., k.319

258. J.w.

"Kolonja polska w Lipsku"

Kopia

B.d., rkp. i masz., l., k.306

259. J.w.

"Kolonja polska w Lipsku"

Brulion

B.d., masz., l., k.513

260. Dodatki do pamiętników i wspomnień

Skorowidz miejscowości, notatki genealogiczne, chronologia od 1914 r. oraz kartoteka z notatkami źródłowymi

1885-1956, rkp., l. i sz., k.257

## V. KORESPONDENCJA

## A. Korespondencja wpływająca. Zob. aneks 15

## 261. Osoby: "A"

1901-1956, rkp. i masz., l., k.81

## 262. Osoby: "Ba - Bau"

1898-1955, rkp., l., k.239

## 263. Osoby: "Be - Bz"

1902-1956, rkp. i masz., l., k.305

## 264. Osoby: "C"

1901-1955, rkp., l., k.63

## 265. Osoby: "D"

1884-1956, rkp. i masz., l., k.136

## 266. Osoby: "E",

1903, 1950-1951, 1954, rkp., l., k.4

## 267. Osoby: "F"

1910-1953, rkp. i druk., l., k.24

## 268. Osoby: "G"

1901-1956, rkp. i masz., l., k.276

## 269. Osoby: "H"

1892-1955, rkp. i masz., l., k.70

## 270. Osoby: "I"

1901-1909, 1927, 1954-1956, rkp. i masz., l., k.65

## 271. Osoby: "J"

1908-1956, rkp. i masz., l., k.197

## 272. Osoby: "Kac - Koz"

1901-1956, rkp. i masz., l., k.186

## 273. Osoby: "Kra - Kwi"

1906-1956, rkp. i masz., l., k.104

## 274. Osoby: "L"

1899-1956, rkp. i masz., l., k.88

## 275. Osoby: "Ł"

1896-1947, rkp. i masz., l., k.39

## 276. Osoby: "M"

1901-1956, rkp. i masz., l., k.147

## 277. Osoby: "N"

1905-1955, rkp. i masz., l., k.223

## 278. Osoby: "O"

1902-1954, rkp. i masz., l., k.41

## 279. Osoby: "P"

1903-1955, rkp. i masz., l., k.139

## 280. Osoby: "R"

1898-1956, rkp. i masz., l., k.194

## 281. Osoby: "Saf- Som"

1899-1956, rkp. i masz., l., k.258

## 282. Osoby: "Sło - Szy"

1897-1955, rkp. i masz., l., k.259

## 283. Osoby: "Ś"

1905-1955, rkp., masz. i druk., l., k.79

## 284. Osoby: "T"

1893-1956, rkp. i masz., l., k.123

## 285. Listy do H.U. od córki, Izabeli Ułaszyn-Kwileckiej

1936-1956, rkp., l., k.447

286. Listy do H.U. od żony, Wandy Lisowskiej, primo voto  
Ułaszyn

1945-1956, rkp., l., k.162

## 287. Osoby: "U"

1892-1956, rkp. i masz., l., k.251

## 288. Osoby: "V - W"

1901-1955, rkp. i masz., l., k.81

## 289. Listy do H.U. pisane przez Kazimierza Wize

1906-1953, rkp. i masz., l., k.263

## 290. Osoby: "Z"

1893-1955, rkp. i masz., l., k.295

## 291. Osoby: "Z"

1907-1956, rkp. i masz., l., k.176

## 292. Listy od nie ustalonych uczniów i kolegów

1948-1955, rkp., l., k.22

## B. Korespondencja wychodząca. Zob. aneks 16

## 293. Bruliony listów prywatnych pisanych przez H.U.

1895-1956 i b.d., rkp. i masz., l., k.266

## 294. Listy H.U. do osób z ustalonym jedynie imieniem, pseudonimem lub pokrewieństwem

1897-1924 i b.d., rkp., l., k.71

## C. Korespondencja z osobami nie ustalonymi

## 295. Korespondencja wpływająca

1891-1957, rkp. i masz., l., k.124

## 296. Korespondencja wychodząca

1898-1953, rkp., l., k.349

## IV. MATERIAŁY OBCE

## 297. Naszynopisy prac prof. S. Stasiaka

1926, masz., l., k.21

## V. ZAŁĄCZNIKI

## 298. Artykuły H.U. i innych osób

Wycinki prasowe z okresu pobytu H.U. w Krakowie

1898-1901, druk., sz., k.166

## 299. J.w.

Wycinki prasowe z okresu pobytu H.U. w Lipsku

1902-1905, druk., sz., k.218

## 300. J.w.

Wycinki prasowe z okresu pobytu H.U. w Lipsku

1906-1909, druk i rkp., sz., k.275

## 301. J.w.

Wycinki prasowe z okresu pobytu H.U. w Lipsku

1901-1913, druk i rkp., k.150

## 302. J.w.

Wycinki prasowe z okresu pobytu H.U. w Humanii i Kijowie

1914-1919, druk., sz., k.130

## 303. J.w.

Wycinki prasowe z okresu pobytu H.U. we Lwowie

1920-1921, druk., sz., k.74

## 304. J.w.

Wycinki prasowe z okresu pobytu H.U. w Poznaniu

1922-1928, druk i rkp., l., k.156

## 305. J.w.

Wycinki prasowe z okresu pobytu H.U. w Poznaniu

1929-1931, druk., sz., k.172

## 306. J.w.

Wycinki prasowe z okresu pobytu H.U. w Poznaniu

1933, druk., sz., k.121

307. Artykuły H.U. i innych osób  
Wycinki prasowe z okresu pobytu H.U. w Poznaniu  
1934-1935, druk., sz., k.163
308. Artykuły H.U. i innych osób  
Wycinki prasowe z okresu pobytu H.U. w Poznaniu  
1936-1937, rkp. i druk., l., k.148
309. J.w.  
Wycinki prasowe  
1899-1951, druk., l., k.111
310. Artykuły H.U. o charakterze antyklerykalnym  
Wycinki prasowe  
1920-1938 druk, l., k.171
311. Artykuły H.U. i obce obrazujące działalność społeczną  
twórcy spuścizny  
Wycinki prasowe  
1933-1938, druk., l., k.235
312. Artykuły obce związane tematycznie z zainteresowaniami  
językoznawczymi H.U.  
Wycinki prasowe  
1913-1938, druk., l., k.326
313. Różne wycinki z "Dziennika Poznańskiego" oraz innych  
dzienników  
1925-1945, druk., l., k.123
314. Wycinki z dzienników dotyczące problemów gospodarczych  
1945-1955, druk., l., k.363
315. Wycinki z dzienników dotyczące problemów społeczno-po-  
litycznych  
1945-1955, druk., l., k.222
316. Wycinki różne z gazet  
1952-1954, druk., l., k.414

317. Wycinki różne z gazet  
1955, druk., l., k.288
318. "Dziennik Łódzki"  
Brak części numerów, egzemplarze niekompletne  
1945-1946, druk, l., k.86
319. "Dziennik Łódzki"  
Brak części numerów, egzemplarze niekompletne  
1946-1949, druk., l., k.76
320. "Gazeta Ludowa"  
Brak części numerów, egzemplarze niekompletne  
1946, druk., l., k.54
321. "Głos Robotniczy"  
Brak części numerów, egzemplarze niekompletne  
1945-1949, druk., l., k.72
322. "Ilustrowany Kurier Polski"  
Brak części numerów, egzemplarze niekompletne  
1945-1946, druk., l., k.28
323. "Kurier Popularny"  
1945-1947, druk., l., k.29
324. "Naprzód"  
1945-1946, druk., l., k.80
325. "Robotnik"  
Brak części numerów, egzemplarze niekompletne  
1945-1946, druk., l., k.89
326. "Rzeczpospolita"  
Wycinki prasowe  
B.d., druk., l., k.84
327. "Życie Warszawy"  
1945-1949, druk., l., k.42



## 328. Gazety i wycinki

1945-1949 i b.d., druk., l., k.67

## 329. Wydawnictwa, w których drukowane są artykuły H.U.

1907-1947, druk., l. i sz., k.298

## 330. J.w.

1901-1949 i b.d., druk., l. i sz., k.429

## 331. Wydawnictwa w których znajdują się wzmianki o H.U.

1952, druk., sz. i l., k.27

## 332. Druki związane z zainteresowaniami H.U.

1905-1947, druk., l. i sz., k.23

## 333. Druki propagandowe

1944-1946, druk., sz., k.368

## 334. Banknoty emitowane w latach 1940-1941, 1944, 1946

107 sztuk

Znaczki pocztowe z okresu okupacji i Polski Ludowej

27 sztuk.

## A N E K S Y

## A n e k s 1

## J.11. Polactwo. Polemika dotycząca terminu "polactwo"

Korespondencja

Goetel Walery 1.1 1939

Osmańczyk Edmund 1.1 1939

## A n e k s 2

## J.75. Zbiór artykułów dotyczących języka polskiego

1/ Jeszcze z powodu nowego wydania Krzyżaków

2/ Legenda Grunwaldu

3/ Rec. "Dosu latine"

4/ O języku polskim

5/ "44"

6/ Nazwy dni tygodnia

7/ Nóż, łyżka i widelec

8/ Toponomastyka W

9/ Niektóre stany w języku i przysłówiach

10/ Studia języka polskiego na dawnym Uniwersytecie  
Wileńskim

11/ Pasożyt i inne

12/ "Homosa Bips" et caetera /sic/

## A n e k s 3

## J.76. Zbiór artykułów dotyczących języka polskiego

1/ O słowie "bandura"

2/ e, ǣ = ó, á

3/ kiwior II giber

4/ Rozważania na temat znaczenia słów języka i gwara

5/ Artykuł na temat "Słownika wyrazów obcych" M. Arcta

6/ O bandurze i całowaniu

7/ Horror vacui w języku

8/ Tradycyjne nonsensy

9/ Stosunek do języka ojczystego praktyczny

10/ Bóg - bóg?

11/ Jeszcze w sprawie nazw: Wielkopolska - Małopolska

12/ Polemika na temat dorobku naukowego A. Brücknera

## A n e k s 4

## J.77. Krótkie rozprawki językoznawcze

1/ bez

- 2/ ciasny, etc,
- 3/ dzionek, wiosko, etc,
- 4/ kobieta
- 5/ wionąć, etc,
- 6/ wlokę
- 7/ zaleta

## A n e k s 5

J.84. Artykuły polemiczne na temat znaczenia wyrazu "ksiądz"

- 1/ Nazwa i tytuł ksiądz
- 2/ Kłędzi
- 3/ Ksiądz
- 4/ Dodatek "Odpow. ks. Jankowskiemu"

## A n e k s 6

J.85. Artykuły z zakresu chrześcijaństwa

- 1/ Papież
- 2/ Transsubstancjacja
- 3/ Termin "chrześcijański"
- 4/ Komentarze ewangeliczne

## A n e k s 7

J.90. Artykuły o tematyce religijnej i światopoglądowej

- 1/ O "poprawianiu Dema Boga" /sic./
- 2/ ... o stosunku kościoła do państwa ...
- 3/ Pro memoria
- 4/ Katedra gnieździeńska
- 5/ ... odpowiedź ks. Szydełskiemu ...
- 6/ ... o klerykalizmie ...

## A n e k s 8

J.91. Artykuły omawiające problemy współczesnej nauki i nauczania

- 1/ Katedry kultury i religionistyki
- 2/ O przedmioty klasyczne w szkołach
- 3/ W obronie nauki

## A n e k s 9

J.93. Artykuły dotyczące problemów społeczno-politycznych

- 1/ L.Krzywicki i St. Posner
- 2/ Pangermanizm
- 3/ Na marginesie rezolucji Światowego Kongresu Młodzieży w Londynie
- 4/ Rozczłonkowanie ludności
- 5/ Odpowiedź na pytanie czy "Myśl Współczesna" jest organem marksistów
- 6/ Odpowiedź na artykuł pt. "Miejsce w historii"
- 7/ Alkoholizm

## A n e k s 10

J.126. Odczyty poruszające aktualne problemy języka polskiego

- 1/ Garść aktualnych uwag językowych
- 2/ O reformie pisowni
- 3/ Homosa Bieś /sic./

## A n e k s 11

J.137. Odpowiedzi ks. Cieszyńskiemu

- 1. Najszczęśliwsza Czechosłowacja

2/ Kobieta a Kościół

3/ Nienawiść wyznaniowa

## A n e k s 12

J.168. Materiały i korespondencja dotycząca dyskusji na temat poglądów J. Baudouin de Courtenay

## Korespondencja wpływająca:

|                     |      |             |
|---------------------|------|-------------|
| Biliński Bronisław  | 1. 1 | 1955        |
| Doroszewski Witold  | 1. 2 | 1955        |
| Nitsch Kazimierz    | 1.13 | 1945 - 1955 |
| Rapacki Adam        | 1. 1 | 1955        |
| Urbańczyk Stanisław | 1. 1 | 1955        |

## Korespondencja wychodząca:

|                  |      |             |
|------------------|------|-------------|
| Ingarden Roman   | 1. 1 | 1955        |
| Nitsch Kazimierz | 1. 2 | 1951 - 1955 |
| Rapacki Adam     | 1. 1 | 1955        |

## A n e k s 13

J.208. Kontakty H.U. z instytucjami o charakterze naukowym

Acađémie Serbe des Sciences, Beograd 1951, 1. 1

Biblioteka Narodowa w Warszawie, 1946-1949, 1.8 i zał.

Biblioteka Publiczna stoł. m. Poznania, 1946, 1. 1

Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi, 1947-1954, 1. 1 i zał.

Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu, 1947, 1. 1

Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, 1947, 1. 2

The British Museum, London 1949, 1. 1

Bułgarska Akademia Nauk, Sofia 1949, 1. 1

Cesarska Akademia Nauk w Rosji, 1910, 1. 1

College Circle Stillwater, Oklahoma 1946, 1. 1

Instytut Badań Literackich w Warszawie, 1948-1951, 1.5 i zał.

Instytut Mazurski, 1947-1948, 1.3 i zał.

Instytut Polsko-Radziecki, Warszawa 1953, 1. 1

Instytut Społeczny, 1946, 1. 1

The Jewish National and University Library Jerusalem, 1951, 1.2

Kasa im. Mianowskiego, 1930, 1.1

Kaukaski Okręg Naukowy, 1948, 1.1

Koło Polonistów Studentów Uniwersytetu Łódzkiego, 1947-1949 i b.d., 1.6

Komisja Filologiczna, b.d., uchwała

Komisja Terminologiczna przy Ministerstwie Spraw Wojskowych, 1920, 1. 1

Komitiet Słowiański w Polsce 1947-1950, 1.8 i zał.

I Kongres Nauki Polskiej 1950, 1. 2 i materiały kongresowe

Kurator Okręgu Szkolnego Poznańskiego, 1932, 1.1

Matica Slovenska, Turc. Sv. Martin 1948, 1. 1

Ministerstwo Kultury i Sztuki, Bułgaria 1947, 1. 1

Ministerstwo Oświaty. Polska, 1945-1950, 1. 15

Ministerstwo Sprawiedliwości Polska, 1946-1952, 1.14

Ministerstwo Szkolnictwa i Oświaty, Czechosłowacja, 1947 1. 1

Ministerstwo Szkół Wyższych, Polska 1946-1956 1. 27 i zał.

Okręgowy Ośrodek Dydaktyczny, 1949, 1.3

- Polski Instytut Socjologiczny w Łodzi, 1946, 1.7  
 Polskie Towarzystwo Chemiczne, 1947, 1. 1  
 Polskie Towarzystwo Filologiczne, 1936-1951, 1.3  
 Polskie Towarzystwo Geograficzne Oddział w Łodzi, b.d., 1.1  
 Polskie Towarzystwo Kultury i Oświaty Robotniczej "Pochodnia", Oddział w Poznaniu, 1934, 1935, 1.2  
 Polskie Towarzystwo Przyjaciół Narodu Łużyckiego w Warszawie, b.d., 1.2
- J.209. Kontakty H.U. z instytucjami o charakterze naukowym  
 Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1947-1956, 1.38  
 Prasa i Książka, Warszawa 1954, 1.1  
 Rada Główna dla Spraw Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 1949-1950, 1.2  
 Rada Ministrów, Polska, 1945, 1. 1  
 Slawische Institut, Leipzig 1954, 1. 1  
 Slovenská Akadémia Vied a Umeni, Bratislava 1948, 1.1  
 Slovenska Akademia Znanosti in Umetnosti, Ljubljana 1949 1.1  
 Slovenski Institut, Zagreb 1949, 1. 1  
 Slovensky Ustav, Praha 1949, 1. 2  
 Stowarzyszenie Kół Naukowych Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Łódzkiego, b.d., 1. 1  
 Towarzystwo Literackie im. A. Mickiewicza, 1945-1950, 1. 26 i zał.  
 Towarzystwo Ludoznawcze, b.d., 1. 1  
 Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego, 1950-1954, 1.10

- Towarzystwo Naukowe Warszawskie, b.d., 1. 1  
 Towarzystwo Pedagogiczne im. W. Spasowskiego, 1946, 1. 2.  
 Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych, 1952, 1. 1  
 Towarzystwo Przyjaciół Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie, 1948-1949, 1. 2  
 Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej 1945-1951 1 b.d., 1. 11 i zał.  
 Towarzystwo Samokształcenia w Poznaniu, 1932, statut  
 Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego w Warszawie, 1946, 1. 2  
 Uczelniany Komitet Obchodu Roku Mickiewiczowskiego na Uniwersytecie w Łodzi, 1955 r., program  
 Uniwersytet Belgradzki, 1946, 1. 1  
 Uniwersytet Jagielloński, 1945-1951, 1. 4  
 Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie, b.d., 1. 1  
 Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, 1949, 1. 1  
 Uniwersytet Warszawski, 1947, 1949, 1. 2  
 Uniwersytet Wrocławski, 1949, 1. 2  
 Zjazd Łużycoznawczy w Poznaniu, 1946, 1. 1 i zał.  
 Zjazd Naukowy im. I. Krasickiego, 1935, 1. 1  
 Związek Esperantystów w Polsce, 1945-1948, 1. 5  
 Korespondencja z czytelnikami Czasopisma "Przyjaciel Szkoły", 1924-1926, 1. 6 i zał.

## A n e k s 14

- J.210. Kontakty H.U. z instytucjami o charakterze społecznym  
 Bratnia Pomoc Studentów Wyższych Uczelni w Łodzi, 1948 i b.d., 1. 2

Duszpasterstwo Akademickie w Łodzi, 1949, 1. 4  
 Front Narodowy, 1952, 1. 2  
 Help To Poles Fund, 1954, 1. 1 i zał.  
 Klub Profesorów, Docentów i Pracowników Naukowych  
 Wyższych Uczelni w Łodzi, 1950 i b.d., 1. 3  
 Komitet Budowy Pomnika A. Mickiewicza, b.d., 1. 1  
 Komitet Obrońców Pokoju, 1950 i b.d., 1. 3  
 Komitet Wypoczynkowy w Wojcieszkowie Górnym, 1951,  
 1. 1  
 Narodowe Stronnictwo Pracy, 1934, 1. 1 i zał.  
 PPR i PZPR w Łodzi, 1946-1949 i b.d., 1. 4  
 PPS, dawna Frakcja Rewolucyjna w Poznaniu, 1937,  
 1. 3 i zał.  
 Polski Czerwony Krzyż, 1948, 1. 1  
 Poznańskie Koło Związku Naprawy Rzeczypospolitej,  
 1926, 1. 1  
 Stowarzyszenie Myśli Wolnej w Polsce, 1948, 1. 2  
 Towarzystwo Przyjaciół Uniwersytetu i Akademii Le-  
 karskiej, 1950, 1. 1  
 Towarzystwo św. Stanisława w Lipsku, b.d., 1. 1  
 Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi, 1949, 1. 2  
 Zjednoczenie Kościołów Chrystusowych, 1945-1948,  
 1. 6 i zał.  
 Zjednoczenie Towarzystw Młodzieży Polskiej Zagra-  
 nicą, 1905, 1. 1  
 Związek Nauczycielstwa Polskiego, 1936-1946 i b.d.,  
 1. 4 i zał.  
 Związek Przyjaciół Ligi Narodów, 1931-1934, 1. 7

## A n e k s 15

## j. 261. Korespondencja wpływająca

|                       |             |       |
|-----------------------|-------------|-------|
| Adamski Marian        | 1955        | 1. 3  |
| Altbauer Heshe        | 1952        | 1. 1  |
| Altenberger Krystyna  | 1945 - 1956 | 1. 21 |
| Amborski Jan          | 1901        | 1. 1  |
| Antoniewicz Jan Bołoz | 1920 - 1921 | 1. 3  |
| Antoniewicz Władysław | 1950        | 1. 1  |
| Appel Karol           | 1905 - 1914 | 1. 25 |

## j. 262. Balićka

|                                     |             |        |
|-------------------------------------|-------------|--------|
|                                     | 1955        | 1. 1   |
| Baliński I.M.                       | 1928        | 1. 1   |
| Balzer Oswald                       | 1910 - 1921 | 1. 4   |
| Banaszak Władysław                  | b.d.        | 1. 1   |
| Barłowa Anna                        | 1946 - 1954 | 1. 3   |
| Baudouin de Courtenay Jan           | 1898 - 1929 | 1. 156 |
| Baudouin de Courtenay Ro-<br>mualda | 1931        | 1. 3   |
| Baudouin de Courtenay               | 1945        | 1. 2   |

## j. 263. Benni Kazimierz

|                     |             |        |
|---------------------|-------------|--------|
|                     | 1935 - 1936 | 1. 8   |
| Benni Tytus         | 1902-- 1931 | 1. 108 |
| Berezowska Maja     | 1951        | 1. 2   |
| Berezowski Andrzej  | 1905        | 1. 1   |
| Bersohn Mathias     | 1902 - 1907 | 1. 7   |
| Białoskówna J.      | b.d.        | 1. 1   |
| Birkenmajer Józef   | 1927        | 1. 1   |
| Bławdziewicz Gustaw | 1901        | 1. 1   |
| Błeszyński K.       | 1954 - 1956 | 1. 4   |
| Bochenek Adam       | 1905        | 1. 1   |



|                                            |             |       |
|--------------------------------------------|-------------|-------|
| Boczkówna Stefania                         | 1949 - 1950 | 1. 2  |
| Bogusławski Edward                         | 1913 - 1914 | 1. 4  |
| Bogusz Adam                                | 1904 - 1908 | 1. 5  |
| Borkowska Stanisława                       | 1928        | 1. 1  |
| Borkowski /Dunin - Borkowski/<br>Władysław | 1901        | 1. 1  |
| Bossowski Józef                            | 1949        | 1. 3  |
| Boyer Paul                                 | b.d.        | 1. 1  |
| Böhm Franciszek                            | 1945        | 1. 2  |
| Brejski Antoni                             | 1912        | 1. 4  |
| Brückner Aleksander                        | 1902 - 1908 | 1. 5  |
| Brzozowski Władysław                       | b.d.        | 1. 1  |
| Bzowski Kazimierz                          | 1946 - 1948 | 1. 6  |
| j.264. Černý Adolf                         | 1901 - 1935 | 1. 6  |
| de Chantal M.                              | 1946        | 1. 2  |
| Chelmońska-Boczkowska Wanda                | 1955        | 1. 1  |
| Chmielewski Janusz                         | 1947 - 1949 | 1. 2  |
| Chmielewski Wincenty                       | 1948        | 1. 1  |
| Chraniecki Jan                             | 1902 - 1905 | 1. 7  |
| Cisiński Jakub                             | 1901 - 1907 | 1. 7  |
| Concim Constantin                          | b.d.        | 1. 1  |
| Cyran W.                                   | 1949 - 1951 | 1. 5  |
| Czaban Wanda                               | 1945        | 1. 1  |
| Czarnecki Włodzimierz                      | 1949        | 1. 1  |
| Czetwertyńscy, Ludwik i<br>Augustyna       | 1902 - 1905 | 1. 11 |
| Czetwertyński Janusz                       | 1901        | 1. 1  |
| j.265. Dalbor-Żłabowa Janina               | 1951        | 1. 4  |
| Dąbrowski Stanisław                        | 1952        | 1. 2  |

|                           |             |       |
|---------------------------|-------------|-------|
| Dejna Karol               | 1947 - 1956 | 1. 10 |
| Dębicka Elżbieta          | 1949 - 1954 | 1. 10 |
| Dębicki Karol             | 1920        | 1. 1  |
| Dębicki Ludwik            | 1900 - 1901 | 1. 8  |
| Dińska Maria              | 1946        | 1. 1  |
| Dobiecki Artur            | b.d.        | 1. 3  |
| Dobkiewicz A.             | 1949        | 1. 1  |
| Dobrowolski Czesław       | 1930        | 1. 1  |
| Dobrzycki Stanisław       | 1901 - 1928 | 1. 13 |
| Dolarkowski Zdzisław      | 1945        | 1. 1  |
| Domańska M.               | 1953        | 1. 1  |
| Doroszewski Witold        | 1946 - 1955 | 1. 3  |
| Dorster Wiktor            | 1884 - 1885 | 1. 5  |
| Dransal Aleksander        | 1946 - 1949 | 1. 3  |
| Dylik Jan                 | 1945        | 1. 1  |
| Dzieduszycki Michał       | 1901        | 1. 1  |
| Dzieduszycki Paweł        | 1901 - 1950 | 1. 9  |
| Dzieduszycki Tadeusz      | 1901        | 1. 3  |
| j.266. Eckersdorf Barbara | 1954        | 1. 1  |
| Eckersdorf Stefan         | 1951 - 1952 | 1. 2  |
| Estreicher Karol          | 1903        | 1. 1  |
| j.267. Fedorowicz Alina   | 1911        | 1. 1  |
| Floryszczak Jakub         | 1952 - 1953 | 1. 5  |
| Forbes Nevill             | 1910 - 1911 | 1. 6  |
| Francour Ludwik           | 1946        | 1. 1  |
| j.268. Gawroński Andrzej  | 1908 - 1921 | 1. 25 |
| Gebethner Jan             | 1937        | 1. 1  |
| Gerson Wojciech           | 1901        | 1. 1  |

|                            |             |        |
|----------------------------|-------------|--------|
| Gizyoki Jan                | 1901 - 1912 | 1. 5   |
| Glubka Jan                 | 1924        | k. 1   |
| Gluth Marian               | 1946        | 1. 1   |
| Głowacki Aleksander /Prus/ | 1911        | 1. 1   |
| Godlewski Michał           | 1952 - 1953 | 1. 2   |
| Gosiewska Zofia            | 1946 - 1956 | 1. 107 |
| Góral B.                   | 1906 - 1907 | 1. 6   |
| Grabowski                  | 1955        | 1. 3   |
| Grave N.C.                 | b.d.        | 1. 1   |
| Grocholska W.              | 1954        | 1. 1   |
| Grocholski Ludgard         | 1919 - 1954 | 1. 47  |
| Grochowski Leon            | 1946 - 1953 | 1. 5   |
| Gubrynowicz Bronisław      | 1926 - 1927 | 1. 5   |
| • j.269. Hahn Wiktor       | 1946        | 1. 2   |
| Halkiewicz Artur           | 1947 - 1949 | 1. 3   |
| Hellwig Bronisław          | b.d.        | 1. 1   |
| Hemplowa Z.                | 1950        | 1. 1   |
| Hessen Sergiusz            | b.d.        | 1. 1   |
| Hessenowa Maria            | 1950-1955   | 1. 11  |
| Hoffman Henryk             | 1890 - 1892 | 1. 2   |
| Holtz Mieczysław           | 1903        | 1. 1   |
| Hora F.A.                  | 1901 - 1905 | 1. 10  |
| Horak Jiri                 | b.d.        | 1. 1   |
| Horbatsch Olexa            | 1954        | 1. 1   |
| Hryniewicz Bolesław        | 1949 - 1956 | 1. 3   |
| Huebner Antoni             | 1935        | 1. 1   |
| Hulaniecki Władysław       | 1895 - 1897 | 1. 2   |
| Hulka - Laskowski Paweł    | 1931 - 1936 | 1. 8   |
| j.270. Ilijnski Grzegorz   | 1902 - 1927 | 1. 22  |

|                             |             |       |
|-----------------------------|-------------|-------|
| Iskrzycki Tadeusz           | 1909        | 1. 5  |
| Iwanowski Eustachy          | 1901        | 1. 1  |
| Iwański A.                  | 1954 - 1956 | 1. 4  |
| j.271. Jagiś Vatroslav      | 1908        | 1. 4  |
| Jakóbiec Marian             | 1948        | 1. 1  |
| Jamuskiewicz A.             | 1949 - 1950 | 1. 4  |
| Jarkowski Stanisław         | 1908 - 1937 | 1. 63 |
| Jaraszewski Tadeusz         | 1933 - 1934 | 1. 4  |
| Jaśkiewicz Teofil /Wroński/ | 1933 - 1952 | 1. 22 |
| Jaśkiewiczowa Irena         | 1953 - 1956 | 1. 4  |
| Jaśniecki Zygmunt           | 1947 - 1951 | 1. 3  |
| Jarzymowski H.              | 1951 - 1956 | 1. 26 |
| Jeleniewski Zygmunt         | b.d.        | 1. 2  |
| Jędrzejewska Maria          | 1951        | 1. 1  |
| Jonscher Janina             | 1955        | 1. 1  |
| Juniecki Witold             | 1951        | 1. 1  |
| Jurgielewicz Adam           | 1945        | 1. 1  |
| j.272. Kaczmarek Leon       | 1945 - 1956 | 1. 2  |
| Kalwaryjski Henryk          | 1954        | 1. 1  |
| Kamińska Krystyna           | 1954 - 1956 | 1. 3  |
| Kamiński Marian             | b.d.        | 1. 1  |
| Karasiński Piotr            | 1946        | 1. 1  |
| Karczewski Stanisław        | 1953        | 1. 1  |
| Karczewski Wacław           | 1905        | 1. 1  |
| Karłowicz Jan               | 1901        | 1. 4  |
| Kasperowicz Witold          | 1945        | 1. 1  |
| Kasznica Stanisław          | 1946        | 1. 1  |
| Kawecka Zofia               | 1942 - 1946 | 1. 6  |
| Kazimierska Władysława      | 1949        | 1. 6  |

|                                |             |       |
|--------------------------------|-------------|-------|
| Kielski Bolesław               | b.d.        | 1. 1  |
| Kleczkowski                    | 1929        | 1. 1  |
| Kleczyński                     | 1954        | 1. 1  |
| Kleiner Juliusz                | b.d.        | 1. 1  |
| Klich Edward                   | 1907 - 1932 | 1. 33 |
| Klichowa Helena                | 1908        | 1. 8  |
| Klinger Witold                 | 1945 - 1951 | 1. 10 |
| Kobyłecki Stanisław            | 1901 - 1902 | 1. 5  |
| Kolankowski Ludwik             | 1946        | 1. 7  |
| Koszowski Jan                  | 1951        | 1. 1  |
| Kośmiderski Michał             | 1946        | 1. 3  |
| Kotarbiński Tadeusz            | 1930 - 1955 | 1. 27 |
| Kozłowski Leon                 | 1937        | 1. 1  |
| Kozłowski                      | 1945        | 1. 1  |
| j.273. Kraczkiewiczowa Pelagia | 1949-- 1951 | 1. 2  |
| Kröck Franciszek               | 1906 - 1907 | 1. 3  |
| Krzeszkiewicz Stanisław        | 1943 - 1944 | 1. 2  |
| Krzeszkiewiczowa Seweryna      | 1945        | 1. 1  |
| Kudzinowski Czesław            | 1946 - 1949 | 1. 9  |
| Kulakowski Sergiusz            | 1946 - 1949 | 1. 28 |
| Kunowa Irena                   | 1946        | 1. 1  |
| Kurantowski Konstanty          | 1902 - 1948 | 1. 11 |
| Kurkiewicz T.                  | 1944 - 1948 | 1. 7  |
| Kuryłowicz Jerzy               | 1949 - 1956 | 1. 7  |
| Kwilecki Stefan                | 1950 - 1952 | 1. 5  |
| j.274. Lam Stanisław           | 1935        | 1. 1  |
| Landau Józef                   | 1930 - 1933 | 1. 39 |
| Leberowie                      | 1956        | 1. 1  |

|                             |             |       |
|-----------------------------|-------------|-------|
| Lechicki Czesław            | 1946 - 1950 | 1. 5  |
| Ledóchowscy, Maria i Michał | 1900 - 1908 | 1. 5  |
| Lisowski Jerzy              | 1945 - 1952 | 1. 17 |
| Lisowski Mieczysław         | 1950 - 1952 | 1. 2  |
| Lisowski Wincenty           | 1893 - 1922 | 1. 4  |
| Londźin Józef               | 1902        | 1. 1  |
| Loria Stanisław             | 1946        | 1. 1  |
| Lubecki Kazimierz           | 1901 - 1903 | 1. 4  |
| Lubecki Marian              | 1955        | 1. 1  |
| Lukrec Henryk               | 1945        | 1. 1  |
| Lukyantschenko              | 1912        | 1. 3  |
| Lutostański Karol           | 1937        | 1. 1  |
| j.275. Łoś Jan              | 1905 - 1912 | 1. 19 |
| Łoziński Kazimierz          | 1896        | 1. 1  |
| Łukański Marian             | 1947        | 1. 1  |
| Łukomski Kazimierz          | 1945 - 1948 | 1. 6  |
| Łuniewska A.                | 1947        | 1. 1  |
| j.276. Machnicki Janusz     | 1911 - 1956 | 1. 12 |
| Majewski Erazm              | 1901 - 1902 | 1. 8  |
| Małachowska E.              | 1945 - 1955 | 1. 21 |
| Małkowski Witold            | 1953        | 1. 2  |
| Małkowski Leon              | 1905        | 1. 1  |
| Matysiak Czesław            | 1949        | 1. 1  |
| Nazarkowa                   | 1901        | 1. 1  |
| Meillet Antoine             | b.d.        | 1. 1  |
| Meister Karl                | b.d.        | 1. 1  |
| Merasner J.                 | 1937 - 1938 | 1. 2  |
| Męciński Vincencas          | b.d.        | 1. 1  |
| Mężyński Kazimierz          | 1948 - 1955 | 1. 10 |

|                             |             |        |
|-----------------------------|-------------|--------|
| Michalski Stanisław         | 1908 - 1956 | 1. 14  |
| Michałowicz Mieczysław      | 1932 - 1935 | 1. 3   |
| Milib J.T.                  | 1951        | 1. 1   |
| Milobędzki Tadeusz          | 1945 - 1956 | 1. 13  |
| Nirkowicz Arkadiusz         | 1946 - 1947 | 1. 2   |
| Nirska Maria                | 1945        | 1. 1   |
| Mitkusowa Jadwiga           | 1948 - 1956 | 1. 16  |
| Modzelewska                 | 1907        | 1. 1   |
| Modzelewski Ludwik          | b.d.        | 1. 2   |
| Mogilnicki Jerzy            | b.d.        | 1. 1   |
| Morawski Edward             | 1912        | 1. 1   |
| Mroczyński Paweł            | 1949        | 1. 1   |
| Mucha Michał                | 1952        | 1. 2   |
| Muszkowska Janina           | 1953        | 1. 1   |
| Muszkowski Jan              | 1937 - 1947 | 1. 10  |
| Muszyński Jan               | ok. 1955    | 1. 1   |
| Mycielski Jerzy             | 1903        | 1. 1   |
| j.277. Najder Konstanty     | 1947        | 1. 1   |
| Nandris Grigore             | 1934        | 1. 1   |
| Niemojewski Andrzej         | 1910        | 1. 1   |
| Niemojewski Lech            | 1944 - 1949 | 1. 2   |
| Nitsch Kazimierz            | 1905 - 1955 | 1. 165 |
| Nowakowski Jerzy            | b.d.        | 1. 1   |
| Nowomiejski K.              | 1945        | 1. 1   |
| Nowosielski Kazimierz       | 1945        | 1. 1   |
| Nyrop Kristoffer            | b.d.        | 1. 1   |
| j.278. Oesterreicher Henryk | 1937        | 1. 1   |
| Olszewski Henryk            | 1951 - 1954 | 1. 3   |
| Olszowski Włodzimierz       | 1945        | 1. 1   |

|                           |             |       |
|---------------------------|-------------|-------|
| Ossowski Leszek           | 1946        | 1. 1  |
| Ossowski Stanisław        | 1946 - 1949 | 1. 5  |
| Ostachiewicz K.           | 1941        | 1. 1  |
| Osten - Sacken            | 1902 - 1927 | 1. 12 |
| j.279. Paprocka T.        | 1952        | 1. 2  |
| Parczewski Alfons         | 1903 - 1907 | 1. 7  |
| Pawliński Stefan          | 1909        | 1. 1  |
| Pawłowski Ludwik          | 1935        | 1. 3  |
| PaX Ferdinand             | b.d.        | 1. 1  |
| Pazurkiewicz Stanisław    | 1952        | 1. 1  |
| Pech Traugott             | 1906        | 1. 1  |
| Pietruszyński Zygmunt     | 1948        | 1. 3  |
| Pietrzakówna Zofia        | 1946        | 1. 1  |
| Piłsudski Bronisław       | 1914        | 1. 1  |
| Plewczyński Ladislas      | b.d.        | 1. 1  |
| Płoszewski Leszek         | 1937        | 1. 1  |
| Podkowiński Mieczysław    | 1947 - 1955 | 1. 25 |
| Pogonowski Jerzy          | 1945 - 1946 | 1. 3  |
| Pokora Wojciech           | 1945        | 1. 1  |
| Pop Sever                 | 1954        | 1. 1  |
| Potkański Karol           | 1905        | 1. 1  |
| Potworowski Edward        | 1909        | 1. 1  |
| Pożerski                  | 1911        | 1. 1  |
| Prochaska Leon            | 1947        | 1. 1  |
| Przeździecka Irena        | 1950        | 1. 3  |
| Przychocki Gustaw         | 1946        | 1. 1  |
| Puńska-Słubińska Helena   | 1930 - 1956 | 1. 38 |
| Puszet Ludwik /du Pouget/ | 1905        | 1. 3  |

|                            |             |       |
|----------------------------|-------------|-------|
| j.280. Raciborska Maria    | 1913        | 1. 1  |
| Ratajczyk Aleksy           | 1945 - 1954 | 1. 7  |
| Ratajczykowie, Marta i Jan | 1945 - 1955 | 1. 3  |
| Redys Tadeusz              | 1947        | 1. 1  |
| Reichertówna Maria         | 1921 - 1922 | 1. 7  |
| Rodkiewicz S.              | 1950        | 1. 2  |
| Rogala Leon                | 1947        | 1. 2  |
| Romer Eugeniusz            | 1920        | 1. 1  |
| Rosiński Bolesław          | 1935 - 1954 | 1. 8  |
| Rozwadowski Jan Michał     | 1898 - 1931 | 1. 69 |
| Rozwadowski Konstanty      | 1908        | 1. 3  |
| Rózycki H.                 | 1945        | 1. 1  |
| Rubinyi Moses              | 1907        | 1. 2  |
| Rudnicki Mikołaj           | 1912 - 1945 | 1. 16 |
| Rudzinowski Cz.            | 1948 - 1950 | 1. 3  |
| Rutkowski Jan              | 1947 - 1948 | 1. 5  |
| Ryder                      | 1946        | 1. 2  |
| Rybała Julian              | 1956        | 1. 1  |
| Ryskwirt                   | 1951        | 1. 1  |
| j.281. Safarewicz Jan      | 1947 - 1955 | 1. 8  |
| Saloni Juliusz             | 1945 - 1946 | 1. 6  |
| de Saussure Ferdinand      | b.d.        | 1. 1  |
| Scerba Leon                | 1906 - 1911 | 1. 11 |
| Schipper Henryk            | 1929 - 1936 | 1. 4  |
| Schmidtowa Kazimiera       | 1941        | 1. 1  |
| Schultz Julian             | 1954        | 1. 1  |
| Scipio del Campo Roman     | 1899 - 1908 | 1. 8  |
| Semkowicz Aleksander       | 1901 - 1902 | 1. 4  |
| Sędzimir I.O.              | 1903 - 1905 | 1. 4  |

|                          |             |       |
|--------------------------|-------------|-------|
| Siedlecki Adam, Grzymała | 1906 - 1909 | 1. 2  |
| Simon Alioja             | 1952 - 1953 | 1. 11 |
| Skałkowski Adam          | 1947        | 1. 1  |
| Skultety Józef           | 1901        | 1. 2  |
| Skwarczyńska Stefania    | 1945 - 1952 | 1. 8  |
| Słoński Stanisław        | 1905 - 1954 | 1. 6  |
| Smoczyński Paweł         | 1945 - 1956 | 1. 42 |
| Sobierajski Zenon        | 1945 - 1954 | 1. 41 |
| Soerensen Asmus          | 1910 - 1912 | 1. 3  |
| Soerensenowa Agnes       | 1913        | 1. 13 |
| Sokołów Mikołaj          | 1910 - 1911 | 1. 2  |
| Sokołowski Aleksander    | 1919 - 1921 | 1. 11 |
| Sokołowski Marian        | 1905        | 1. 1  |
| Sommer Józef             | 1911 - 1914 | 1. 12 |
| j.282. Słoński Stanisław | 1947        | 1. 1  |
| Stadnicki Stanisław Adam | 1907        | 1. 2  |
| Stankiewicz Witold       | 1947        | 1. 1  |
| Starkówna H.             | 1919        | 1. 1  |
| Starzga Tomasz           | 1950        | 1. 2  |
| Stasiak Stefan           | 1946        | 1. 2  |
| Stein Ignacy             | 1898 - 1956 | 1. 34 |
| Stemann I.               | 1916        | 1. 1  |
| Stieber Zdzisław         | 1946 - 1956 | 1. 15 |
| Struwe Henryk            | 1907 - 1908 | 1. 2  |
| Suryn Stefan             | 1910        | 1. 3  |
| Szala Leon               | 1949 - 1952 | 1. 13 |
| Szelański Adam           | 1947        | 1. 1  |
| Szczepny Roman           | 1932 - 1934 | 1. 14 |
| Szeleścina Helena        | 1934 - 1936 | 1. 3  |



|                              |             |    |    |
|------------------------------|-------------|----|----|
| Szeliga-Wojciechowska Janina | 1946        | 1. | 1  |
| Szeruda Jan                  | 1955        | 1. | 1  |
| Sznuk Włodzimierz            | 1901 - 1902 | 1. | 4  |
| Szoher Stanisław             | 1908 - 1931 | 1. | 28 |
| Szpakowski Konrad            | 1903 - 1906 | 1. | 2  |
| Szukiewicz Maciej            | 1901        | 1. | 1  |
| Szulcowski Cezary            | 1933        | 1. | 1  |
| Szumowski Władysław          | 1947        | 1. | 1  |
| Szydelska Janina             | 1897 - 1899 | 1. | 9  |
| Szyperski Alfons             | 1929 - 1945 | 1. | 15 |
| Szyszkowski Bohdan           | 1919 - 1920 | 1. | 5  |
| j.283. Ślaski Bolesław       | 1925 - 1928 | 1. | 5  |
| Śliwińska Alicja             | 1954 - 1955 | 1. | 9  |
| Śluzar Wilhelm Jarosław      | 1945        | 1. | 1  |
| Śmieszek Antoni              | 1928        | 1. | 1  |
| Świątkowski Henryk           | 1932 - 1945 | 1. | 29 |
| Świejkowski Emmanuel         | 1905        | 1. | 1  |
| Święciński Heliodor          | 1923        | 1. | 1  |
| Świtała Idzi                 | 1913 - 1917 | 1. | 2  |
| j.284. Tarnowski Jan         | 1901 - 1903 | 1. | 6  |
| Tarnowski Stanisław          | 1901        | 1. | 1  |
| Tarnowski Władysław          | 1901 - 1905 | 1. | 4  |
| Taszycki Witold              | 1954        | 1. | 1  |
| Tchórzewska Maria            | 1945 - 1955 | 1. | 11 |
| Tetmajer Włodzimierz         | 1914        | 1. | 4  |
| Tomaszewski A.               | 1940        | 1. | 1  |
| Tomkiewicz Stanisław         | 1903 - 1909 | 1. | 5  |
| Torbiörnsson Tore            | b.d.        | 1. | 1  |
| Treimer K.                   | 1953        | 1. | 2  |

|                          |             |    |     |
|--------------------------|-------------|----|-----|
| Tretiak Józef            | 1909        | 1. | 3   |
| Troczyński Konstanty     | b.d.        | 1. | 1   |
| Trojanowski Wincenty     | 1914        | 1. | 2   |
| Truchim Stefan           | 1948 - 1950 | 1. | 2   |
| Trzynadłowski Jan        | 1947 - 1956 | 1. | 9   |
| Turowska Anzelmina       | 1896 - 1926 | 1. | 10  |
| Turowska Inka            | 1926 - 1955 | 1. | 8   |
| Turowska Maria           | 1905        | 1. | 2   |
| Turowski Cyprian         | 1893 - 1897 | 1. | 3   |
| Turowski Juliusz         | 1897        | 1. | 1   |
| Tuszyński Piotr          | 1952        | 1. | 1   |
| Tuwim Julian             | 1926        | 1. | 2   |
| Twardowski Kazimierz     | 1920 - 1935 | 1. | 6   |
| Tymieniecki Kazimierz    | 1925 - 1954 | 1. | 4   |
| Tyszkiewiczowie          | 1954 - 1955 | 1. | 2   |
| j.287. Udziela Seweryn   | 1902 - 1906 | 1. | 2   |
| Ułaszyn-Kwilecka Izabela | 1936 - 1956 | 1. | 393 |
| Ułaszyn-Lisowska Wanda   | 1945 - 1956 | 1. | 124 |
| Ułaszyn Anna             | 1952        | 1. | 1   |
| Ułaszyn Cyprian          | 1953 - 1956 | 1. | 10  |
| Ułaszyn Irena            | 1945 - 1956 | 1. | 82  |
| Ułaszyn Jan              | 1936        | 1. | 1   |
| Ułaszyn Janina           | 1945        | 1. | 1   |
| Ułaszyn Maria            | b.d.        | 1. | 1   |
| Ułaszyn Marietta         | 1896 - 1907 | 1. | 30  |
| Ułaszyn Stanisław        | 1896 - 1912 | 1. | 10  |
| Ułaszyn Witold           | 1907 - 1955 | 1. | 27  |
| Ułaszynowa Aniela        | 1896 - 1897 | 1. | 2   |
| Ułaszynowa Ludwika       | 1892        | 1. | 1   |

|                             |             |       |
|-----------------------------|-------------|-------|
| Ułaszynowa Emilia           | 1952 - 1954 | 1. 4  |
| Ułaszynowie Janostwo        | 1907        | 1. 3  |
| Ułaszynówna Zofia           | 1907 - 1955 | 1. 17 |
| Urbański Antoni             | 1901        | 1. 2  |
| j.288. Vasmerowie           | 1911        | 1. 1  |
| Wolkowicz Leon              | 1945        | 1. 1  |
| Walek Wacław                | 1952        | 1. 1  |
| Waszyński Stefan            | 1906 - 1907 | 1. 3  |
| Wąsik N.                    | 1946        | 1. 2  |
| Wąsikowa N.                 | 1945 - 1948 | 1. 2  |
| Wegner Jan                  | 1952        | 1. 2  |
| Wernerowa Janina            | 1951        | 1. 1  |
| Wędkiewicz Stanisław        | 1924 - 1927 | 1. 3  |
| Wiedemann Frieda            | 1903 - 1912 | 1. 7  |
| Wiekowski Marian            | 1950        | 1. 1  |
| Wierczyński Stefan          | 1938 - 1952 | 1. 3  |
| Wierzbicki Emil             | 1911        | 1. 1  |
| van Wijsk Nikolaż           | 1902 - 1926 | 1. 3  |
| Wilga M.                    | 1902        | 1. 2  |
| Winiewiczowie Maria i Józef | 1935        | 1. 1  |
| Wisłocki Władysław          | 1930 - 1935 | 1. 7  |
| Wiślicki Adam               | 1901 - 1902 | 1. 6  |
| Witkowski Witold            | 1946 - 1953 | 1. 7  |
| Wojechowski J.              | 1951 - 1955 | 1. 5  |
| Wrzeszcz Tadeusz            | 1951        | 1. 1  |
| Wyspiański                  | 1945        | 1. 1  |
| j.290. Zabłocka Halina      | 1920 - 1921 | 1. 6  |
| Zajączkowska Sylwia         | 1955        | 1. 1  |
| Zakrzewski Stanisław        | 1955        | 1. 1  |

|                            |             |        |
|----------------------------|-------------|--------|
| Zaleski Tadeusz            | 1893 - 1896 | 1. 2   |
| Zalewski Teodor            | 1945 - 1946 | 1. 11  |
| Zangwerowa Maria           | 1953        | 1. 1   |
| Zarębowa Janusz            | 1946        | 1. 1   |
| Zarzecki Lucjan            | 1909        | 1. 3   |
| Zawadowscy                 | 1947 - 1954 | 1. 5   |
| Zawiliński Roman           | 1901 - 1912 | 1. 15  |
| Zborowski Juliusz          | 1909 - 1955 | 1. 8   |
| Zdziechowski Marian        | 1900        | 1. 1   |
| Zielińska Halina           | 1947 - 1955 | 1. 9   |
| Zielińska Maria            | 1903 - 1905 | 1. 16  |
| Zieliński Kazimierz        | 1896 - 1946 | 1. 66  |
| Zieliński Zygmunt          | 1898 - 1899 | 1. 3   |
| Ziemiecki A.               | b.d.        | 1. 1   |
| Znamiecki Klemens          | 1903        | 1. 2   |
| Zwolińska Helena           | 1898        | 1. 3   |
| j.291. Zaboklicki Jarosław | 1911 - 1956 | 1. 112 |
| Zak Stefan                 | 1941        | 1. 1   |
| Zbikowski Antoni           | 1932 - 1936 | 1. 24  |
| Zebrowska Celina           | 1905        | 1. 1   |
| Zerebecka Jadwiga          | 1949        | 1. 1   |
| Zółtowski                  | 1907 - 1909 | 1. 4   |
| Zukowski P.                | 1945        | 1. 1   |
| Zylińska Kazimiera         | 1953        | 1. 1   |

## A n e k s 16

|                                  |      |      |
|----------------------------------|------|------|
| j.293. Korespondencja wychodząca |      |      |
| Arnold Stanisław                 | b.d. | 1. 2 |

|                           |             |       |
|---------------------------|-------------|-------|
| Baudouin de Courtenay Jan | 1898 - 1901 | 1. 10 |
| Beiza Władysław           | 1898        | 1. 1  |
| Benni Tytus               | 1905        | 1. 1  |
| Borkowski Władysław       | 1902        | 1. 5  |
| Černý Adolf               | 1902        | 1. 1  |
| Chranicki Jan             | 1902        | 1. 1  |
| Czarnocki Zdzisław        | 1902        | 1. 1  |
| Czetwertyński /Lulu/      | 1901 - 1903 | 1. 3  |
| Dębicka Elżbieta          | 1954        | 1. 1  |
| Dylik Jan                 | 1945        | 1. 1  |
| Floryński                 | b.d.        | 1. 1  |
| Grocholski Ludgard        | 1953        | 1. 2  |
| Grochowski Leon           | 1951        | 1. 1  |
| Hora F.A.                 | 1902        | 1. 1  |
| Idzikowski                | 1898 - 1900 | 1. 10 |
| Jagielski                 | 1945        | 1. 1  |
| Janik                     | 1907        | 1. 1  |
| Jaśkowski Stanisław       | 1925        | 1. 1  |
| Karpiński Stanisław       | 1902        | 1. 1  |
| Kinel Wacław              | b.d.        | 1. 1  |
| Klinger Witold            | 1951        | 1. 1  |
| Kobyłecki Stanisław       | 1902        | 1. 1  |
| Kołaczkowski Stefan       | 1926        | 1. 1  |
| Krčák Franciszek          | 1909        | 1. 1  |
| Kryński                   | 1900        | 1. 4  |
| Kuryłowicz Jerzy          | 1955 - 1956 | 1. 1  |
| Lehr - Splawiński Tadeusz | 1954        | 1. 1  |
| Lipiński Włodzimierz      | 1899        | 1. 2  |
| Łoś Jan                   | 1907        | 1. 1  |

|                           |             |      |
|---------------------------|-------------|------|
| Łoziński Kazimierz        | 1900        | 1. 1 |
| Mańkowski                 | 1901        | 1. 1 |
| Marcinkowski Antoni       | 1899        | 1. 1 |
| Michajłowicz Stefan       | 1902        | 1. 4 |
| Nitsch Kazimierz          | b.d.        | 1. 2 |
| Nowosielecki Kazimierz    | 1937        | 1. 1 |
| Parczewski Alfons         | 1902        | 1. 1 |
| Piltz Erazm               | 1899        | 1. 1 |
| Rontaler E.               | b.d.        | 1. 1 |
| Rostworowski Karol Hubert | 1934        | 1. 1 |
| Rozwadowski               | 1899        | 1. 2 |
| Rubinyi Moses             | 1907        | 1. 1 |
| Saloni Juliusz            | 1945        | 1. 1 |
| Schmersow Max             | 1905        | 1. 1 |
| Schultz Juliusz           | 1955        | 1. 1 |
| Semkowicz Aleksander      | 1902        | 1. 2 |
| Simon Alicja              | 1952        | 1. 1 |
| Taszycki Witold           | 1956        | 1. 1 |
| Tomaszewska               | 1949        | 1. 1 |
| Turowska Anzelmina        | 1896 - 1905 | 1. 4 |
| Turowska Maria            | 1905        | 1. 4 |
| Turowski Cyprian          | 1902 - 1907 | 1. 2 |
| Turowski Stanisław        | 1911        | 1. 1 |
| Uhlmann Kurt              | 1909        | 1. 1 |
| Ułaszyn Irena             | b.d.        | 1. 3 |
| Ułaszyn Marietta          | 1895 - 1906 | 1. 8 |
| Ułaszyn Zofia             | 1907 -      | 1. 1 |
| Ułaszyn-Kwilecka Izabela  | 1956        | 1. 1 |
| Ułaszyn-Wolfowa Wanda     | 1922 - 1925 | 1. 4 |

|                      |             |      |
|----------------------|-------------|------|
| Ułaszynowa M.        | 1900 - 1905 | 1. 2 |
| Ułaszynowie Janostwo | 1907 - 1912 | 1. 2 |
| Ułaszynowie W.M.     | 1898 - 1909 | 1. 4 |
| Wilga Zdzisław       | 1902        | 1. 1 |
| Władimirowicz Lew    | 1907        | 1. 1 |
| Wolfowa Filipina     | 1899 - 1922 | 1. 2 |
| Woliński             | 1902        | 1. 1 |
| Wróblewski Kazimierz | 1902        | 1. 1 |
| Zborowski Juliusz    | 1913        | 1. 1 |
| Zielińska Halina     | 1948        | 1. 1 |
| Zieliński Kazimierz  | 1902 - 1921 | 1. 5 |
| Żurakowski B.        | 1901        | 1. 2 |
| Żurkowska Henryka    | 1920        | 1. 1 |
| Żywult               | 1907        | 1. 1 |

## SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ARCHIWUM PAN W 1987 ROKU

## I. SPRAWY OGÓLNE

Archiwum PAN ma w swojej dyspozycji 25 etatów, zatrudniając na dzień 31 XII 1987 r. 29 pracowników, w tym 7 w niepełnym wymiarze czasu. Stan zatrudnienia w poszczególnych placówkach przedstawia się następująco: w Warszawie 20 osób /w tym 6 w niepełnym wymiarze/, Oddział w Krakowie - 3, w Poznaniu 3 1/2, w Wodzisławiu Śl. - 2 osoby. Wśród pracowników Archiwum PAN zdecydowanie przeważają pracownicy działalności merytorycznej, a mianowicie: 5 pracowników naukowych /I emer. prof. zw., 4 adiunktów/, 5 st. dokumentalistów dypl., 14 archiwistów, 2 bibliotekarzy, 3 pracowników techniczno-administracyjnych. Archiwum PAN zatrudnia 24 pracowników z wyższym wykształceniem /w tym 10 ze stopniem doktora/ i 5 osób z wykształceniem średnim.

Z dniem 31 XIII przeszedł na emeryturę ob. Marian Czeski, zasłużony pracownik techniczno-administracyjny, zatrudniony w Archiwum PAN od 1955 r.

W okresie sprawozdawczym funkcjonowały regularnie organa opiniodawczo-doradcze.

R a d a N a u k o w a. pod przewodnictwem prof. dra Janusza Durki odbyła w dniu 20 V posiedzenie poświęcone omówieniu i przyjęciu sprawozdania Archiwum PAN za rok 1986 oraz planu pracy na rok 1987. Na tymże posiedzeniu dr Jan A. Igielski wygłosił referat pt. "Charakterystyka użytkowników Archiwum PAN" /zamieszczone w innym miejscu/.

K o l e g i a m zbierało się trzy razy. W dniu 18

II posiedzenie miało charakter ogólnego zebrania pracowników, na którym omówiono sprawozdanie z działalności placówek w 1986 roku i plan pracy na rok 1987, a także przedyskutowano metody opracowywania inwentarzy archiwalnych. W dniu 21 V Kolegium omówiło merytoryczne i organizacyjne problemy działalności Oddziału Archiwum PAN w Krakowie oraz nowe przepisy dotyczące opieki nad narastającym zasobem w jednostkach organizacyjnych PAN. W dniu 19 XI dr Alina Gryciuk zreferowała udział delegacji Archiwum PAN w VII Konferencji Archiwów Akademii Nauk krajów socjalistycznych, zaś dr Halina Zubalowa przedstawiła informację o działalności Działu Mikrofilmów, Fotokopii i Fotografii Archiwum PAN. Odbyły się także 3 zebrania kierowników oddziałów APAN w Warszawie poświęcone sprawom socjalnym i finansowym.

Warunki lokalowe w Warszawie nie uległy zmianie i są nadal nieodpowiednie dla pracowników oraz użytkowników zbiorów Archiwum. Oddział Krakowski objął dwa pozostałe pomieszczenia opuszczone przez Studium Języków Obcych; w związku z tym przeniesiono z parteru na II piętro pracownię naukową. Oddział w Wodzisławiu prowadził prace zmierzające do podniesienia funkcjonalności i estetyki lokalu.

Z a s ó b A r c h i w u m w Warszawie powiększył się o 5 mb. materiałów kancelaryjnych i 30,10 mb. materiałów pochodzenia prywatnego. Wybrakowano 44,45 mb. materiałów kancelaryjnych oraz przekazano do Oddziału Archiwum PAN w Krakowie 13,75 mb. spuścizn. Zasoób Archiwum PAN w Warszawie zmniejszył się więc o 21,55 mb.

Do Oddziału w Krakowie napłynęło 16,10 mb. akt kance-

laryjnych i ok. 27,80 mb. spuścizn. Stan zasobu powiększył się o 43,90 mb. Oddział w Poznaniu powiększył swój zasób o 6,75 mb. wyłącznie materiałów pochodzenia prywatnego. Zasoób Oddziału w Wodzisławiu w wyniku weryfikacji dotychczasowych pomiarów wzrósł o 2 mb.

Ogólny zasób Archiwum PAN na dzień 31 XII 1987 r. osiągnął stan 2260,30 mb., z czego: w Warszawie i w magazynie terenowym - 1370,55 mb., w Krakowie 657 mb., w Poznaniu - 187,75 mb. i w Wodzisławiu 45 mb.

K o m i s j a O c e n y Z a k u p ó w pod przewodnictwem czł. koresp. PAN prof. dra Cz. Madajczyka, odbyła 2 posiedzenia /22.V. i 23.XI./, na których dokonano zakupu 13 spuścizn lub ich fragmentów, bądź uzupełnień.

Pełny wykaz nabytków Archiwum PAN w Warszawie i w Oddziałach zawiera załącznik nr 1.

Zbiór medali naukowawczych powiększył się o 29 sztuk /20 z darów i 9 z zakupu/, osiągając na dzień 31.XII.1987 r. liczbę 817 sztuk.

## II. ARCHIWUM PAN WARSZAWA

### 1. Naukowo-techniczne opracowanie materiałów archiwalnych

W Archiwum PAN w Warszawie zinwentaryzowano spuścizny Wł. Bratkowskiego /0,15 mb., 18 j./, Heleny Drège /0,15 mb., 22 j./, W. Dziewulskiego /0,05 mb., 9 j./, J. Gieysztora /44 j. K. Gostkowskiego /0,45 mb., 48 j./, Wł. L. Jaworskiego /1,40 mb



46 j./, Cz. Kanafojskiego /0,35 mb., 24 j./, S. Kontkiewicza /2,10 mb., 136 j./, J. Makowskiego /1,20 mb., 77 j./, W. Polkowskiego /0,60 mb., 50 j./, K. Stefko /0,95 mb., 79 j./, Uporządkowano również depozyt materiałów prof. Z. Kolankowskiego /2,30 mb., 174 j./, Zmeliowano - według zaleceń Komisji Metodycznej - inwentarz S. Kontkiewicza.

W toku porządkowania znajdują się materiały K. Ajdukiewicza /2,30 mb./, S. Batawii /0,50 mb./, A. Czeczotta /0,70 mb./, J. Helczyńskiego /0,40 mb./, H. Mierzeckiego /0,80 mb./, B. Olszewicza /8,50 mb./ i Z. Wdowiszewskiego /1,60 mb./.

Sporządzono też tymczasowe spisy świeżo pozyskanych materiałów W. Doroszewskiego /6 mb./, R. Manteuffla /1,30 mb./, N. Obrębskiej /0,50 mb./, W. Szymanowskiego /1,50 mb./, Wł. Tomkiewicza /1,95 mb./, Z Archiwum PAN w Warszawie przekazano do Oddziału Krakowskiego 6 spuścizn, których twórcy pochodzili z Krakowa bądź byli związani z uczelniami krakowskimi: M. Anhalt, I. Chrzanowski, H. Czeczota, R. Dyboskiego, S. Łukasika i S. Szumana - łącznie 13,75 mb.

Uzupełniano na bieżąco kartotekę korespondencji uczonych oraz nadal gromadzono karty do kartoteki nazw instytucji, pamiętników i wspomnień, tyciorysów i prac osób trzecich, występujących w inwentarzach spuścizn. Kontynuowano prace nad kartoteką zespołów, sporządzając 28 nowych kart. Gromadzono dalsze materiały do teczek biograficznych i zagadnieniowych.

Komisja przygotowująca nową wersję "Wytycznych" opracowania archiwalnego spuścizn rękopiśmiennych po uczonych" odbyła 5 zebrań dyskusyjnych, w wyniku których sporządzo-

no konspekt całości "Wytycznych" oraz szczegółowe projekty poszczególnych rozdziałów; stanowią one materiał do dalszej dyskusji i sformułowania wersji końcowej.

Komisja Metodyczna pod przewodnictwem mgr H. Dymnickiej-Wołoszyńskiej odbyła 11 zebrań, podczas których oceniono 21 inwentarzy opracowanych w Archiwum PAN w Warszawie i jego Oddziałach. 11 z nich przedstawiono do zatwierdzenia dyrektorowi Archiwum.

Komisja Brakowania Akt udzieliła placówkom PAN 31 zezwoleń na przekazanie na makulaturę 412 mb. akt kart "B". W związku z tym przeprowadzono 5 ekspertyz oraz udzielono konsultacji na temat brakowania akt.

## 2. Opieka nad narastającym zasobem

Archiwum sprawuje nadzór nad aktami 238 placówek i jednostek organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk. W 1987 r. przeprowadzono 14 wizytacji i 2 lustracje, dokonano 1 ekspertyzy, uzgodniono 1 normatyw kancelaryjny oraz przeprowadzono szkolenie 25 osób w Instytucie Badań Systemowych PAN na temat postępowania z dokumentacją aktową w PAN. Udzielano też na bieżąco konsultacji w zakresie opracowania instrukcji kancelaryjnych i prowadzenia kancelarii systemem bezdziennikowym, a także w zakresie metod porządkowania, brakowania i trybu przekazywania akt do Archiwum oraz organizacji pracy w archiwach zakładowych.

W zakresie pomocy archiwalnych sporządzono indeks rzeczowy do wykazu spisów zdawczo-odbiorczych. Nadto sporzą-

dzono spis zespołów pochodzenia kancelaryjnego oraz kartotekę tychże zespołów. Uporządkowano też i sporządzono spis akt Archiwum PAN z lat 1954-1975 /1,20 mb., 109 j./ oraz posegregowano kartotekę materiałów b. Zakładu Orientalistyki PAN /7 mb./.

Przygotowano i omówiono na posiedzeniu Kolegium Archiwum PAN projekty: 1/ Wytycznych w sprawie uzgadniania z Archiwum PAN projektów przepisów kancelaryjnych i archiwalnych jednostek organizacyjnych i 2/ Instrukcji w sprawie przekazywania materiałów archiwalnych przez jednostki organizacyjne Akademii do Archiwum PAN, 3/ Ogólnych zasad przeprowadzania wizytacji archiwów zakładowych w jednostkach organizacyjnych /placówkach/ PAN.

### 3. Dział Mikrofilmów, Fotografii i Fotokopii

Na zamówienie instytucji i użytkowników indywidualnych przeprowadzono 32 kwerendy krajowe i 2 zagraniczne. W związku z tym wypożyczono 44 sztuki fotografii i 24 rolki mikrofilmów oraz wykonano na zamówienie użytkowników 257 klatek mikrofilmów pozytywów i 2112 sztuk fotokopii, fotografii i kserokopii. Dla potrzeb Archiwum wykonano 250 klatek mikrofilmów negatywów.

Stan zbiorów mikrofilmowych /wraz z depozytami w Oddziałach/ osiągnął 1.032.733 klatki mikrofilmów negatywów, 2.726.306 klatek mikrofilmów pozytywów, 25.339 fotokopii i fotografii, 1172 kserokopie, 40 sztuk mularzy wystawowych i 3 taśmy magnetofonowe. W Dziale zinwentaryzowano 31.560

klatek mikrofilmowych pozytywów ze spuścizn S.Baleya i H. Ułaszyna oraz 7.890 klatek mikrofilmów negatywów. Zinwentaryzowano 121 sztuk fotografii otrzymanych w darze.

W Archiwum wykonano we własnym zakresie 2942 sztuki kserokopii do użytku służbowego.

### 4. Biblioteka

Księgozbiór powiększył się o 125 vol. druków zwartych /w tym 11 z wymiany i 17 z darów/ i o 251 vol. wydawnictw ciągłych. Stan zbiorów biblioteki Archiwum na dzień 31.XII. 1987 r. osiągnął 9.442 vol. druków zwartych, 8512 vol. wydawnictw ciągłych oraz 61 vol. odbitek. Udostępniono czytelnikom 1.105 vol. książek i 439 vol. czasopism. W ramach wymiany wysłano 427 egz. wydawnictw, w tym 211 egz. "Biuletynu Archiwum PAN" nr 28, 183 egz. "Wykazu pracowników nauki polskiej" z. II i 10 egz. "Archeionu" nr 80 i 81 i 23 egz. innych wydawnictw. Przekazano do sprzedaży w ORWN PAN 250 egz. "Wykazu pracowników nauki polskiej". Opracowano technicznie 195 vol.

Kontynuowano katalogowanie zbioru ciągłego "Sprawozdania szkół średnich". Skatalogowano 19 tytułów. Zakończono katalogowanie zbioru druków zbędnych i dubletów, /skatalogowano 178 tytułów wydawnictw ciągłych/. Na podstawie wykonanego katalogu sporządzono "Wykaz druków zbędnych i dubletów" i rozesłano go do 27 bibliotek biorących udział w ogólnopolskiej wymianie dubletów. Na ofertę odpowiedziało 19 bibliotek; w tym Biblioteka Narodowa uzupełniła swoje zbiory o 32 vol. książek i 166 vol. czasopism.

### 5. Udostępnianie i popularyzacja zasobu

W pracowni naukowej odnotowano 292 odwiedzi 112 użytkowników korzystających z materiałów archiwalnych i z księgozbioru, /w tym 5 użytkowników z zagranicy/. Złatwiono 12 kwerend pisemnych i telefonicznych, w tym 3 zagraniczne. Pięć razy wypożyczano materiały Archiwum na zewnątrz /15 j.a./. Oddano do druku 29 numer "Biuletynu Archiwum PAN" za rok 1986.

Gromadzono materiały do publikacji kolejnego zeszytu Bibliografii Archiwów akademii nauk krajów socjalistycznych. Dla nr 3/4 za rok 1987 "Kwartalnika Historii Nauki i Techniki" przygotowano informację o nabytkach Archiwum PAN za rok 1986.

Kontynuowano pracę nad przygotowaniem do druku kolejnego zeszytu "Wykazu pracowników nauki polskiej" pod redakcją doc. J. Żurawickiej /lit. G-J/.

W druku znajduje się III zesztyt "Materiałów i dokumentów do dziejów nauki polskiej w okresie II wojny światowej" pod redakcją prof. Z. Kolankowskiego. Przygotowuje się materiały do IV zeszytu tego wydawnictwa.

### 6. Szkolenie

W Archiwum odbywały się zajęcia praktyczne z archiwistyki 16 słuchaczy Policealnego Studium Informacji, Archiwistyki i Księgarstwa, 4 osoby spośród słuchaczy Studium przygotowały prace dyplomowe na podstawie materiałów Archiwum. 7 o-

sób /4 studentów z Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu, 2 studentów z UW i 1 z KUL/ odbyło we wrześniu czterotygodniową praktykę w Archiwum PAN.

### 7. Współpraca z zagranicą

Utrzymywano roboczą współpracę z archiwami akademii nauk krajów socjalistycznych /wymiana publikacji i informacji/.

W dniach 21-25.IX. dr Kazimierz Krzos oraz dr Alina Gryciuk wzięły udział w VII Konferencji Archiwów Akademii Nauk Krajów Socjalistycznych w Moskwie. Dr A. Gryciuk wygłosiła referat pt.: "Aparat ewidencyjno-informacyjny w rejestraturach jednostek organizacyjnych i placówek Polskiej Akademii Nauk", dr K. Krzos przedstawił komunikat nt. "Automatyzacji wyszukiwania informacji i archiwizowania maszynowych nośników informacji".

Dr Stanisław Chankowski przebywał w okresie 22.XI- 21. XII. 1987 r. w Paryżu, gdzie korzystając ze stypendium Ecole <sup>Hautes</sup> des Etudes en Sciences Sociales - zbierał materiały źródłowe do rozprawy habilitacyjnej na temat dziejów Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswilu.

### 8. Współpraca z placówkami PAN i innymi instytucjami

Archiwum PAN utrzymywało bliską współpracę z Instytutem Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN, Biblioteką PAN w Warszawie, Ośrodkiem Informacji Naukowej PAN, Naczelną Dyрекcją Archiwów Państwowych, Kołem ZBOWiD przy PAN oraz Muzeum Historycznym m.st. Warszawy.

9. Prace indywidualne pracowników Archiwum zmierzały do podwyższenia kwalifikacji naukowych i zawodowych, w tym także do uzyskania kolejnych stopni naukowych /zob. załącznik nr 2/.

### III. ODDZIAŁY TERENOWE ARCHIWUM PAN

#### 1. Naukowo-techniczne opracowanie materiałów archiwalnych

W Oddziale Krakowskim prowadzono dalsze prace porządkowe nad aktami PAU /dział I/, przygotowując sporządzenie inwentarza tego dużego i złożonego zespołu. Z akt Zarządu oraz Wydziałów I - III wyodrębniono akta członków /zawierające m.in. życiorysy i bibliografie/, tworząc odrębną grupę w układzie alfabetycznym /ok. 0,30 mb./. Uporządkowano akta Wydziału II i III, nadając im układ rzeczowo-chronologiczny /28 j.a./; włączono też zindeksowany uprzednio fragment korespondencji Sekretariatu Generalnego z lat 1945-1948. Zindeksowano 1 j.a. akt Tow. Naukowego Krakowskiego oraz kontynuowano przepisywanie indeksu do "Rocznika PAU" /litery Pi-Ro/ w ramach prac zleconych. W dziale II kontynuowane prace nad inwentarzem kartkowym akt Zespołu Badawczego Dziejów Oświaty w latach okupacji hitlerowskiej. Sporządzono dalszych 276 kart dla ok. 10,50 mb. akt. Do tegoż zespołu włączono materiały W.Kramarza, do których sporządzono spis tymczasowy /5 j.a./. Segregowano, przepakowano i sporządzono karty inwentarzowe do materiałów Sekretariatu Naukowego i Administracyjnego oraz Sekcji Współpracy Naukowej z Zagranicą Oddziału PAN w Krakowie. Sprawdzono i włączono do macierzystych zespołów akta kra-

kowski Ośrodka IHNOiT i Zakładu Archeologii IHKM PAN. W Dziale III przystąpiono do porządkowania spuścizny E. Stamma /1,20 mb./; rozpoczęto prace nad inwentarzem kartkowym i dołączeniem II części materiałów do spuścizny W.Kotwicza /sporządzono 105 kart/, dokonano wstępnej segregacji i sporządzono spis tymczasowy materiałów L.Sternbacha /2 mb. 82 j.a./, H.Dobrowolskiego /3,80 mb. 163 j.a./ i G. Przychockiego /0,25 mb., spis kartkowy/. Przygotowano do zakupu /segregacja, ewent. sporządzenie spisu, wytypowanie materiałów okazowych/ materiałów M.Gładysza /5 mb./, L.Pauliego /4 mb./ oraz S.Kutrzeby /3 mb./. W tym ostatnim przypadku przejęto depozyt wycofany z Bibl. Jagiellońskiej oraz materiały przechowywane przez rodzinę w Warszawie i połączono je z przechowywanymi w Oddziale materiałami S.Kutrzeby jako depozyt prof. Amy Kutrzeba-Pojnarowej.

W Oddziale Poznańskim uporządkowano i zinwentaryzowano materiały W.Engeströma /0,15 mb./, zinwentaryzowano też spuściznę A.Krausego /0,20 mb. 17 j.a./, przystąpiono do prac nad materiałami J.Dąbrowskiego /0,50 mb./, S. Knapowskiego /0,40 mb./. Uporządkowano i spisano dodatkowe partie materiałów Z.Grota /5 mb./, W.Jakóbczyka /1 mb./, M.Wojciechowskiej /0,60 mb./ i dodatkowe materiały K. Zaleskiego /0,15 mb./. Według zaleceń Komisji Metodycznej zmeliorowano inwentarz materiałów W.Skalskiego. Uzupełniano karty zespołów, sporządzano też karty do scalonej kartoteki korespondencji w Archiwum PAN w Warszawie. Nadal gromadzono i uzupełniano teczki biograficzne i zagadnieniowe dotyczące wielkopolskiego środowiska naukowego. Uzupełniano kartotekę zespołów.



W Oddziale śląskim w Wodzisławiu uporządkowano i zinventaryzowano spuściznę Cz.Thullie /1,50 mb./. Na podstawie ustaleń Komisji Metodycznej zmeliorowano 4 inwentarze. W toku porządkowania znajdują się materiały M.Rehorowskiego /3 mb./. Sporządzono tymczasowy spis przygotowywanych do zakupu materiałów J.Chlebowczyka.

## 2. Opieka nad narastającym zasobem

W ramach nadzoru nad narastającym zasobem Oddziały przeprowadziły wizytacje w placówkach i komórkach PAN i w towarzystwach naukowych dotowanych przez PAN, połączone z reguły z udzieleniem odpowiednich konsultacji.

Oddział Krakowski przeprowadził 7 wizytacji, 2 lustracje, 3 instruktaże oraz 2 ekspertyzy, a także 3 wywiady na temat rodzajów wytwarzanej dokumentacji przy zastosowaniu komputera. Uzupełniano i prowadzono na bieżąco kartotekę jednostek organizacyjnych Oddziału PAN w Krakowie. Wydzielono z teczek tychże jednostek spisy zdawczo-odbiorcze, tworzącteczki zespołów pochodzenia kancelaryjnego. /18 sztuk/. Oddział przedstawił propozycje i uzupełnienia do projektów instrukcji związanych z opieką nad narastającym zasobem.

Oddział Poznański przeprowadził 3 wizytacje i 1 lustrację; udzielono też 2 razy konsultacji. Zaktualizowano wykaz placówek i jednostek organizacyjnych PAN objętych nadzorem Oddziału.

Oddział w Wodzisławiu przeprowadził 3 wizytacje oraz 4 lustracje archiwalne, zbierając dane do referatu na temat

nowoczesnych nośników informacji, przedstawionego przez Archiwum PAN w Warszawie na VII Konferencji Archiwów Akademii Nauk Krajów Socjalistycznych w Moskwie. Zaopiniowano też spisy przeznaczonych do wybrakowania materiałów 3 jednostek organizacyjnych i placówek Oddziału PAN w Katowicach i Wrocławiu.

## 3. Mikrofilmowanie i reprografia

W Oddziale Poznańskim wykonano dla użytkowników 500 sztuk odbitek kserograficznych z materiałów Stanisławy Przybyszewskiej.

Oddział w Wodzisławiu sporządził kserokopię wydanej w 1860 r. "Kroniki Wodzisławia" Franza Henkego.

## 4. Udostępnianie i popularyzacja zasobu

Oddział Krakowski mimo dwumiesięcznego zamknięcia czytelnia /26.X- 31.XII/ odnotował 404 odwiedzin 127 użytkowników udostępniając 1163 j.a. i 208 vol. książek i czasopism. Opracowano 36 kwerend. Wydano 3 zaświadczenia. Wypożyczono poza Oddział 53 j.a. i 8 szpul mikrofilmów. Sprawdzono do Oddziału 5 j.a. Urządzono 2 pokazy archiwalne dla praktykantów Archiwum Państwowego w Krakowie. W odpowiedzi na artykuł w kwartalniku "Kraków" nr 4 z 1986 r. opracowano informację o działalności Oddziału i jego staraniach o zabezpieczenie materiałów pochodzenia prywatnego opublikowaną w tymże czasopiśmie w numerze 1 z 1987 r. Opracowano Wykaz nabytków Oddziału za r. 1986 do "Rocznika Oddziału PAN w Krakowie".



Ze zbiorów Oddziału Poznańskiego korzystało 28 użytkowników. Odniesiono 104 odwiedzin. Udostępniono łącznie 688 jednostek archiwalnych, 65 vol. z księgozbioru i 8 szpul mikrofilmów, czternaście razy wykorzystywano kartoteki i kolekcje wycinków. Oddział opracował 4 kwerendy pisemne i 22 ustne lub telefoniczne. W związku z sesją zorganizowaną przez Instytut Historii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu z okazji 100-lecia urodzin prof. Kazimierza Tymienieckiego Oddział przygotował wystawę okolicznościową na podstawie własnych zbiorów, współpracował też w organizowaniu wystawy związanej z 60-leciem śmierci Stanisława Przybyszewskiego, urządzonej w siedzibie Dyrekcji Okręgu Poczty i Telekomunikacji w Poznaniu.

W Oddziale w Wodzisławiu zanotowano 18 odwiedzin 4 użytkowników. Załatwiono 1 kwerendę pisemną i kilka telefonicznych. Dwa razy wypożyczano materiały na zewnątrz, dwa razy sprowadzano też materiały z innych zbiorów.

#### 5. Księgozbiory podręczne Oddziałów

W Krakowie liczba vol. wzrosła o 226 vol., osiągając na dzień 31.XII. liczbę 2.536 vol., przy czym wszystkie nabytki skatalogowano i wpisano do inwentarza. Przeprowadzono też skontrum księgozbioru. W Oddziale w Poznaniu liczba vol. powiększyła się o 53 pozyskie, osiągając stan 2225 vol. /924 vol. druków zwartych i 1301 vol. czasopism/.

W Oddziale śląskim zanotowano wzrost księgozbioru o 68 vol. Ogółem obejmuje on 479 vol.

#### 6. Zebrania i narady

W Oddziałach odbyło się kilka zebrań roboczych. 11.III. w Oddziale w Krakowie dr A.Gryciuk przeprowadziła wizytację w zakresie opieki nad narastającym zasobem, zaś 19.III. dr K.Krzos i dr J.A.Igielski omawiali problemy funkcjonowania Oddziału. Na posiedzeniu Kolegium 21.V. kierowniczką Oddziału dr R.Majkowska przedstawiła merytoryczne i organizacyjne problemy Oddziału.

W Oddziale w Poznaniu w maju i w listopadzie odbyły się 2 zebrania pracowników, na których omawiano sprawy poruszane na posiedzeniach Kolegium w Warszawie. Pracownicy Oddziału wzięli też udział w posiedzeniu Komisji Metodycznej w Warszawie, na którym omawiano opracowane przez nich inwentarze. W dniu 3.XII. Oddział wizytował dr K.Krzos.

Oddział w Wodzisławiu wizytowany był 11 i 12.XI. przez dra J.A.Igielskiego; dokonano wówczas weryfikacji objętości zasobu oraz przeprowadzono inwentaryzację środków trwałych i nietrwałych. Kierownik Oddziału wziął udział w zebraniu naukowym w Archiwum Państwowym w Katowicach.

#### 7. Współpraca z innymi instytucjami

Oddziały terenowe Archiwum PAN utrzymywały żywe kontakty z miejscowymi Oddziałami PAN /m.in. udział w zebraniach Oddziałów/ i ich placówkami, zwłaszcza bibliotekami PAN, a także z archiwami państwowymi oraz z towarzystwami naukowymi.

Poza wskazanymi instytucjami Oddział Krakowski utrzymy-

wał także kontakty z Oddziałem Informacji Biblioteki Jagiellońskiej, Muzeum Archeologicznym, Polskim Tow. Geologicznym, Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych. W dniach 19-20.IX, mgr Z.Bonarowska i dr R.Majkowska wzięły udział w obchodach stulecia Polskiego Tow. Historycznego w Krakowie.

Oddział Poznański utrzymywał kontakty także z Biblioteką Poznańskiego Tow. Przyjaciół Nauk i Biblioteką Kórnicką PAN oraz Stowarzyszeniem Archiwistów Polskich.

Kierownik Oddziału w Wodzisławiu współpracował z Tow. Miłośników Wodzisławia Śl.

Załącznik nr 1

## NABYTKI ARCHIWUM PAN W 1987 ROKU

Warszawa

## Dział II

Materiały PAN na podstawie 8 spisów zdawczo-odbiorczych  
5,00 mb.

## Dział III

1. Doroszewski Witold /językoznawstwo/ 6,00 mb.
2. Dziekoński Tadeusz /historia kultury materialnej/ 0,03 mb.
3. Goryński Juliusz /ekonomia budownictwa/ 0,95 mb.
4. Jabłonowski Aleksander /historia/ 0,01 mb.
5. Kluz Tomasz /inżynieria lądowa/ 6,00 mb.
6. Lipiński Edward /ekonomia/ 1,92 mb.
7. Majewski Kazimierz /archeologia/ 5,75 mb.
8. Obrębska Natalia /historia oświaty/ 0,50 mb.
9. Podkowińska Zofia /archeologia/ 1,10 mb.
10. Pożaryska Krystyna /mikropaleontologia/ 0,35 mb.
11. Schlauch Margaret /filologia angielska/ 2,90 mb.
12. Szymanowski Witold /konstrukcja obrabiarek/ 1,50 mb.
13. Tomkiewicz Władysław /historia sztuki,  
historia/ Pozycje 2, 5-9, 13 - dar 1,95 mb.  
Pozycje 1, 3, 4, 10-12 - zakup

Materiały dodatkowe

1. Chodźko Witold /medycyna/ 0,08 mb.
2. Chroboczek Emil /warzywnictwo/ 0,02 mb.
3. Janicki Stefan /ekonomia/ 0,01 mb.
4. Manteuffel Jerzy /papirologia/ 0,15 mb.

|                                                       |          |
|-------------------------------------------------------|----------|
| 5. Nanteuffel Ryszard /ekonomika rolnictwa/           | 1,30 mb. |
| 6. Mazurki Aleksander /ekonomika własności ziemskiej/ | 0,05 mb. |
| 7. Sierpiński Wacław /matematyka/                     | 0,01 mb. |
| 8. Żyliński Tadeusz /włókiennictwo/                   | 0,06 mb. |
| Pozycje 2-6, 8 - dar                                  |          |
| Pozycje 1, 7 - zakup                                  |          |

Oddział w KrakowieDział II

Akta Zarządu Oddziału PAN w Krakowie oraz 5 placówek PAN,  
m.in. dalsze materiały Zespołu Badawczego Dziejów

Oświaty w latach okupacji hitlerowskiej 16,10 mb.  
+ kartoteki

Dział III

|                                          |          |
|------------------------------------------|----------|
| 1. Gładysz M. /etnografia, muzealnictwo/ | 5 mb.    |
| 2. Kowalczyk Z./geofizyka górnicza/      | 1 mb.    |
| 3. Pauli L. /prawo/                      | 4 mb.    |
| 4. Rozwadowski J. /językoznawstwo/       | 0,05 mb. |
| 5. Przychocki G. /filologia klasyczna/   | 0,25 mb. |
| 6. Skibiński M. /historia/               | 0,55 mb. |
| Pozycje 2, 4-6 - dary                    |          |
| Pozycje 1, 3 - zakup                     |          |

Materiały dodatkowe

|                                                  |          |
|--------------------------------------------------|----------|
| 1. Dudziak J. /geologia/                         | 0,02 mb. |
| 2. Hoyer H.F. /medycyna, anatomia/               | 0,02 mb. |
| 3. Kutrzeba S. /historia/                        | 3,00 mb. |
| 4. Oesterreicher H. /językoznawstwo, slawistyka/ | 0,01 mb. |
| 5. Winniczuk L. /filologia klasyczna/            | 0,10 mb. |

|                                        |          |
|----------------------------------------|----------|
| 6. Wrzosek A. /geografia, kartografia/ | 0,07 mb. |
| Pozycje 1, 2, 4-6 - dary               |          |
| Pozycja 3 - zakup                      |          |

Nadto przekazane z Archiwum PAN w Warszawie materiały:

|                                           |        |          |
|-------------------------------------------|--------|----------|
| 1. M.Anhalta /ekonomia                    | 21 j.  | 0,30 mb. |
| 2. I.Chrzanowskiego /historia literatury/ | 83 j.  | 1,70 mb. |
| 3. H.Czeczotta /górnictwo/                | 101 j. | 1,90 mb. |
| 4. R.Dyboskiego /filologia angielska/     | 271 j. | 3,85 mb. |
| 5. S.Lukasika /językoznawstwo romańskie/  | 109 j. | 3,00 mb. |
| 6. S.Szumana /psychologia, medycyna/      | 222 j. | 3,00 mb. |

Oddział w PoznaniuDział III

|                            |          |
|----------------------------|----------|
| 1. Grot Z. /historia/      | 5,00 mb. |
| 2. Jakóbczyk W. /historia/ | 1,00 mb. |
| Obie pozycje - zakup       |          |

Materiały dodatkowe:

|                               |          |
|-------------------------------|----------|
| 1. Wojciechowska M. /historia | 0,60 mb. |
| 2. Zaleski K. /fitopatologia/ | 0,15 mb. |
| Pozycja 1 - dar               |          |
| Pozycja 2 - zakup             |          |

Oddział w Wodzisławiu nie zanotował żadnych nabytków.

## Załącznik nr 8

## WYKAZ PRAC I PUBLIKACJI NAUKOWYCH

## 1. Opracowania, artykuły i recenzje publikowane

- Z.Bonarowska, R.Majkowska - Spuścizny i materiały uczonych polskich przechowywane w Oddziale Archiwum PAN w Krakowie /nabytki z lat 1955-1985/. "Rocznik Oddziału PAN w Krakowie" 1985 s. 147-164.
- Spuścizny i materiały uczonych polskich przechowywane w Oddziale Archiwum PAN w Krakowie /nabytki 1986 r./. "Rocznik Oddziału PAN w Krakowie" 1986 s. 179-181.
- J. Bugajski - Recenzja pracy: R. Kołodziejczyk: Jan Bloch. Szkic do portretu "Króla polskich kolei". PIV, Warszawa 1983. "Rocznik Warszawski" t.XIX:1987 s. 237-243
- S.Chankowski - Szwajcarzy wobec Muzeum narodowego Polskiego w Rapperswilu w okresie dyrekcji Władysława Platera /1869-1889/. W: Losy Polaków w XIX i XX w. Studia ofiarowane Profesorowi Stefano-

wi Kieniewiczowi w osiemdziesiątą rocznicę Jego urodzin. Warszawa 1987 s.508-524.

- H.Dymnicka-Wołoszyńska - Radziwiłł Antoni Mikołaj  
- Radziwiłł Hieronim Florian  
Polski Słownik Biograficzny T.XXX : 1987 z.1.  
- Radziwiłł Jerzy  
- Radziwiłł Józef Mikołaj  
- Radziwiłł Michał Kazimierz "Rybenko" Polski Słownik Biograficzny T.XXX: 1987 z.2.
- A.Gryciuk - Zakłady Chemiczne "Grodzisk" Spółka Akcyjna /1918-1939/. W: Sto lat Grodzkich Zakładów Farmaceutycznych "Polfa", Grodzisk Maz. 1987 s. 30-45.
- "Afera Żyrardowska". "Życie Żyrardowa" 1987 nr 1-9.
- recenzja: "Sbornik Archivnich Prac", "Archivni sprava MV CSR", R.34: Praha 1984, cz.1-2. "Archeion" t.83: 1987 s. 257-259.
- R.Majkowska - Z korespondencji Mariana Sokolowskiego z Władysławem Łozińskim w latach 1874-1908. "Rocznik Biblioteki PAN w Krakowie". R.32: 1987 s. 110-163.

- A. Marciniak - Z korespondencji Wielkopolan /list Mózefa Ignacego Kraszewskiego do hr. Wawrzyńca Engeströma/ "Przegląd Wielkopolski" 1987 nr 1.
- J. Mizikowski - Oddział Akademii Nauk Politycznych dla Wybrzeża w Sopocie /1946-1947/. "Rocznik Sopocki" 1982-1984 /wyd. 1987/ s. 220-234.
- P. Porwol - Z dziejów wodzisławskiego rzemiosła. Wodzisław Śl. 1987 ss.16. Wyd. Cech Rzemiosł Różnych w Wodzisławiu Śl.

## 2. Opracowania i referaty nie publikowane

- Z. Bonarowska - Losy i zawartość materiałów prof. Leona Sternbacha - referat na posiedzeniu Komisji Filologii Klasycznej Oddziału PAN w Krakowie w dniu 15.XII.
- S. Chankowski - Źródła do dziejów powstania styczniowego w Zbiorach Rapperswilskich - komunikat na sesji z okazji zakończenia serii wydawniczej: "Powstanie styczniowe. Materiały i dokumenty".
- H. Dymnicka-Wołoszyńska - 6 rozdziałów projektu nowej wersji "Wytycznych opracowania archiwalnego spuścizn rękopiśmiennych po uczonych".

- T. Epsztein - "Uwagi wstępne na temat projektowanej pracy doktorskiej: "Ziemianstwo polskie na Podolu w latach 1795-1914" - referat.
- A. Gryciuk - Aparat ewidencyjno-informacyjny w registraturach jednostek organizacyjnych /i placówek Polskiej Akademii Nauk oraz w Archiwum PAN - komunikat na VII Konferencji Archiwów Akademii Nauk Krajów Socjalistycznych w Moskwie 21-25.IX.1987.
- Akta wyborów do Sejmu i rad narodowych w latach 1952-1985 - koreferat dla Centralnej Komisji Metodycznej Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych.
- referat na temat nowych przepisów dotyczących opieki nad narastającym zasobem.
- J. A. Igielski - Użytkownicy Archiwum PAN - referat na posiedzeniu Rady Naukowej Archiwum PAN. 20.V.1987.
- referat na temat klasyfikacji, kwalifikacji i przekazywania materiałów archiwalnych do Archiwum PAN wygłoszony 28. X. podczas szkolenia pracowników Instytutu Badań Systemowych PAN.
- projekt planu i 2 rozdziałów nowej wersji "Wytycznych opracowania archiwalnego spuścizn rękopiśmiennych po uczonych".
- Uwagi do projektu przepisów o nadzorze Archiwum PAN nad narastającym zasobem archiwalnym w placówkach PAN.



- R. Majkowska - Dzieje Komisji Filologicznej PAU i Komisji Filologii Klasycznej Oddziału PAN w Krakowie w świetle zachowanych materiałów - referat na posiedzeniu Komisji Filologii Klasycznej Oddziału PAN w Krakowie 15.XII.
- A. Marciniak - Hasła do "Słownika biologów polskich." - referat na sesji poświęconej 60- leciu zgonu Stanisława Przybyszewskiego /4. XII/.
- komunikat o materiałach prof. dra Kazimierza Tymienieckiego w Archiwum PAN Oddział w Poznaniu przedstawiony na sesji Instytutu Historii Uniw. im. A. Mickiewicza w 100-lecie urodzin profesora /19.XII./.
- J. Mizikowski - opracowanie fragmentów projektu nowej wersji "Wytycznych opracowania archiwalnego spuścizn rękopiśmiennych po uczonych".

Inwentarze zespołów archiwalnych  
ogłoszone w numerach 1-28 "Biuletynu Archiwum PAN"  
/układ chronologiczny/

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | str.                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| Nr 1/1959/<br>Towarzystwo Naukowe Warszawskie /1907-1953/<br>/H. Dymnicka/                                                                                                                                                                                                                                           | 21- 77                                                   |
| Nr 3/1960/<br>Materiały Aleksa Bachulskiego /M. Flis/<br>- Materiały Stanisława Borowskiego /Z.K./<br>- Materiały Olgierda Górki /M. Wrzowska/<br>Materiały Stanisława Kętrzyńskiego<br>/S. Chankowski/                                                                                                              | 33- 39<br>44- 48<br>50- 61<br>64- 69                     |
| - Materiały Adama Kłodzińskiego<br>/H. Dymnicka/<br>- Materiały Jerzego Manteuffla<br>/S. Chankowski/<br>- Materiały Władysława Namysłowskiego<br>/M. Wrzowska/<br>- Materiały Eugeniusza Przybyszewskiego /M.F./<br>- Materiały Heleny Salskiej /S. Chankowski/<br>- Materiały Adama Skalkowskiego<br>/M. Wrzowska/ | 69- 71<br>73- 77<br>77- 86<br>86- 89<br>89- 93<br>93-109 |
| Nr 4/1961/<br>- Materiały Władysława Knapowskiej<br>/H. Zubalowa/                                                                                                                                                                                                                                                    | 31- 71                                                   |

|                                              |        |
|----------------------------------------------|--------|
| Materiały Artura Śliwińskiego                | 72-126 |
| /S.Chankowski/                               |        |
| Nr 5/1962/                                   |        |
| - Akta I Kongresu Nauki Polskiej /1949-1951/ |        |
| /M.Wrzoskova/                                | 23- 70 |
| Nr 6/1963/                                   |        |
| - Akta Polskiego Towarzystwa Historycznego   |        |
| /1886-1939, 1947-1968/                       | 39- 79 |
| /H.Dymnicka - M.Wrzoskova/                   |        |
| - Materiały Antoniego Wróblewskiego          | 80-127 |
| /J.Szajbel/                                  |        |
| Nr 7/1964/                                   |        |
| - Materiały Janusza Iwaszkiewicza            | 33- 53 |
| /S.Chankowski/                               |        |
| - Materiały Aleksandra Lednickiego           | 54- 70 |
| /M.Wrzoskova/                                |        |
| - Materiały Zygmunta Moczarskiego            | 71- 93 |
| /Z.Wardęska/                                 |        |
| - Materiały Ludwika Skubiszewskiego          | 94-105 |
| /J.Szajbel/                                  |        |
| Nr 8/1965/                                   |        |
| - Materiały Tadeusza Mańkowskiego            | 13- 54 |
| /A.Kamiński/                                 |        |
| - Materiały Wiktora Ormickiego               | 55- 78 |
| /O.Starzeń/                                  |        |
| - Materiały Edwarda Schechta                 | 79- 96 |
| /A.Marciniak/                                |        |
| Nr 9/1966/                                   |        |
| - Materiały Kazimierza Bassalika             | 35- 54 |
| /S.Chankowski/                               |        |

|                                            |         |
|--------------------------------------------|---------|
| - Materiały Ludwika Ręgorowicza            | 55- 81  |
| /M.Wrzoskova/                              |         |
| - Materiały Adama Szymańskiego             | 82- 87  |
| /H.Obuchowska-Pysiowa/                     |         |
| Nr 10/1967/                                |         |
| - Materiały Wiktora Schramma               | 20-106  |
| /A.Marciniak/                              |         |
| Nr 11/1968/                                |         |
| - Akta Komisji Naukowej Obchodu Roku       |         |
| Mickiewicza PAN /1953-1956/                | 30- 64  |
| /H.Dymnicka/                               |         |
| - Materiały Antoniego Artymiaka            | 65- 85  |
| /S.Chankowski/                             |         |
| - Materiały Ludwika Chmaja                 | 86-111  |
| /R.W.Wołoszyński/                          |         |
| - Materiały Eugeniusza Dziewulskiego       | 112-120 |
| /A.Brachfogel/                             |         |
| - Materiały Władysława Dziewulskiego       | 121-148 |
| /M.Wrzoskova/                              |         |
| Nr 12/1969/                                |         |
| - Materiały Witolda Chodźki                | 40- 81  |
| /M.Wrzoskova/                              |         |
| - Materiały Franciszka Czubańskiego        | 82- 97  |
| /M.Wrzoskova/                              |         |
| Nr 13/1970/                                |         |
| - Materiały Józefa Grodeckiego i Katarzyny |         |
| Grodeckiej                                 | 26- 84  |
| /M.Wrzoskova/                              |         |

|                                               |         |
|-----------------------------------------------|---------|
| - Materiały Stefana Rygla                     | 85-117  |
| /S.Chankowski/                                |         |
| - Materiały Bożeny Stelmachowskiej            | 118-161 |
| /J.Szajbel/                                   |         |
| Nr 14/1971/                                   |         |
| - Materiały Joachima Metallmanna              | 18- 26  |
| /R.Majkowska/                                 |         |
| - Materiały Antoniego Peretiatkowicza         | 27- 66  |
| /A.Marciniak/                                 |         |
| - Materiały Tadeusza Strumilly                | 67-105  |
| /R.Wojciechowska/                             |         |
| - Materiały Zygmunta Zawirskiego              | 106-125 |
| /A.Woltanowski/                               |         |
| Nr 15/1972/                                   |         |
| - Materiały Bronisława Dembińskiego           | 11- 71  |
| /K.Dopierała/                                 |         |
| - Materiały Włodzimierza Dzwonkowskiego       | 72-100  |
| /H.Dymnicka/                                  |         |
| - Materiały Viktora Hahna                     | 101-182 |
| /M.Wrzoskova/                                 |         |
| Nr 16/1973/                                   |         |
| - Materiały Ludwika Bokerta                   | 26- 52  |
| /M.Wrzoskova/                                 |         |
| - Materiały Tadeusza Kowalskiego              | 53- 99  |
| /J.Poradzisz/                                 |         |
| - Materiały Feliksa Kazimierza Terlikowskiego | 100-125 |
| /M.Adamczewska/                               |         |
| Nr 17/1974/                                   |         |
| - Materiały Bronisława Pawłowskiego           | 39- 48  |
| /H.Dymnicka-Wołoszyńska/                      |         |

|                                             |        |
|---------------------------------------------|--------|
| - Materiały Edmunda Jana Reymana            | 49- 81 |
| /J.Mizikowski/                              |        |
| - Materiały Stanisława Tynca                | 82-125 |
| /M.Wrzoskova/                               |        |
| Nr 18/1975/                                 |        |
| - Materiały Stanisława Karwowskiego         | 19- 41 |
| /J.Szajbel/                                 |        |
| - Materiały Jerzego Landego                 | 42- 54 |
| /J.Mizikowski/                              |        |
| - Materiały Mariana Magdańskiego            | 55- 62 |
| /E.Sztraj/                                  |        |
| - Materiały Michała Rawity-Witanowskiego    | 63-124 |
| /H.Dymnicka-Wołoszyńska/                    |        |
| Nr 19/1976/                                 |        |
| - Materiały Kazimierza Abgarowicza          | 24- 35 |
| /M.Adamczewska/                             |        |
| - Materiały Aleksandra Kozikowskiego        | 36- 54 |
| /A.Marciniak/                               |        |
| - Materiały Edwarda Lubicz-Niezabitowskiego | 55- 63 |
| /Z.Wardęska/                                |        |
| Nr 20/1977/                                 |        |
| - Materiały Jana Dembowskiego               | 10- 32 |
| /M.Wrzoskova/                               |        |
| - Materiały Mariana Gieysztora              | 33- 54 |
| /A.Brachfogel/                              |        |
| - Materiały Teodora Marchlewskiego          | 55- 81 |
| /A.Brachfogel/                              |        |

## Nr 21/1978/

- Materiały Władysława Abrahama 41- 54  
/E.Sztraj/
- Materiały Stefana Baleya 44- 93  
/M.Wrzoskowa/
- Materiały Natalii Gąsiorowskiej-Grabowskiej 94-116  
/J.Mizikowski/
- Materiały Vincentego Stysia 117-153  
/M.Wrzoskowa/

## Nr 22/1979/

- Materiały Włodzimierza Demetrykiewicza 35- 59  
/R.Majkowska/
- Materiały Kazimierza Drewnowskiego 60- 78  
/E.Sztraj/
- Materiały Stanisława Kossutha 79-106  
/P.Porwol/
- Materiały Bronisława Niklewskiego 107-144  
/M.Adamczewska-Jackowiak/

## Nr 23/1980/

- Materiały Andrzeja Grodka 31-101  
/M.Wrzoskowa/
- Materiały Janusza Wolińskiego 102-150  
/H.Dymnicka-Wołoszyńska/

## Nr 24/1981/

- Materiały Adolfa Jozsta 15- 42  
/M. Wrzoskowa/
- Materiały Kazimierza Rodowicza 43- 52  
/O.Staroń/

- Materiały Czesława Zakaszewskiego 53- 74  
/J.Mizikowski/

## Nr 23/1982/

- Materiały Władysława Dybowskiego 21- 44  
/M.Wrzoskowa i L.Litwa/
- Materiały Ludwika Hirszfelda i Hanny Hirszfeldowej /M.Wrzoskowa i L.Litwa/ 45-148

## Nr 26/1983/

- Materiały Stanisława Kozierowskiego 8- 87  
/J.Latzke/
- Suplement do inwentarza materiałów Kazimierza Drewnowskiego /E.Sztraj/ 88- 98

## Nr 27/1984/

- Materiały Stanisława Antoniewskiego 22- 35  
/J.Mizikowski/
- Materiały Zygmunta Colonki 36- 61  
/J.Mizikowski/
- Materiały Lucjana Kaznowskiego 62- 75  
/J.Mizikowski/
- Materiały Tymoteusza Luniewskiego 76-100  
/M.Wrzoskowa/
- Materiały Jana Miklaszewskiego 101-105  
/S.Chankowski/

## Nr 28/1985/

- Materiały Stefana Ehrenkrutza /A.Brachfogel/ 29- 40
- Materiały Witolda Kamienieckiego 41- 50  
/M.Wrzoskowa/

|                                               |        |
|-----------------------------------------------|--------|
| - Materiały Emila Kipy                        | 51- 66 |
| /H.Dymnicka-Wołoszyńska/                      |        |
| - Materiały Tadeusza Makowieckiego            | 67- 80 |
| /E.Sztraj/                                    |        |
| - Materiały Narzeny Pollakówny                | 81-103 |
| /T.Dymaczewski/                               |        |
| Nr 29/1986/                                   |        |
| - Materiały Stefana Drzewieckiego             | 21- 28 |
| /B.Krzyżtoporska/                             |        |
| - Materiały Władysława Folkierskiego          | 29- 38 |
| /M.Tajchman/                                  |        |
| - Materiały Alfreda Liebfelda                 | 39- 60 |
| /H.Dymnicka-Wołoszyńska/                      |        |
| - Materiały Tadeusza Miłobędzkiego /Redakcja/ | 61- 72 |

## Inwentarze zespołów archiwalnych

ogłoszone w numerach 1-28 "Biuletynu Archiwum PAN"

/w układzie alfabetycznym/

| Nazwisko lub nazwa         | Nr Biuletynu Archiwum PAN | Strony       |
|----------------------------|---------------------------|--------------|
| Abgarowicz Kazimierz       | 19                        | 24-35        |
| Abraham Władysław          | 21                        | 41-54        |
| Antoniewski Stanisław      | 27                        | 22-35        |
| Artymiak Antoni            | 11                        | 65-85        |
| Bachulski Aleksey          | 3                         | 33-39        |
| Bailey Stefan              | 21                        | 55-93        |
| Bassalik Kazimierz         | 9                         | 35-54        |
| Borowski Stanisław         | 3                         | 44-48        |
| Chmaj Ludwik               | 11                        | 86-111       |
| Chodźko Witold             | 12                        | 40-81        |
| Czubalski Franciszek       | 12                        | 82-97        |
| Dembiński Bronisław        | 15                        | 11-71        |
| Dembowski Jan              | 20                        | 10-32        |
| Demetrykiewicz Włodzimierz | 22                        | 35-59        |
| Drewnowski Kazimierz       | 22, 26                    | 60-78, 88-98 |
| Drzewiecki Stefan          | 29                        | 21-28        |
| Dybowski Władysław         | 25                        | 21-44        |
| Dziewulski Eugeniusz       | 11                        | 112-120      |
| Dziewulski Władysław       | 11                        | 121-148      |
| Dzwonkowski Włodzimierz    | 15                        | 72-100       |
| Eckert Ludwik              | 16                        | 26-52        |
| Ehrenkreutz Stefan         | 28                        | 29-40        |



| Nazwisko lub nazwa                                             | Nr Biuletynu<br>Archiwum PAN | Strony  |
|----------------------------------------------------------------|------------------------------|---------|
| Folkierski Władysław                                           | 29                           | 29-38   |
| Gąsiorowska-Grabowska Natalia                                  | 21                           | 94-116  |
| Gieysztor Marian                                               | 20                           | 33-54   |
| Golenka Zygmunt                                                | 27                           | 36-61   |
| Górka Olgierd                                                  | 3                            | 50-61   |
| Grodeccy Józef i Katarzyna                                     | 13                           | 26-84   |
| Grodek Andrzej                                                 | 23                           | 31-101  |
| Hahn Wiktor                                                    | 15                           | 101-182 |
| Hirschfeldowie Ludwik i Hanna                                  | 25                           | 45-148  |
| Iwaszkiewicz Janusz                                            | 7                            | 33-53   |
| Joszt Adolf                                                    | 24                           | 15-42   |
| Kamieniecki Witold                                             | 28                           | 41-50   |
| Karwowski Stanisław                                            | 18                           | 19-41   |
| Kaznowski Lucjan                                               | 27                           | 62-75   |
| Kętrzyński Stanisław                                           | 3                            | 64-69   |
| Kipa Emil                                                      | 28                           | 51-66   |
| Kłodziński Adam                                                | 3                            | 69-71   |
| Knapowska Wisława                                              | 4                            | 31-71   |
| Komisja Naukowa Obchodu<br>Roku Mickiewicza PAN<br>/1953-1956/ | 11                           | 30-64   |
| Kossuth Stanisław                                              | 22                           | 79-106  |
| Kowalski Tadeusz                                               | 16                           | 53-99   |
| Kozierowski Stanisław                                          | 26                           | 8-87    |
| Kozłowski Aleksander                                           | 19                           | 36-54   |
| Lande Jerzy                                                    | 18                           | 42-54   |

| Nazwisko lub nazwa                                                                      | Nr Biuletynu<br>Archiwum PAN | Strony          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|-----------------|
| Lednicki Aleksander                                                                     | 7                            | 54-70           |
| Liebfeld Alfred                                                                         | 29                           | 39-60           |
| Lubicz-Niezabitowski Edward                                                             | 19                           | 55-63           |
| Luniewski Tymoteusz                                                                     | 27                           | 76-100          |
| Magdański Marian                                                                        | 18                           | 55-62           |
| Makowiecki Tadeusz                                                                      | 28                           | 67-80           |
| Manteuffel Jerzy                                                                        | 3                            | 73-77           |
| Mańkowski Tadeusz                                                                       | 8                            | 13-54           |
| Marchlewski Teodor                                                                      | 20                           | 55-81           |
| Metallman Joachim                                                                       | 14                           | 18-26           |
| Miklaszewski Jan                                                                        | 27                           | 101-105         |
| Milobędzki Tadeusz                                                                      | 29                           | 61-72           |
| Moczarski Zygmunt                                                                       | 7                            | 71-93           |
| Namysłowski Władysław                                                                   | 3                            | 77-86           |
| Niklewski Bronisław                                                                     | 22                           | 107-144         |
| Ormicki Wiktor                                                                          | 8                            | 55-78           |
| Pawłowski Bronisław                                                                     | 17                           | 39-48           |
| Peretiatkowiec Antoni                                                                   | 14                           | 27-66           |
| Pierwszy Kongres Nauki<br>Nauki Polskiej /1949-1951/<br>Pollakówna Marzenna             | 5<br>28                      | 23-70<br>81-103 |
| Polskie Towarzystwo<br>Historyczne /1886-1939,<br>1947-1968/<br>Przybyszewski Eugeniusz | 6<br>3                       | 39-79<br>86-89  |
| Reyman Edmund Jan                                                                       | 17                           | 49-81           |

| Nazwisko lub nazwa                             | Nr Biuletynu<br>Archiwum PAN | Strony  |
|------------------------------------------------|------------------------------|---------|
| Ręgorowicz Ludwik                              | 9                            | 55-81   |
| Rodowicz Kazimierz                             | 24                           | 43-52   |
| Rygiel Stefan                                  | 13                           | 85-117  |
| Salska Helena                                  | 3                            | 89-93   |
| Sohechtel Edward                               | 8                            | 79-96   |
| Schramm Viktor                                 | 10                           | 20-106  |
| Skalkowski Adam                                | 3                            | 93-109  |
| Skubiszewski Ludwik                            | 7                            | 94-105  |
| Stelmachowska Bogena                           | 13                           | 118-161 |
| Strumiłło Tadeusz                              | 14                           | 67-105  |
| Styś Vincenty                                  | 21                           | 117-153 |
| Szymański Adam                                 | 9                            | 82-87   |
| Śliwiński Artur                                | 4                            | 72-126  |
| Terlikowski Feliks                             | 16                           | 100-125 |
| Towarzystwo Naukowe<br>Warszawskie /1907-1953/ | 1                            | 21-77   |
| Tync Stanisław                                 | 17                           | 82-125  |
| Witanowski Michał, Rawita                      | 18                           | 63-124  |
| Woliński Janusz                                | 23                           | 102-150 |
| Wróblewski Antoni                              | 6                            | 80-127  |
| Zakaszewski Czesław                            | 24                           | 53-74   |
| Zawirski Zygmunt                               | 14                           | 106-125 |

## SPIS TREŚCI

|                                                                                                                             |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Alina Gryciuk: VII Konferencja Archiwów Akademii<br>Nauk Krajów Socjalistycznych .....                                      | 1   |
| Jan Andrzej Igielski: Użytkownicy Archiwum Pols-<br>kiej Akademii Nauk .....                                                | 7   |
| Marta Machura: Zbiór "Sprawozdań" szkół średnich<br>w księgozbiorze Archiwum PAN .....                                      | 17  |
| Inwentarze archiwalne .....                                                                                                 | 22  |
| Andrzej Brachfogel: Materiały Kazimierza Moszyń-<br>skiego .....                                                            | 23  |
| Elżbieta Sztraj: Materiały Henryka Ukaszyna ....                                                                            | 44  |
| Sprawozdanie z działalności Archiwum PAN w 1987<br>roku .....                                                               | 113 |
| Inwentarze zespołów archiwalnych ogłoszone w nu-<br>merach 1 - 29 "Biuletynu Archiwum PAN"/uk-<br>ład chronologiczny/ ..... | 137 |
| Toż /układ alfabetyczny/ .....                                                                                              | 145 |